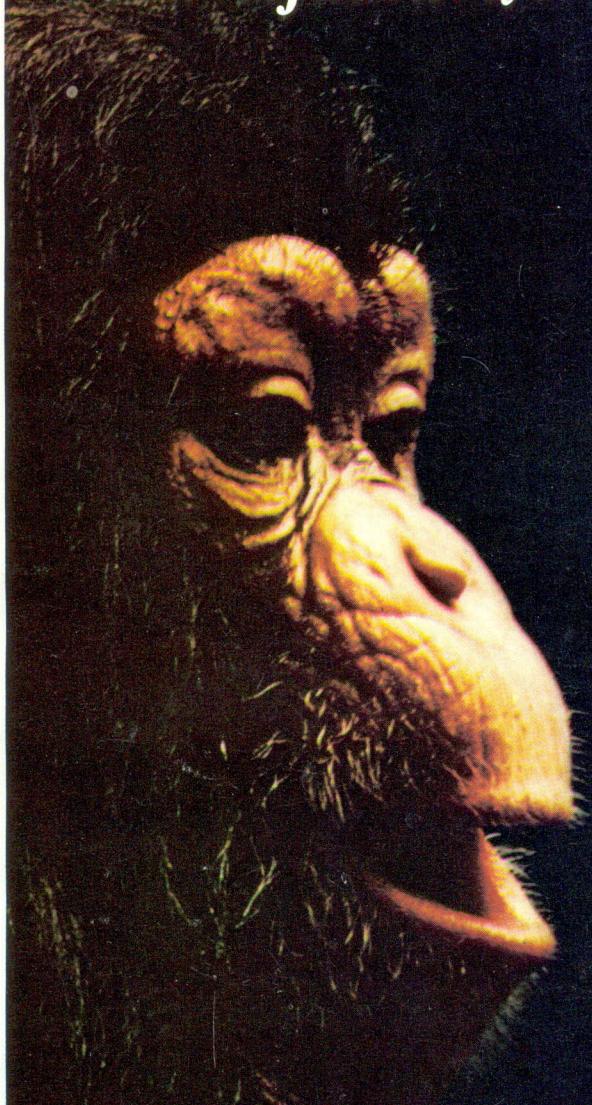

the **PLAIN TRUTH**
a magazine of understanding
(NEDERLANDSE EDITIE)

de

ECHTE WAARHEID

een tijdschrift voor een zuiver begrip

MENSELIJK VERSTAND —
*waarom zo verre superieur
aan het dierlijke brein?*

Wat onze LEZERS SCHRIJVEN

Evolutie

„Alhoewel ik vind dat u er wel erg zeker van bent dat wat u denkt en schrijft ook werkelijk de WAARHEID is, heeft uw tijdschrift toch steeds mijn belangstelling.

„Wat mij ditmaal in het bijzonder opviel in het persoonlijk woord van de hoofdredacteur Herbert W. Armstrong... is de vaststelling dat voor Gods Schepping de levensduur voor aarde 6000 jaar zal zijn. Laat mij nu juist een dag of wat geleden in ons dagblad lezen, dat er in de provincie Drente een mensenschedel is gevonden uit een tijdperk van 40 000 tot 50 000 jaar geleden! Het uitknipsel van dit bericht sluit ik hierbij in.

„Wat is hierop uw commentaar?”

M.W.A.C., Helmond

• *Het antwoord zult u vinden in het artikel De ontbrekende schakel... gevonden! beginnende op blz. 26 van dit nummer.*

Succes

„Onlangs ben ik bij een van mijn leraars op bezoek geweest om een schoolprobleempje te bespreken. Hij heeft me toen twee nummers van *De ECHTE WAARHEID* meegegeven, vooral voor het artikel: *Wat weerhoudt u van werkelijk succes?* Ik heb beide bladen volledig gelezen en was zeer enthousiast.”

E.G., Lochristi (O.-VI.)

„Sinds enkele maanden lees ik uw blad. Echter niet met toenemende belangstelling, maar met steeds groter wordende afschuw. Vooral na het lezen van uw artikel in het januarinummer, getiteld: *Wat weerhoudt u van werkelijk succes?* werd ik zeer getroffen, maar op een andere manier dan u waarschijnlijk wilt. Alsof een goede sociale positie het doel van ons leven zou zijn. Wanneer u pretendeert ons de echte waarheid te bieden, dan moet u dat niet op die manier doen.”

J.N., Kampen

• *Leest u het artikel nog eens. Een goede sociale positie is zeer zeker niet het doel van het leven.*

Degelijke informatie

„Omdat ik actief ben in een werkgroep voor ontwikkelingssamenwerking kan uw tijdschrift me zeer goede diensten bewijzen. In onze werkgroep hebben we een grote behoefte aan degelijke informatie.”

H.D., Eksaarde (O.-VI.)

De toekomst

„Ofschoon uw uitgangspunt het mijne niet is, heb ik veel waardering voor uw objectieve, interessante en deskundige berichtgeving in *De ECHTE WAARHEID*. Als stafmedewerker van de „World Union Movement” ben ik uiteraard geïnteresseerd in uw prognoses omtrent de toekomst van onze wereld, die er momenteel bepaald niet rooskleurig uit ziet. Wij geven echter, evenmin als u, de hoop op en blijven ons inzetten voor een ommekeer ten goede.”

Mevr. J.H.J.N., Den Haag

Verademing

„Ik heb een zoon die uw uitgaven toegestuurd krijgt. Hij sleept die dan, zodra de post er is, zorgvuldig mee naar zijn kamer. Geen sterveling krijgt er dan nog kijk op. Ik heb echter reeds bemerkt dat uw tijdschriften een verademing zijn in deze tijd, waarin een ieder die het op papier krijgt, zijn mening wil opdringen aan anderen die geen zeggingskracht hebben.”

M.C., Zwevezele (W.-VI.)

Heeft geholpen

„Ik lees uw blad nu ongeveer 1½ jaar en het heeft me ontzettend veel geholpen bij m'n problemen en de verhouding ten opzichte van vrouw en kind. Namens m'n vrouw en mij hartelijk dank. Uw blad maakt ons duidelijk wat medemenselijkheid betekent.”

A.A.M.P., Steenderen

De Echte Waarheid

„Als 68-jarige ontvang ik een paar jaar uw *ECHTE WAARHEID*. Ofschoon ik het met verschillende 'uitleggingen' niet altijd eens kan zijn, lees ik toch met belangstelling uw artikelen. Als rooms-katholiek leer ik er nog veel uit.”

A.J.S., Hillegom

de ECHTE WAARHEID

een tijdschrift voor een zuiver begrip

Juni 1972

5e jaargang

No. 5

Maandelijks uitgegeven door Ambassador College als een dienstbetoon in het algemeen belang. Uw reeds betaalde abonnement werd mogelijk gemaakt door de bijdragen van degenen die vrijwillig medewerkers geworden zijn in de ondersteuning van dit wereldomvattende werk. Ambassador College is als een afzonderlijke instelling verbonden aan de Worldwide Church of God, Pasadena, Californië, VS, en een gedeelte van de financiële behoeften van het werk wordt door die Kerk gedragen. De uitgevers hebben niets te koop en hoewel bijdragen dankbaar aanvaard worden, wordt het publiek nooit om financiële steun verzocht.

HOOFDREDACTEUR

HERBERT W. ARMSTRONG

ADJ.-HOOFDREDACTEUR

HERMAN L. HOEH

CHEF-REDACTEUREN

David Jon Hill
Roderick C. Meredith

REDACTEUR VORMGEVING

Arthur A. Ferdig

Kernredactie

Gary L. Alexander Gene H. Hogberg
William Dankenbring Paul W. Kroll
Vern L. Farrow Eugene M. Walter

Correspondenten: Bonn: Frank Schnee; Brussel: Ray Kosanke; Genève: Colin Wilkins; Johannesburg: Robert Fahey; Londen: Raymond F. McNair; Manila: Colin Adair; Mexico: Enrique Ruiz; Sydney: C. Wayne Cole; Vancouver: Dean Wilson; Washington D.C.: Dexter H. Faulkner.

Redacteuren en medewerkers: Dibar K. Apartian, Robert C. Boraker, Charles V. Dorothy, Harry Eisenberg, Gunar Freibergs, Raouf El Gammal, Robert E. Gentet, Jerry Gentry, Ernest L. Martin, Gerhard O. Marx, Richard C. Peterson, Donald D. Schreuder, Richard H. Sedliack, Charles Vinson, William Whikehart.

Fotografie: Norman A. Smith, Joseph Clayton, Lyle Christopherson, Howard A. Clark, David Conn, Sam Duncan, Ian Henderson, John Portune, Eugene Smyda, Dave Verell.

Documentatie en nieuwsdienst: Cliff Marcussen, Dave Berggren, Paul Knedel, Rodney Repp.

Fotoredactie: John G. Kilburn, Larry Dalton, Bruce E. Clausen.

Ontwerp en uitleg: John Susco, George Johnson, Allen Merager.

Grafische verzorging: Mike Galimore, Herb Vierra, Monte Wolverton.

Administrateur

Albert J. Portune

—Nederlandse Editie—

Redactiestaf: Roy McCarthy, Dick Gagel, Roger Franck, Matthieu Janssen, Han Wilms, Iepke Klarenberg, Thea Clay, Gerda Zonneveld.

Grafische verzorging: John Dunn.

The PLAIN TRUTH wordt maandelijks uitgegeven door Ambassador College, 300 W. Green St., Pasadena, Californië, VS. Franse, Duitse en Nederlandse edities worden uitgegeven te Radlett, Engeland; Spaanse editie te Big Sandy, Texas, VS. © 1972 Ambassador College (U.K.) Ltd. Alle rechten voorbehouden.

Gelieve uw correspondentie te richten aan:

Ambassador College
Postbus 496
Arnhem, Nederland

BELANGRIJK: Opgave van adreswijziging graag zo spoedig mogelijk, met vermelding van zowel *oud* als *nieuw* adres.

Persoonlijk

van

Hoe 38 jaar geleden de PLAIN TRUTH tot stand kwam — en sindsdien GROEIDE!

STELT u zich eens voor dat u de Saandrang en de ambitie had om een nieuw tijdschrift met een grote oplage op te richten — maar u had noch het geld, noch de faciliteiten of hulpmiddelen van enigerlei aard waarmee het uitgegeven kon worden, noch de middelen om abonnees te werven.

En verder — stelt u zich eens voor dat u vastbesloten was dat noch advertentieruimte, noch het tijdschrift zelf tegen abonnements- of kioskprijs mocht worden verkocht. M.a.w., u zou een nieuw tijdschrift met een grote oplage van subliem gehalte willen oprichten en uitgeven zonder geld, faciliteiten of steun, zonder inkomsten uit advertenties of abonnementen.

Als u met iemand anders over zo'n ideaal zou praten, zou hij u waarschijnlijk meewarig aankijken, zijn hoofd schudden en weglopen of u zeggen: „Je moet gek zijn! Vergéét het maar! Dat is onmogelijk!”

Maar *het is mogelijk gebleken!*

In 1927 maakte zich nu juist zo'n ongelooflijke, impulsieve aandrang van mij meester, zonder dat ik over geld, faciliteiten of steun beschikte.

Duidelijk stond mij de NAAM van het nieuwe tijdschrift voor ogen — *The PLAIN TRUTH (De ECHTE WAARHEID)*. Duidelijk stond mij voor ogen wat voor tijdschrift het moest worden. Ik wilde belangrijke feiten, beginselen, oorzaken en waarheden **DUIDELIJK**, eenvoudig en begrijpelijk maken.

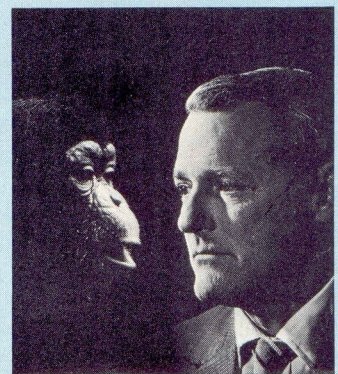
Ik was niet van plan de ware feiten — als ze belangrijk waren — te verzwijgen. Ik was van plan, **VRIJUIT TE SPREKEN** waar anderen te bang waren van zich te laten horen — geen roddel- of schandaalblaadje — niet door personen, groeperingen of organisaties aan de kaak te stellen — of ooit te lasteren en ongunstige beweringen te uiten ten einde wie of wat dan ook — individu, partij of instelling — in discredit te brengen.

Maar daarentegen een tijdschrift dat de **WAARHEID** durfde te geven over toestanden, door de *betekenis* van gebeurtenissen en tendensen in de wereld te verklaren en het publieke geweten wakker te schudden ten aanzien van de *oorzaken* van het kwaad

(Zie verder pagina 32)

In dit nummer

Wat onze lezers schrijven — Binnenzijde voorpagina	
Persoonlijk	1
Waarom zo'n groot verschil tussen dierlijk brein en MENSELIJK VERSTAND? ..	2
Wat de wereld nu nodig heeft is VREDE	7
Raakt het huwelijk uit de tijd?	13
Wereldhandel ten dienste van vrede?	17
Wat de Britse koninklijke familie voor Engeland betekent	23
De „ontbrekende schakel” — GEVONDEN!	26

Foto's: Psychology Today en Ambassador College

ONZE OMSLAGFOTO

Met behulp van gevorderde studies op het terrein van het wetenschappelijk hersenonderzoek is de laatste tijd grote voortgang gemaakt bij de ontsluiting van de oneindige superioriteit van het menselijk verstand over het dierlijk brein. Hoe groot de verbazingwekkende complexiteit van het menselijk brein ook mag zijn, hetzelfde kan — zij het in iets mindere mate — van het dierlijk brein gezegd worden, zowel kwantitatief als kwalitatief gezien. En toch heeft de mens verbazingwekkende intellectuele vermogens die in de hoogste soorten van dierlijk brein ontbreken — en schijnbaar buiten alle verhoudingen met het geringe verschil in kwantiteit en kwaliteit van de herseninhoud. Zie pagina 2.

Waarom zo'n groot verschil tussen dierlijk brein en **MENSELIJK**

Het verbazingwekkend ingewikkelde dierlijke brein staat (speciaal bij de hogere diersoorten) in afmetingen en kwaliteit slechts HEEL WEINIG ten achter bij het menselijk verstand. Maar waaróm is dat menselijk verstand dan zo VERRE SUPERIEUR? Met behulp van gevorderde studies op het terrein van het wetenschappelijk hersenonderzoek is de laatste tijd grote voortgang gemaakt bij de ontsluiting van de laatste geheimen van het ontzagwekkende menselijk intellect. Dit is de eerste aflevering in een even onthullende als opmerkelijke reeks artikelen over een buitengewoon boeiend en belangrijk onderwerp.

door Robert L. Kuhn

DE MENS DENKT. Hij denkt tenminste dat hij denkt. Maar hij weet ook. En hij wéét dat hij weet. De mens is inderdaad uniek — geen ander lichamelijk wezen is zich creatief bewust van zichzelf, of is in staat zijn gedachten te laten gaan over de transcendentale vragen van dood, leven en het uiteindelijk doel van alles.

Wat is de mens? Hij is zijn *bevattingvermogen*, zijn *menselijk verstand*, dat een enorme capaciteit heeft en dat in staat is de onderlinge interrelaties tussen ruimte en tijd, massa en energie te bevatten. Dierlijke hersenen, ook met dezelfde omvang en kwaliteit, missen dit vermogen.

Het menselijk denkvermogen is op de maan geweest! Het kan dichten, schilderen en componeren. *Het kan zichzelf onderzoeken!* En deze talenten zijn totaal afwezig in het dierlijk brein.

... maar kan zijn eigen problemen niet oplossen

En toch kan dit zelfde fenomenaal onbegrensde menselijk denkvermogen, met al zijn ingewikkelde, subtiële

inzichten en zijn vermogen om vooruit te denken, zijn eigen problemen hier op aarde *niet* oplossen. Het is trouwens het menselijk brein zelf geweest dat al deze problemen heeft opgeroepen.

Wat een wonderbaarlijke paradox!

De mens kent de weg naar vrede niet — maar baant zich wel nieuwe wegen die leiden naar oorlog. Hij gaat ten onder in de explosieve ontwikkeling van wereldbevolking en milieuverontreiniging — en een gelukkig bestaan voor een ieder op deze aarde blijft hem ontglippen. Geluk is tot een versleten gemeenplaats geworden — ontgoocheling en moedeloosheid vormen de alledaagse werkelijkheid. LIEFDE — of lust — is maar al te vaak een bittere grap; haat is de harde werkelijkheid. Het menselijk geslacht zit op een tijdbom die op ontploffen schijnt te staan. En wel op korte termijn!

Het menselijk brein — zo groots, en toch zo hulpeloos!

De mens is een fenomenaal schepsel. Maar blijkbaar is hij aan het eind van zijn Latijn gekomen. Het uur van de waarheid heeft voor hem geslagen, zijn

VERSTAND?

tijd zit er bijna op. De mens schijnt besloten zichzelf te vernietigen.

Maar is dit *logisch*? Is het, in het „grote geheel der dingen”, zinvol dat de mens zichzelf vernietigt?

Wij kunnen ons niet langer de lusteloze luxe permitteren dit over leven en dood beslissende vraagstuk slechts aan de borreltafel of in een cursus in de filosofie voor eerstejaarsstudenten ter sprake te brengen. Niet langer kunnen wij de weinige tijd die ons mogelijk nog rest verdoen met de rol van de koele filosoof te blijven spelen! Niet langer kunnen wij nonchalant en hooghartig blijven *aan nemen* dat het probleem onoplosbaar is. Wij hebben geen andere keus dan ons erin te verdiepen.

Wij hebben *nu* een antwoord nodig!

Het is in deze ontnuchterende context dat wij een begin maken met deze serie artikelen over dit vraagstuk — de werking en opzet van het menselijke verstand. Niet als een belangwekkende studie in fysiologie of psychologie. *Maar als een zaak van leven en dood voor de mensheid!*

Wat is de mens? Wat is zijn verstand?

Wat zijn wij eigenlijk? Sedert onheuglijke tijden hebben geleerden, filosofen en theologen over deze vraag geredetwist. Maar de tijd voor debatteren is voorbij. Wij moeten het nu *weten*. Want terwijl wij bezig zijn dit fundamentele vraagstuk te onderzoeken, staat ons naakte voortbestaan op het spel.

De grote vraag van ons onderzoek zal dan ook zijn:

Wat is het MENSELIJK verstand? In hoeverre verschilt het van het DIERLIJK brein? Verschilt het menselijk denken slechts gradueel (d.w.z.

kwantitatief) van het dierlijk instinct, of principieel (d.w.z. kwalitatief)?

Wat is de relatie tussen 's mensen geestelijke activiteit en zijn fysieke hersenen? Wat is „denkvermogen”? Wat is „brein”? Zijn zij in feite een-en-hetzelfde en is „het verstand” dus alleen maar een andere naam voor „het brein” of „de hersenen”? Of zijn er verschillen en is „verstand” iets *meer* dan „het brein”?

Deze vragen zijn van het allergrootste belang. En wij dienen er antwoorden op te zoeken die zowel wetenschappelijk gefundeerd als filosofisch verantwoord zijn.

Algemeen overzicht

Wij zullen het verband tussen denkvermogen en hersenen onderzoeken door menselijke wezens en dieren met elkaar te vergelijken. Wij zullen dit op twee niveaus doen:

- 1) *geestelijke activiteit*;
- 2) *fysiologie van de hersenen*.

In het verloop van dit artikel zullen wij de overeenkomsten en verschillen tussen de verstandelijke activiteit van mens en dier analyseren. Dan zullen wij dan de overeenkomsten en verschillen in de *hersenfysiologie* van mensen en dieren onder de loep nemen, om tenslotte onze bevindingen tot een geheel te verenigen door het verband tussen deze twee begrippen te leggen — waarbij een antwoord van overweldigende betekenis naar voren zal komen.

Ons voorlopige doel

In deze eerste twee artikelen zullen wij ons slechts op *één* doel van het probleem concentreren: wij gaan de hersenfunctie van de mens met die van het dier vergelijken. Wij werpen daar-

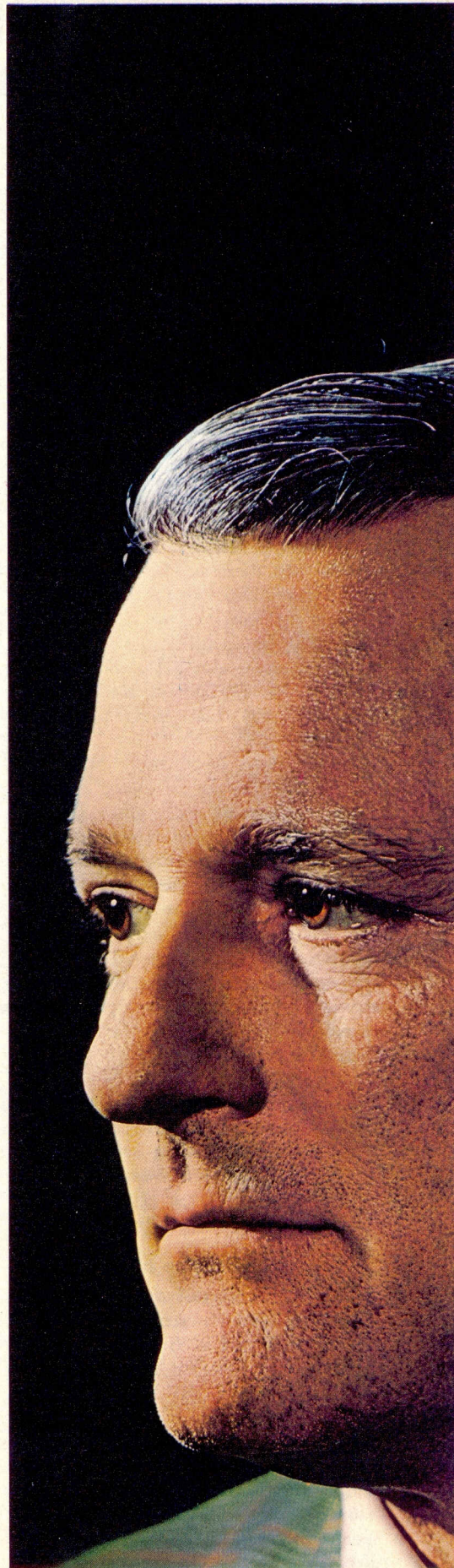

Foto: Ambassador College

toe de lievelingsvraag van de materialisten op: „Bestaat er een WEZENLIJK verschil tussen menselijk verstand en de hersenfunctie van het dier?” en zullen vervolgens uitvoerig een wetenschappelijk exact antwoord uiteenzetten. De vraag kan wetenschappelijker en nauwkeuriger in computertaal worden geformuleerd: „Verschillen de 'invoer', de 'uitvoer' en de tussen deze twee stadia plaatsgrijpende werkzaamheden van het menselijk brein kwalitatief van de 'invoer', de 'uitvoer' en de daartussen plaatshebbende activiteit in de hersenen van welk dier dan ook?”

Hoe men haar ook formuleert, de vraag is van fundamenteel belang. Want als het menselijk verstand *niet* op geheel eigen wijze kwalitatief en zelfs radicaal superieur is aan de „uitvoer” (het eindproduct) van het dierlijk brein, dan zou de mens *inderdaad* slechts een ander soort van dier zijn — een diersoort met weinig hoop op voortbestaan van het ras.

Maar dit is precies wat de materialist zich naar het schijnt gedwongen ziet te bewijzen — dat *ER GEEN VERSCHIL IS TUSSEN MENSELIJK VERSTAND EN DIERLIJK INSTINCT*.

Klinkt deze bewering lachwekkend en absurd? *Dat is zij stellig niet*. De materialist heeft zich goed geprepareerd. Hij komt goed beslagen ten ijs en beschikt over een aantal zorgvuldig overdachte argumenten. En zelfs als het waar is dat hij wordt gedreven door een ideologisch vooroordeel, dan nog moeten wij ons afvragen *of hij misschien gelijk zou kunnen hebben!* Veel mensen — voor het merendeel religieus ingestelde mensen — „voelen” dat de mens „uniek móet zijn” en dat hij gemakkelijk moet kunnen worden onderscheiden van alle dieren. Maar dat „gevoel” bewijst natuurlijk *niets*. Het is zelfs zo dat religieuze onwetendheid, hoe oprecht die ook geweest mag zijn, de voedingsbodem is geweest waarin het materialisme heeft getierd.

Wat materialisme proponeert

Het is onze verantwoordelijkheid de leerstellingen en argumenten van het materialisme zo accuraat en openlijk mogelijk te presenteren. Dan, en dan alleen, kunnen wij naar plicht en geweten hun argumenten analyseren en proberen uit te maken of het kennelijk geen grenzen kennende menselijke verstand *werkelijk* zo volkomen verschilt van de naar het schijnt slechts stereotiep functionerende dierlijke hersenen.

Het dogma van het materialisme

HET DOGMA van het materialisme houdt in dat alleen de „fysieke wereld” werkelijk is; het mogelijke bestaan van een NIET-fysieke realiteit wordt categorisch afgewezen. Het materialisme leert dat „verstand” niet meer is dan het totaal („Gestalt”) van de fysiologische hersenfuncties. Bijgevolg zou „verstand” gelijk staan met „het brein” — en niets meer! Alleen maar de gecompliceerde „uitvoer” (d.w.z. eindproduct) van de meest geavanceerde zoogdierhersenen!

De materialist gelooft dat *alle* psychische processen slechts het eindproduct zijn van een veelheid aan elektrochemische processen die zich in het zenuwstelsel voltrekken. „Verstand” wordt beschouwd als een „epifenomeen”, d.w.z. een *secundair* verschijnsel („verstand”) dat geen zelfstandig bestaan leidt, maar slechts het schimmige bijproduct is van een ander, *primair* fenomeen: „de hersenen”.

Bijgevolg zou het menselijk verstand niet meer zijn dan een kunstmatige „categorisatie” of een eveneens kunstmatige extrapolatie vanuit de fysieke menselijke hersenen.

De materialist zou hier gering-schattend kunnen opmerken dat het gebruik van de term „verstand” op zichzelf reeds verwarring sticht en bovendien volslagen onnodig is. De term werd immers „uitgevonden” door de primitieve mens, die middels bijgeloof trachtte te verklaren wat hij fysiek nog niet kon bevatten”. Een half sarcastische, doch onthullende analogie waarvan extreme vertegenwoordigers van het materialisme zich bedienen, is de stelling dat „de gedachten van de mens het eindproduct zijn van de werking van de menselijke hersenen — zoals menselijke urine het produkt is van de nierfunctie”. Vele academici die de evolutietheorie aanhangen en zich volgens hun eigen definitie uitsluitend met de fysieke natuur bezighouden, menen dat deze opvat-

ting inderdaad de essentie van de zaak weergeeft.

Maar wij zijn nog niet klaar met onze beschrijving van het materialisme; wij zitten nog steeds met een probleem. Het materialisme verbreidt immers de opvatting dat slechts „het fysieke” bestaat. Maar *wat is „het fysieke”?*

Er zijn misschien mensen die dit een belachelijke vraag vinden. Hetgeen niet wegneemt dat zij vele anderen slapeloze nachten bezorgt. De materialist zou „het fysieke” kunnen omschrijven als „al wat is” — en op die manier in een kringetje ronddraaien. De *niet*-materialist zou de fysieke wereld kunnen omschrijven als „alles wat niet *niet*-fysiek is” — een dubbele ontkenning en een ander goed voorbeeld van in een vicieuze cirkel redeneren.

Het valt niet mee om „het fysieke” tot ieders tevredenheid te definiëren. Wij bieden u de volgende poging aan:

„Het fysieke is alles wat dient te worden gedefinieerd in termen van massa, energie, ruimte, tijd en/of wiskundige formules. Afgezien van alle deeltjes, krachten, afstanden tussen voorwerpen en intervallen tussen gebeurtenissen, vallen onder deze definitie alle natuurkundige wetten zoals die van de zwaartekracht, de traagheid enz., alle elektromagnetische verschijnselen, alle toegepast-wiskundige concepties zoals die der entropie, anti-materie, tachyons enz., benevens alle zuiver mathematische abstracties zoals reële en imaginaire getallen, reeksen, de matrixrekening, n-dimensionale meetkunde, transfinitie getallen enz.”

Wij wijzen erop dat deze definitie „het fysieke” tot een gesloten systeem maakt. Maar een gesloten systeem dat een ander systeem kan beïnvloeden en dat op zijn beurt door een ander systeem beïnvloed kan worden, *als* er tenminste zo'n ander systeem — d.w.z. een niet-fysiek systeem — bestaat.

De materialist houdt vast aan een fundamenteel axioma: hij beweert dat mensen grotendeels op gelijksoortige wijze denken als dieren en dat de psychologische (individuele) en sociologische (collectieve) prestaties van menselijke wezens *niet* kwalitatief verschillen met die van het dierenrijk. Een typerend materialistisch argument luidt bijvoorbeeld:

„Alle kwaliteiten die doorgaans als 'uitsluitend menselijk' worden aange-

merkt, zijn in werkelijkheid niet meer dan de hoogste psychologische manifestaties van ons huidige fysiologische continuüm — en worden dan ook eveneens in andere uiterst ingewikkelde dieren aangetroffen”. (Hetgeen de technische bewoording is van het materialistische dogma dat de verstandelijke activiteit van de mens *niet* zo sterk verschilt van die van de dieren.)

De materialist vervolgt zijn betoog met de vraag: „Waarom *schijnen* deze

Menselijk verstand versus dierlijk brein : materialisme ziet geen wezenlijk onderscheid

EEN OVERTUIGEND voorbeeld van de materialistische redeneertrant is in de volgende stellingen te vinden:

„Stel dat een groepje zuigelingen er op de een of andere manier in zou slagen in volledige afzondering van de rest van de samenleving tot volle wasdom te komen, dan zouden zij nooit de zegeningen van opvoedkundige instellingen, bibliotheken, gedragsregels, tradities, legenden en zelfs van de taal hebben gekend. Zij zouden dan ook niet veel tot stand brengen. Zij zouden eerder hun tijd zoekbrengen met het krabben van hun naakte lichamen, het jagen op voedsel, gegrom, geschreeuw, paring, getrommel op de borstkas en het zoeken van een schuilplaats wanneer het onweert. Deze mensen zouden geen vliegtuigen uitvinden, piano's, ballpoint-pennen, scheermesjes of zelfs maar papieren bekertjes. Zij zouden waarschijnlijk de tekenen vertonen van angst, woede, hebzucht, begeerte, genegenheid, verwondering en ontzag. Maar zij zouden slechts weinig ten toon spreiden van wat wij hebben leren kennen als esthetische waardering of intellectuele prestaties. Hun handelingen zouden niet al te zeer verschillen van die van chimpansees.

„De mens heeft echter kans gezien een belangrijk verschil met de primaten te ontwikkelen — zijn vermogen om informatie van de ene generatie aan de andere door te geven. Daarom [aldus de redenering van onze materialistische vriend] kan het hoogst misleidend zijn om de moderne mens met de chimpansee te vergelijken. Het is net of je twee kikvorsen vergelijkt, van wie de een 20 cm hoog kan springen en de andere 25 cm. Dat is niet zo'n groot verschil — maar op een trap met treden van 22,5 cm hoogte zal de ene kikvors de andere ver beneden zich laten. Het is gemakkelijk je door de schijn te laten misleiden.”

Toegegeven. De analogie van de „twee kikvorsen op de trap” geeft de gehele essentie van het voornaamste uitgangspunt van de materialisten weer. Zij komt erop neer dat het fundamentele verschil tussen de geestelijke „uitvoer” van de mens en die van het dier bedriegelijk gering is. Maar dit geringe verschil — in welk referentiesysteem het zich ook manifesteert — overschrijdt de kritieke drempel voor geestelijke vooruitgang.

De analogie van de twee kikvorsen op de trap is hier van toepassing. Zij verklaart op welke wijze het concept van een „drempelwaarde” kan worden toegepast op de verhouding tussen menselijke en dierlijke activiteit. De kikvors die slechts 20 cm hoog kan springen, zal zelfs nooit de tweede trede (22,5 cm) bereiken, terwijl de andere kikvors, die amper 5 cm hoger kan

springen, op den duur met zijn spronggetjes zelfs de bovenste van de duizenden traptreden van de Empire State Building kan bereiken. (De hoogte van 22,5 cm vertegenwoordigt in dit voorbeeld de „drempelwaarde”.)

Veronderstel nu eens, aldus een triomfantelijke materialist, dat er tegen het slot van dit gebeuren een „niet-materialistische waarnemer” zou komen opdagen. Hij zou de ene kikker onderaan de trap telkens weer omhoog zien springen, z'n kopje tegen de rand van de tweede trede zien stoten en de kikker vervolgens weer op de eerste trede zien terugvallen. Zou hij deze kikvors dan vergelijken met die andere, dan zou hij constateren dat deze intussen op de 100e trede van de Empire State Building vrolijk bezig was nog verder omhoog te springen. En dan zou die niet-materialist, met zijn nogal naïeve inborst, wel eens tot een volslagen onjuiste gevolgtrekking kunnen komen. Hij zou namelijk zeer wel kunnen veronderstellen dat, gezien het feit dat de kikkers vrijwel identiek waren in lichaamsfuncties en -bouw, de springende kikker die tot vele tientallen meters hoogte boven zijn medekikker was uitgestegen, „verre superieur” moest zijn. En dat deze „enorme superioriteit zou dienen te worden toegeschreven aan een veruit superieure hersencapaciteit, opgewekt door de een of andere niet-materiële factor.”

„Deze conclusie” — aldus het sarcastisch commentaar van de materialist — „lijkt misschien onzinnig”. En dat is zij ook. „Maar”, vervolgt hij, „godsdienstijveraars komen zo af en toe tot net zulke absurde conclusies met betrekking tot de veronderstelde 'onoverbrugbare kloof' tussen de verstandelijke activiteiten van de mens (de steeds hoger komende kikvors) en die van de chimpansee (de kikvors die voortdurend zijn hoofd stoot)”. De conclusie is absurd omdat zij geen rekening houdt met het concept van de „drempelwaarde”.

De materialist stelt dat de simpele, geheel fysieke oplossing deze is: de een (de mens) heeft de kritieke drempel overschreden, dat wil zeggen het vermogen om informatie van de ene generatie op de andere over te dragen en de ander (chimpansee, dolfijn enz.) is daar niet in geslaagd.

Dit — en niet de een of andere etherische, niet-materiële factor — vormt het enige verschil tussen mens en dier, concludeert de materialist.

Maar is zijn zienswijze juist? Of ziet de materialist iets heel belangrijks over het hoofd? Hij praat wel over de „uitvoer” van de hersenen en over de kennis die zich van generatie op

generatie verder ophoopt, maar hij negeert de „invoer” naar de hersenen.

Neem bijvoorbeeld de groep baby's die in volledige afzondering van de rest van de gemeenschap volwassenheid bereikt — dat wil zeggen zonder gebruik te kunnen maken van de door vorige generaties vergaarde kennis. Wat die baby's zou ontbreken is de invoer van kennis in hun hersenen. En zonder deze zouden zij, naar ten onrechte wordt aangenomen, ongeveer opgroeien als chimpansees.

Maar het dierlijk instinct vertelt pasgeboren dieren automatisch, zonder dat zij iets leren en zonder dat hun iets geleerd wordt, wat zij moeten doen. Een pasgeboren mensenkind daarentegen is volslagen hulpeloos. Het wordt geboren met menselijk VERSTAND, dat echter nog niet van kennis is voorzien. Het mensenkind komt niet ter wereld met hetzelfde soort instinct als het pasgeboren dier. Het moet ALLES leren of onderwezen krijgen. En naarmate het opgroeit moet het menselijk wezen zijn daden besturen met zijn verstand — d.w.z. door middel van in zijn hersenen ingevoerde kennis; kennis die hij zelf verwerft of die hem onderwezen wordt — niet door instinct.

Een pasgeboren kalfje staat al na een minuut of vijf overeind en begint meteen rond te stappen. De jonggeboren mens leert lopen, of het wordt hem geleerd, als hij ongeveer een JAAR oud is. Het pasgeboren kalfje begint meteen te lopen. Het wordt hem niet geleerd. Het stapt instinctmatig rond — omdat dat voor hem noodzakelijk is om in zijn behoefte aan moedermelk te kunnen voorzien. Het mensenkind daarentegen moet worden gevoed en mettertijd moet men het leren eten.

Draai dat oorspronkelijke voorbeeld van de materialist nu eens om. Neem een groep pasgeboren chimpansees, olifanten of dolfijnen. Probeer hen iets te LEREN op dezelfde manier waarop mensen van hun geboorte af worden onderwezen. Schenk hun het voordeel van alle MENSELIJKE kennis, bij kleine beetjes tegelijk, in hetzelfde tempo waarin de hersenen van het kind in staat zijn deze op te nemen.

Op de leeftijd van 18 jaar weten mensenjongens vrij veel. Maar hoeveel kennis (ingebrachte kennis) zullen de chimpansee, de dolfijn en de olifant op 18-jarige leeftijd hebben opgenomen?

Het menselijk VERSTAND beschikt over het vermogen kennis op te nemen en die te GEBRUIKEN, en wel op een wijze die een WIDE KLOOF laat gapen tussen het verstand en het qua afmetingen, gewicht en kwaliteit letterlijk gelijke, bijzonder gecompliceerde dierlijke brein.

vermogens 'uitsluitend menselijk'?" En hij beantwoordt zijn eigen vraag met: „Alleen maar doordat zij vergroot en overdreven worden tengevolge van het grote assortiment aan *uitdrukingsmiddelen* dat de mens ter beschikking staat en dat bij lagere dieren niet is ontwikkeld". Met andere woorden: alle menselijke geestelijke processen verschillen alleen maar van hun *identieke* tegenhangers bij dieren als gevolg van de omstandigheid dat de mens in staat is te schrijven, te spreken, te componeren en te tekenen — stuk voor stuk vaardigheden die op zichzelf beschouwd niet meer zijn dan *verbeterde* zelfexpressietechnieken en die, als wij het maar zouden willen toegeven, *niet* slechts beperkt zijn tot menselijke wezens.

Materialisten zijn onmiddellijk bereid toe te geven dat de mensheid over een fenomenaal groot intellectueel en technologisch vermogen beschikt — zoals door het gehele spectrum van onze 20e-eeuwse samenleving bewezen wordt. Maar zij beweren evenwel luidkeels dat al deze indrukwekkende prestaties in feite het produkt zijn van in vele generaties *geaccumuleerde kennis*. Bijgevolg beweren de materialisten dat 's mensen aangeboren vermogens minder groot zijn dan zij op het eerste gezicht lijken — en dat de mens niet meer is dan een geestelijk geavanceerd dier.

De bewijslast

De bewijslast valt dus op de schoulers van de *niet-materialist*. De feiten moeten *wetenschappelijk* worden vastgesteld. Alleen keiharde argumenten kunnen worden aanvaard. Om te beginnen zullen wij nu de voornaamste leerstellingen van het materialisme onder de loep nemen:

1) Het eindprodukt (de 'uitvoer') van de menselijke hersenen verschilt, indien onbevooroordeeld afgemeten aan de *werkelijke* prestaties van individuele menselijke wezens, *niet* kwalitatief van het eindprodukt van het dierlijk brein.

2) Die verstandelijke activiteiten die als „uitsluitend menselijk" worden bestempeld, zijn alleen maar het resultaat van verbeterde expressietechnieken.

3) 's Mensen wezenlijke mentale vermogens zijn minder groot dan ze op het eerste gezicht lijken. Ze zijn maar *nauwelijks* superieur aan de mentale capaciteiten van de hogere zoogdieren, zoals de chimpansee en de dolfin.

4) Het simpele vermogen van de mens om informatie van de ene generatie aan de andere over te dragen,

heeft op kunstmatige wijze de schijn gewekt alsof er tussen de psychologische en sociologische scheppingen van mens en dier een enorme kloof bestaat.

5) De mentale activiteit van de mens is louter het verfijnde eindprodukt van zich ontplooiend dierlijk instinct.

6) Menselijke wezens zijn dieren.

Zijn deze stellingen *juist*? Is het menselijke verstandelijk vermogen alleen maar *kwantitatief* — en slechts ternauwernood superieur aan het functioneren van het dierlijk brein? Of is dat verschil *kwalitatief* en *fundamenteel*? Is het verstandelijk vermogen van de mens werkelijk niet meer dan het verfijnde eindprodukt van zich geleidelijk ontwikkelend dierlijk instinct? Of is het nog iets meer?

Gaapt er *werkelijk* een onoverbrugbare kloof tussen de door niets geremde hogere geestelijke vermogens die absoluut uniek zijn voor menselijke wezens en de dwangmatige „hogere verstandelijke vermogens" die karakteristiek zijn voor alle zoogdieren? De eminente wiskundige en filosoof J.W.N. Sullivan kwam, evenals vele anderen, tot de conclusie dat „zelfs de laagst ontwikkelde rassen van de mensheid toch altijd nog door een enorme kloof van de hoogst ontwikkelde dieren worden gescheiden".

Maar kan dat *bewezen* worden?

Dat is de vraag waar het om gaat.

Waarin het menselijk verstand NIET uniek is

Wij zijn nu gereed om op wetenschappelijke wijze te onderzoeken of het menselijk verstand fundamenteel en radicaal verschilt van dierlijk instinct.

Om fair en volledig te zijn dienen wij eerst de psychologische *overeenkomsten* tussen de verstandelijke vermogens van mens en dier te laten zien. Want als wij met succes *onderscheid* willen maken tussen het menselijke verstand en dierlijk instinct, dan moeten wij ook *werkelijk* een scheidslijn trekken. Dus geen oppervlakkige verschillen constateren, alleen maar om onszelf te overtuigen, maar een *echt onderscheid* vinden. Ten einde hiertoe te geraken moeten wij *zorgvuldig* vaststellen welke kenmerken dier en mens *gemeen hebben* en welke uitsluitend bij de mens worden aangetroffen.

De gemiddelde mens denkt misschien dat het verstandelijke vermogen van zijn soortgenoten „*kennelijk* verre superieur is aan het dierlijk instinct — mensen beschikken immers over *intelligentie* en dieren niet — waarom dus

al die drukte?" Een onbenullige opvatting als deze verleent geloofwaardigheid aan het materialistische argument dat dierlijke en menselijke denkpatronen tot hetzelfde continuüm behoren! Want inderdaad is het zo dat *zowel* dieren als mensen „*intelligentie*" kunnen bezitten. En de juistheid van de bewering hangt dan ook geheel af van de betekenis welke men aan het woord „*intelligentie*" wil toekennen.

Wij moeten ons ervan bewust zijn dat begrippen als *intelligentie*, *geheugen*, *gedachte*, *gewaarwording*, *waarneming*, *emotie*, *leervermogen* en „*zich van iets bewust zijn*", *persoonlijkheid*, *gedragsspatroon*, *communicatie* enz. stuk voor stuk deel uitmaken van wat de materialist onder *dierlijke* hersenfuncties verstaat! Een verrassende uitspraak? *Niet* voor de slimme materialist, want hij heeft over het probleem nagedacht. Bedenk dat het hier om een *semantisch* probleem gaat — d.w.z. het vaststellen van de exacte omschrijving van ingewikkelde en in hoge mate subjectieve woordbegrippen.

Sla er goed acht op dat bovengenoemde mentale overeenkomstigheden bij mens en dier tot dusverre *zowel* door slecht geïnformeerde leken als door oprecht-godsdienstige vakmensen meestal als unieke kenmerken van het menselijk verstand werden beschouwd. Nu is het stellig waar dat deze gemeenschappelijke mentale kwaliteiten *van veel groter belang zijn voor het menselijk verstand* dan het dierlijk brein. Dat spreekt vanzelf! maar het verandert *niets* aan het fundamentele feit dat *zowel* het menselijk verstand *als* de dierlijke hersenen over deze mentale attributen beschikken. Daarom is het logischerwijze *niet* mogelijk ze te gebruiken als middelen om het menselijk verstand van dierlijk brein te onderscheiden.

Zo zou bijvoorbeeld een poging om door middel van het simpele woord „*intelligentie*" te bewijzen dat menselijk verstand verre superieur is aan dierlijk instinct, de zaak waar het om gaat alleen maar verwarren. En dus moeten wij alle eigenschappen van het menselijk verstand die in werkelijkheid ook eigenschappen van het dierlijk brein zijn, buiten beschouwing laten. Wij moeten zeer behoedzaam te werk gaan bij onze analyse. Wij mogen geen vooroordelen koesteren en wij moeten genadeloos streng zijn in onze logica.

Om een ander voorbeeld te nemen, de materialist betoogt met grote vrijmoedigheid dat „*geheugen*, *persoonlijkheid* en *bewustzijn*" volkomen kunnen

(Zie verder achterpagina)

Wat de wereld nu nodig heeft is **VREDE...**

We verlangen naar vrede, maar zijn voortdurend in oorlog. Kunnen we de weg vinden waarlangs we uit de hedendaagse, door conflicten verscheurde wereld tot een vredige wereld van morgen kunnen komen?

door Paul W. Kroll

Verenigde Naties, New York

IK WAS in New York om C. V. Narisimhan, chef de cabinet van drie secretarissen-generaal van de Verenigde Naties, Dag Hammarskjöld, Oe Thant en Kurt Waldheim een interview af te nemen. Ik had ook gehoopt op een interview met de gewezen secretaris-generaal Oe Thant. Ik wist dat de heren Thant en Narisimhan veel te zeggen zouden hebben over wat ons te doen staat om wereldvrede te verkrijgen. *De ECHTE WAARHEID* is hogelijk geïnteresseerd in wereldvrede en in de hoogst ernstige moeilijkheden die de mensheid beletten dit doel te bereiken.

Het probleem van vrede

GEDURENDE het hieronder weergegeven interview met chef de cabinet Narisimhan heb ik me een indruk kunnen vormen van enige van deze moeilijkheden. Een interview met Oe Thant was helaas niet mogelijk. Hij moet, evenals zijn opvolger, vasthouden aan het principe geen exclusieve of speciale interviews te verlenen. De vele redevoeringen waarin Oe Thant heeft gehamerd op de noodzakelijkheid van vrede — en wat er gedaan moet

worden om deze te bereiken — zijn echter openbaar bezit. De belangrijkste passages uit deze redevoeringen hebben wij in een begeleidend artikel weergegeven.

Toen ik het achtendertig verdiepingen hoge gebouw van de Verenigde Naties naderde, was ik vervuld van tegenstrijdige gevoelens. De gedachte kwam bij me op: „Dit is allemaal zinloos. Is het mogelijk dat er iets goeds kan voortkomen uit nog meer woorden over oorlog en vrede — een probleem dat zich tegen iedere oplossing blijft verzetten?”

In het ochtendblad van de *New York Times* had ik die dag over de conflicten in Pakistan, Vietnam en de Soedan gelezen. Dat waren slechts enkele van de nu woedende oorlogen, of gevolgen van oorlogen die voorbij waren of doorsmeulden. In het ochtendblad werd ook de gespannen situatie in het Midden-Oosten besproken en de koude oorlog in het algemeen. De aanwijzingen dat we op weg waren naar vrede waren schaars.

Als gewezen inwoner van New York begreep ik heel goed dat ernstige sociale en politieke dilemma's zich niet alleen

voordoen in verafgelegen streken. In bekende wijken als Bedford-Stuyvesant en Harlem, op korte afstand van de Verenigde Naties, bevonden zich broedplaatsen van mogelijke rampen.

Het omsmeden van zwaarden tot ploegscharen

Maar toen ik op die regenachtige dag voor het gebouw van het secretariaat uit de taxi stapte, keek ik toevallig naar de overkant van de straat. Mijn blik viel op een marmeren muur. Hoewel ik de woorden, die in de muur gebeiteld waren, niet kon onderscheiden, wist ik toch hoe ze luiden. In die muur was een groot en edel verlangen gebeiteld, overgenomen uit het Oude Testament: „Dan zullen zij hun zwaarden tot ploegscharen omsmeden en hun speren tot snoeimessen; geen volk zal tegen een ander volk het zwaard opheffen en zij zullen de oorlog niet meer leren”.

Omdat ik ook een mens ben, hoop ik hartstochtelijk dat de mensheid een manier zal vinden om uit de sociale en politieke dilemma's te raken die onze planeet in hun greep houden. Misschien kunnen de Verenigde Naties een aandeel hebben in de opbouw van een wereld van ploegen in plaats van zwaarden. Die hoop hangt aan een dun draadje, want de essentiële voorwaarden om wereldvrede te verzekeren zijn op het ogenblik niet aanwezig.

Na mijn interview met chef de cabinet Narisimhan ging ik terug naar mijn hotelkamer. Gezien in het licht van het interview en na het nauwkeurig lezen van de opmerkingen die Oe

Thant door de jaren heen in verband met de wereldvrede had gemaakt, begreep ik dat de nieuwsmedia maar al te dikwijls voorbijgegaan waren aan de kern van het essentiële probleem waarmee de Verenigde Naties en de secretaris-generaal te kampen hebben.

Oe Thant werd bijvoorbeeld bekritiseerd om zijn besluiteloosheid. Eén artikel heette: *Oe Thant: Een studie over voorzichtigheid*. Maar die voorzichtigheid ging niet zozeer van hem uit, de naties hadden hem voorzichtigheid opgelegd. Ze hadden de secretaris-generaal NIET de macht tot handelen gegeven.

Waar schuilt de fout?

Daar de souvereiniteit van een land de hoogste erkende machtsconcentratie ter wereld is, is er geen hogere gerechtelijke instantie waartoe de landen zich kunnen wenden. Politiek gezien zijn de Verenigde Naties niets anders dan een forum voor *nationale* belangen.

Met deze gedachte in mijn hoofd haalde ik in het hotel de Gideonbijbel uit de bureaula. Ik sloeg Micha 4:3 op, de verzen die door de Verenigde Naties aangehaald waren voor de inscriptie in hun muur.

In de Bijbel wordt het geciteerde gedeelte voorafgegaan door: „En hij zal richten tussen vele volkeren en recht spreken over machtige natiën tot in verre landen”. De secretaris-generaal heeft geen macht gekregen recht te spreken over sterke of zwakke natiën tot in verre landen. Misschien maar goed ook.

Het feit dat de Verenigde Naties niet verkiezen dit gedeelte te citeren, leert ons veel. Want daarin schuilt een fundamentele zwakte van de grote wereldorganisatie. Ze beschikt in tijden van crisis eigenlijk over niet meer macht dan een combinatie van *nationale* machtsconcentraties. De Verenigde Naties bezitten geen macht conflicten uit de weg te ruimen, of een halt toe te roepen, tenzij met toestemming van het betrokken volk. Een volk geeft zelden toestemming wanneer deze vereist is.

Het is nutteloos kritiek uit de oefenen op de man of de organisatie. Critici hebben Oe Thant uitgemaakt voor van alles en nog wat. Nu was hij zwak, dan weer besluiteloos. Zijn voorganger werd merkwaardigerwijze beschouwd als *te* vrijmoedig en *te* beslist. Soortgelijke kritiek zal de tegenwoordige secretaris-generaal Kurt Waldheim ongetwijfeld ook ten deel vallen.

Wat de secretaris-generaal gezegd heeft over de noodzakelijke voorwaarden voor wereldvrede wordt maar al te vaak genegeerd. Oe Thant heeft tien jaar in het belang van die vrede gewerkt.

Zijn slechte gezondheid was gedeeltelijk te wijten aan de zwaarte van zijn ambt. Zijn vertrouweling en chef de cabinet Narisimhan zei dan ook toen ik hem vroeg hoe Oe Thant zich voelde: „Hij zal zich, nu hij geen secretaris-generaal meer is, ongetwijfeld veel beter voelen”.

De keerzijde van de medaille

Ten einde de zaak recht te trekken, heeft *De ECHTE WAARHEID* een klein gedeelte van wat Oe Thant geschreven heeft in dit nummer opgenomen. Hierin wordt uitvoerig beschreven waaraan het schort in de wereld en wat er nodig

is om wereldvrede te bereiken. Als er aandacht besteed was aan de woorden van Oe Thant, dan zouden er gedurende de laatste tien jaren misschien miljoenen mensenlevens gespaard zijn gebleven.

De woorden van Oe Thant en het interview met Narisimhan zijn in *De ECHTE WAARHEID* afgedrukt in de hoop dat enkele met inzicht begiftigde leiders van de wereldpolitiek en miljoenen andere mensen ze zullen lezen en toepassen op zakelijke en sociale problemen alsmede op internationale betrekkingen.

Misschien kunnen deze woorden iets uitrichten tegen de geest die haat, egoïsme en oorlog verspreidt. Misschien kunnen ze ons helpen over te schakelen naar een andere golfengte — een van universele broederschap, medeleven, liefde voor de naaste en vrede op aarde.

„Wat zouden wij kunnen opbouwen als wij samenwerkten”

— Oe Thant, voormalig secretaris-generaal van de Verenigde Naties

Een bloemlezing uit de geschriften en redevoeringen van Oe Thant, secretaris-generaal van de Verenigde Naties van 1961 tot 1971. Opmerkingen die Oe Thant bij verschillende gelegenheden gedurende zijn ambtstermijn heeft gemaakt, zijn samengevoegd om de nadruk te leggen op hetgeen wij moeten doen om wereldvrede te verkrijgen.

ER IS EEN KWART eeuw verstreken sedert de leiders van een vermoeide en bloedende wereld hun handtekening zetten onder een document dat uit het lijden en de ellende van oorlogvoering is voortgekomen.

Het Handvest van de Verenigde Naties dat het licht zag tijdens een der meest gedenkwaardige plechtigheden uit de geschiedenis, behelsde de belofte van een wereld van vrede, welvaart en vrijheid. De uit het Handvest voortgekomen Verenigde Naties hebben een goede staat van dienst, maar het kon beter.

Nog steeds bestaande tragische problemen

Het is onvergeeflijk dat zoveel problemen uit het verleden ons nog steeds

achtervolgen en enorm veel energie en hulpmiddelen opeisen waaraan wanhopig behoefte bestaat voor edeler doeleinden; een afschuwelijke en nutteloze bewapeningswedloop in plaats van wereldomvattend ontwikkelingswerk; overblijfselen van kolonialisme, racisme en schendingen van de rechten van de mens in plaats van vrijheid en broederschap; dromen van macht en overheersing in plaats van broederlijke coëxistentie; uitsluiting van grote gemeenschappen uit de samenwerking der volken in plaats van universaliteit; uitbreiding van ideologische machtsgebieden in plaats van bevordering van de kunst van het besturen van mensen om de wereld rijp te maken voor verscheidenheid; lokale conflicten in

plaats van samenwerking tussen naburen.

Het gedrag van landen is stellig ontoereikend om tegemoet te komen aan de nieuwe eisen van onze kleine en snel veranderende planeet. De internationale samenwerking ontwikkelt zich zeer traag.

We moeten ons afwenden van oorlog

Is het niet hoog tijd dat de leiders van deze wereld zich radicaal afwenden van de fouten van het verleden en beseffen dat begrip, liefde en verdraagzaamheid van het hoogste belang zijn voor onze kleine planeet met haar in elkaar grijpende levensvormen? Dat iedere wond van deze aarde een wond van het gehele lichaam is? Dat een dorpspolitiek zelfvernietigend werkt? Is dit het niet wat de jeugd ons zo wanhopig, zij het niet erg samenhangend, duidelijk tracht te maken?

Weerzinwekkende armoede heerst zij aan zij met overvloed op onze aarde. We hebben de maan bereikt, maar elkaar hebben wij nog niet bereikt. Wij moeten van woorden op daden overgaan. Wij moeten van rechten op verplichtingen overgaan. Wij moeten van eigenbelang op wederzijds belang overgaan. Wij moeten van gedeeltelijke vrede op totale vrede overgaan.

De Verenigde Naties kunnen slechts datgene zijn wat hun lid-staten ze wensen te doen zijn. Op het ogenblik zijn ze, speciaal in de uitoefening van hun politieke functie, zwak en ontoereikend, maar zij belichamen nog steeds onze voornaamste hoop om uit onze ondragelijk gevaarlijke thermonucleaire jungle te komen en om het begin van een beschaafde internationale gemeenschap te scheppen.

Een kans om orde te scheppen

Wij zien overal onheilspellende gebeurtenissen en dreigende situaties, maar moeten nog een manier vinden om ze aan te pakken en minder hachelijk te maken.

Wij verkeren in de positie van de bomopruiingsploeg die het gevaar kent, het tikken hoort en met toenemende spanning ziet hoe anderen achteloos met het gevaarlijke projectiel omspringen.

Wij zijn fortuinlijker dan onze vaders in het twintigste jaar van de Volkenbond waren [verklaring afgelegd in 1965], omdat wij nog tijd hebben om de feiten onder ogen te zien.

In 1946 zei Winston Churchill van de Volkenbond:

„De Volkenbond heeft niet gefaald door zijn principes en opvattingen. Hij

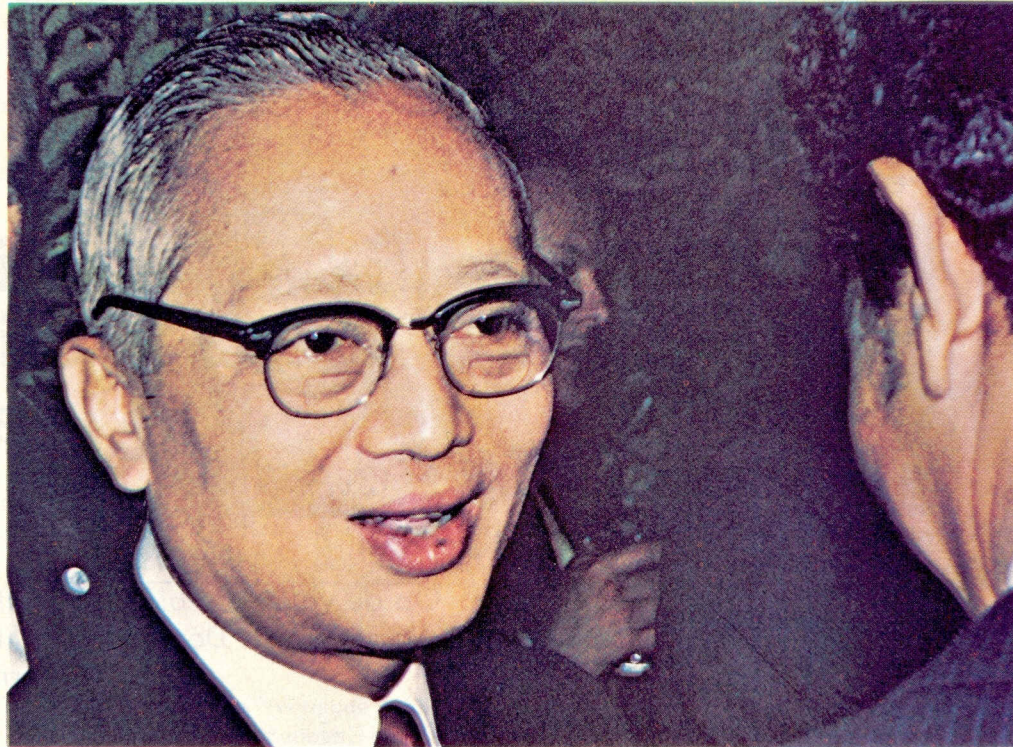
faalde doordat deze principes verlaten werden door die staten die bang waren de werkelijkheid onder ogen te zien en te handelen zolang er nog tijd was. Deze ramp mag zich niet herhalen.”

Waarom de Verenigde Naties zwak zijn

De zwakheden en tekortkomingen van de Verenigde Naties liggen niet in hun constitutionele doeleinden, oogmerken en procedures, maar in de wereldsituatie in het huidige stadium der geschiedenis. De handelingen van de organisatie weerspiegelen onvermijdelijk de aard van de betrekkingen

de steeds ernstiger wordende verschillen in economische ontwikkeling, het vasthouden aan koloniale overheersing van verscheidene miljoenen mensen, het voortbestaan in vele delen der wereld van rassendiscriminatie en onderdrukking van mensenrechten, en, onder voortdurend toenemende volksmassa's, de wijdverspreide ontoereikendheid van het onderwijs, aan hongersnood grenzende voedseltekorten en gebrek aan medische verzorging.

De moeilijkheden tussen landen komen grotendeels voort uit de exploitatie van een verscheidenheid van situaties en omstandigheden door politici,

VOORMALIG SECRETARIS-GENERAAL OE THANT — een man toegewijd aan vrede in een wereld toegewijd aan oorlog.

Foto: Kilburn — Ambassador College

tussen verschillende naties en soms tussen de regeerders en de geregeerden; de economische omstandigheden waaronder zij leven, de sociale gesteldheid van hun milieu. Het is in deze gebieden, en niet in de structuur van de Verenigde Naties, dat de moeilijkheden van de wereld wortelen.

De moeilijkheden die uit de huidige omstandigheden voortvloeien zijn talrijk. Het zijn de heerschappij van een eng nationalisme, het periodieke vertrouwen op brute macht — hetzij politiek, militair, of economisch — om gewaande nationale belangen te dienen of te beschermen, de ontstellende toeneming naar aantal en vernietigingskracht van de kernbewapeningen,

ideologen en soms militaire leiders, belust op macht. Wij moeten echter erkennen dat deze exploitatie niet mogelijk zou zijn indien ze geen weerklank vond in de geest van mensen in heel de wereld. Er bestaat in het collectieve onderbewustzijn van de mensheid onmiskenbaar een neiging die, alle gezond verstand of voorzichtigheid ten spijt, de mensheid bij gelegenheid aanzet tot strijd en zelfs wederzijdse uitroeiing. Het probleem is hoe wij deze grillige menselijke neiging de baas kunnen worden.

Wat wij samen zouden kunnen doen

Wat zouden wij kunnen opbouwen indien wij samenwerkten? Deze een-

voudige maar kwellende vraag herinnert ons nadrukkelijk aan de ironie van de tegenwoordige situatie der mensheid. Ze dramatisert de hardnekkige strijd tussen onze wijsheid en onze dwaasheid, onze kracht en onze zwakte, onze creativiteit en onze neiging tot zelfvernietiging, ons idealisme en onze laaghartigheid. Ze herinnert ons eraan dat de politieke, militaire of ideologische geest van wedijver die onze tijd beheerst, ook de grootste verkwister is van onze tijd, geestkracht, talent, hulpbronnen en zelfs van leven.

De eenvoudigste burger kan begrijpen dat een fractie van het geld dat in 1967 in heel de wereld aan bewapening zal worden besteed, zou kunnen dienen ter financiering van nationale en wereldomvattende economische en sociale programma's op tot dusver ongekenne schaal. Indien de naties het zwaard maar konden wegleggen en in harmonie leven, zou de wereld, mits verstandig geleid en georganiseerd, zeer wel een oord kunnen worden dat met alle utopia's van de filosofen zou kunnen wedijveren — en zeker veel interessanter zijn.

Wij zijn nu, indien wij samenwerken, in de gelegenheid de toekomstige loop der menselijke ontwikkeling te voorzien en tot op zekere hoogte te bepalen. Wij kunnen dit echter alleen doen indien wij ophouden elkaar te vrezen en te kwellen, en indien wij de veranderingen die onvermijdelijk tot stand moeten komen, te zamen aanvaarden, verwelkomen en ontwerpen.

Indien dit werkelijk een verandering van de „menselijke natuur” betekent, is het hoog tijd dat wij op zulk een verandering gaan aansturen. Wat stellig vereist is, is een verandering van bepaalde menselijke politieke houdingen en gewoonten.

Als iemand die gelooft dat het leven op deze planeet een doel heeft, kan ik een permanente dreiging van algehele vernietiging niet gelijkmoedig aanzien. Heel mijn leven is mij ingeprent het menselijk leven als heilig te beschouwen. Ik verafschuw geweld en doorslag. Ik maak mij niet bijzonder bezorgd om mijn eigen leven, maar ik maak mij wel heel erg bezorgd om de kinderen van vandaag — hoe ze onderwezen moeten worden, wat voor leven zij moeten leiden en welke waarden zij dienen hoog te houden. Ik maak geen speciaal onderscheid tussen het leven van mijn kinderen en het leven van de kinderen van andere mensen, zoals ik ook geen onderscheid maak tussen Burmaanse levens en Amerikaanse levens en Rus-

sische levens en Chinese levens. Het is het leven zelf dat bedreigd wordt.

Bedreigd door wie? Het is zeker geen bedreiging die door de mensen veroorzaakt wordt — Amerikaanse mensen, Russische mensen, of Chinese mensen. Mensen zijn overal ter wereld vrijwel gelijk. Hun materiële behoeften ontlopen elkaar niet veel; ook hun idealen en aspiraties ontlopen elkaar niet veel. Zij verschillen op tragische wijze in levensstandaard, maar er is geen enkele reden waarom deze ongelijkheid, die een oorzaak van afgunst, wantrouwen en zelfs bitterheid kan zijn, niet met vreedzame middelen verholpen zou kunnen worden.

Het is een paradox dat de geschiedenis voornamelijk een kroniek van oorlogen is; toch hebben mensen gedurende heel de menselijke geschiedenis altijd een hunkering naar vrede met

elkaar gedeeld. Vrede en broederschap zijn doeleinden die door elke belangrijke godsdienst, ieder op zijn eigen wijze, worden gepredikt, maar de doeleinden zelf hebben alle mensen met elkaar gemeen.

In onze eigen generatie is de wereld geteisterd door twee wereldoorlogen die een reusachtige tol aan mensenlevens hebben geëist en ook, in de woorden van het Handvest, oorzaak zijn geweest van het uitstorten van „onuitsprekelijk leed over de mensheid”. Maar het bloed dat gedurende deze twee wereldoorlogen vergoten is, zou slechts een stroompje zijn in vergelijking met de zee van bloed die zich over de wereld zal uitstorten indien wij, door ons eigen gebrek aan wijsheid en zelfbeheersing, in dit nucleaire tijdperk andermaal de verschrikkelijke krachten van de oorlog zouden ontketenen.

„Er schijnt iets aan het menselijk ras te mankeren”

— C. V. Narisimhan, chef de cabinet van de secretaris-generaal der Verenigde Naties

Op de volgende bladzijden staan gedeelten van een exclusief interview dat De ECHTE WAARHEID werd verleend door C. V. Narisimhan.

De heer Narisimhan begon in september 1956 te Bangkok, Thailand, voor de Verenigde Naties te werken. Samen met Ralph Bunche ging hij in januari 1959 naar New York. Toen begon de heer Narisimhan zijn werk op de 38e verdieping van het gebouw der Verenigde Naties als ondersecretaris van Bijzondere Politieke Aangelegenheden. In augustus 1961 werd hij tot chef de cabinet benoemd, een functie die hij nu bijna elf jaar lang heeft bekleed. De heer Narisimhan zal zijn werkzaamheden blijven voortzetten onder de nieuwe secretaris-generaal Kurt Waldheim.

In de praktijk staat hij direct onder de secretaris-generaal. Toen Oe Thant in het ziekenhuis lag, droeg de heer Narisimhan de diplomaten en stafleden de uitvoering van belangrijke beslissingen op, waarvoor hij dan later Oe Thants fiat *ex post facto* kreeg.

De heer Narisimhan is pas de tweede die de post van chef de cabinet bekleedt. Met zijn ervaring van bijna zestien jaar bij de Verenigde Naties en gezien zijn tegenwoordige positie is de heer Narisimhan een soort adviseur van iedere secretaris-generaal geworden.

V. Men heeft de Verenigde Naties verweten dat het hun ontbreekt aan de macht een eind te maken aan internationale onenigheden en conflicten. Beschouwt u dat als juist?

A. Ik ben het met u eens dat dit inderdaad het geval is. De vrienden van de Verenigde Naties betreuren het ten zeerste dat de Verenigde Naties geen grotere bevoegdheden bezitten. Maar u moet ook bedenken dat de geringe bevoegdheid die de Verenigde Naties bezitten de grootste gemene deler vertegenwoordigt van de macht die de landen de VN verlenen.

V. Zou u deze opzet in het kort kunnen verklaren?

A. Om u een voorbeeld van een grote mogendheid te geven noem ik de Verenigde Staten. Zij zouden van de Verenigde Naties kunnen verlangen

dat ze wat betreft het beëindigen van de oorlog op het Indiase subcontinent dwingende maatregelen namen. Maar de Verenigde Staten zouden het niet wenselijk vinden de Verenigde Naties diezelfde bevoegdheid te geven wanneer deze het nodig zouden achten in Vietnam op te treden ter bescherming van de Amerikaanse troepen. Men zou hetzelfde kunnen zeggen van iedere grote mogendheid. Iedere grote mogendheid kent situaties waarmee de Verenigde Naties zich volgens haar niet hebben te bemoeien.

V. Dus de Verenigde Naties kunnen weinig doen tenzij de betrokken landen hun toestaan te handelen?

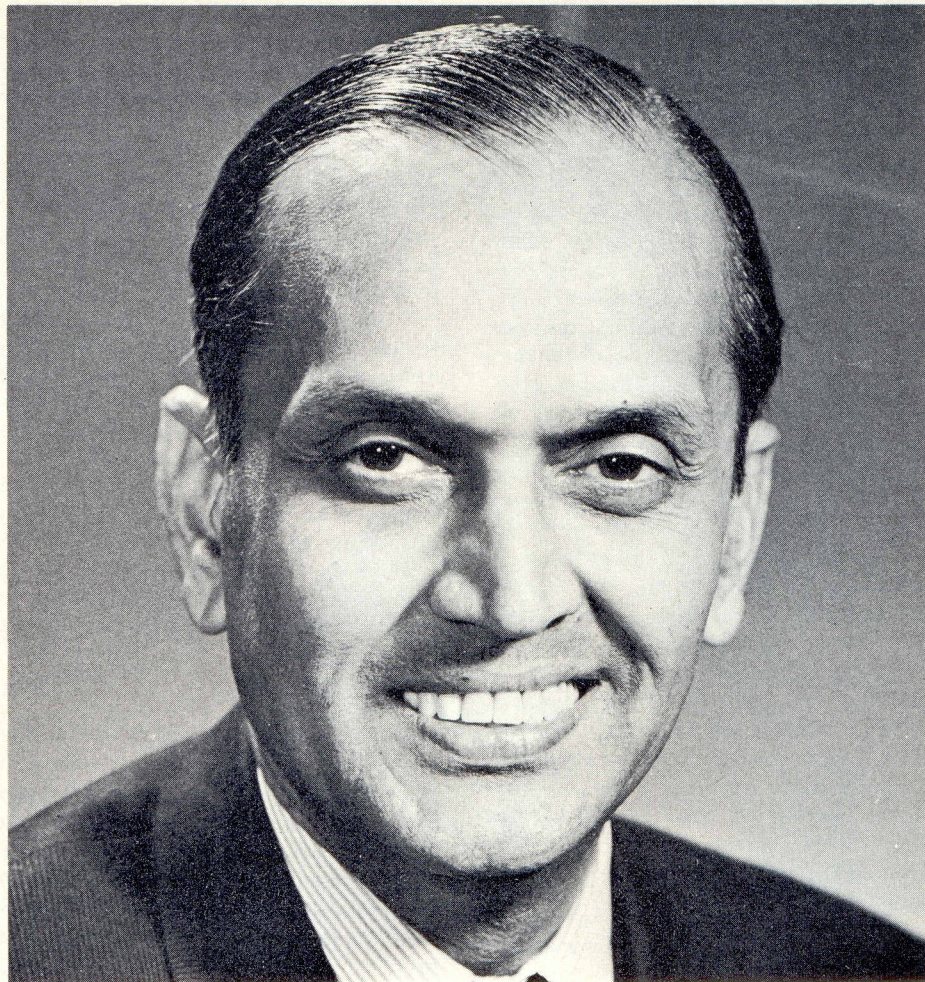
A. Ja. Neem bijvoorbeeld de toestand op het Indiase subcontinent. Er vonden een aantal bijeenkomsten plaats en er werden een aantal resoluties ingediend. Over deze resoluties werd door deze of gene het veto uitgesproken en geen enkele resolutie kreeg een meerderheid. Dus kon er geen overeenstemming bereikt worden. Tenslotte werd er in de avond van de 21e december een resolutie aangenomen. Hoe? Men kwam tot een besluit omdat het redelijk was en aanvaardbaar voor India en Pakistan. Daarom was er geen oppositie. Met andere woorden, de resolutie was gebaseerd op eenstemmigheid. Het was geen resolutie van dwingende aard. Wanneer dus het element van dwang ontbreekt, kan men in het beste geval hopen op datgene wat eerder als een *eenstemmigheds*apparaat dan als een *dwang*apparaat kan worden beschouwd.

V. Gezien uit het oogpunt van werkelijke macht, lijkt dit zeer beperkt.

A. Men moet niet neerzien op de rol van de eenstemmigheid. Het is geen onbelangrijke rol. Hij is niet zo belangrijk als de dwangmethode, maar daar geen enkel lid, groot of klein, de macht heeft de Verenigde Naties grotere bevoegdheden te geven, is het principe van overeenstemming de grootste gemene deler die we bereiken kunnen.

V. Ziet u in de toekomst een grotere rol weggelegd voor de Verenigde Naties?

A. We kunnen slechts hopen dat die rol na verloop van tijd wat belangrijker zal worden. En dat de mogelijkheid om de mensen tot elkaar te brengen groter wordt. Met enige aandrang is dat nu

C. V. Narasimhan

Foto: Verenigde Naties

mogelijk. Hun rol zou dus belangrijker kunnen worden.

V. Vindt u dat de Verenigde Naties meer macht moesten hebben, bijvoorbeeld om vrede op te leggen?

A. Ik moet zeggen dat dit in de tegenwoordige omstandigheden, zoals de zaken er nu in de wereld voorstaan, niet mogelijk is. Wat thans mogelijk is wordt door de Verenigde Naties gedaan. Er kan na verloop van tijd een situatie ontstaan waarin de Verenigde Naties grotere bevoegdheden op ander terrein zullen worden gegeven. Deze ontwikkeling zou inhouden dat de Verenigde Naties over enige tijd krachtadiger zouden kunnen optreden. Dit zou niet noodzakelijkerwijs in situaties van oorlog en vrede hoeven te zijn, maar in situaties waarbij het algemeen belang van de mensheid betrokken is. Daarna zou men verder kunnen gaan en zich ook met oorlog en vrede bezighouden. Maar dat zie ik meer als een zaak van evolutie dan van revolutie.

V. Hebt u het gevoel dat de Verenigde Naties meer van dit soort van macht over bijvoorbeeld vijf, tien of twintig jaar zullen hebben?

A. Ik geloof dat de rol van de Verenigde Naties in de komende tien jaar op de volgende gebieden belangrijk groter zal worden: op dat van het milieu en dat van hulpverlening tot het verminderen van de bevolkingsexplosie met zijn drukkende problemen. Dit zijn zeer belangrijke gebieden. Ik bedoel hiermee niet dat ze een alibi zijn voor de betrekkelijke ondoeltreffendheid van de Verenigde Naties op politiek gebied. Maar op de lange duur zullen de Verenigde Naties vermoedelijk een veel nuttiger rol gaan spelen op het terrein van zaken als milieu, ecologie, het zuiniger omspringen met onze hulpbronnen, voorkoming van vervuiling, beperking van de bevolkingsaanwas en dergelijke. Deze zijn van ontzaglijk groot belang voor de gehele mensheid. Maar ze zijn van andere aard dan specifieke internationale situaties, zoals in het Midden-Oosten of

in Zuidoost-Azië, of zoals ze zich in de toekomst elders kunnen voordoen.

V. Denkt u dat de Verenigde Naties over, laten we zeggen, tien jaar een grotere rol zullen gaan spelen op het gebied van onderwijs en economie?

A. Deze bemoeiingen zijn nog enigszins een zaak van de toekomst. Maar de Verenigde Naties hebben in het verleden een enorme verandering teweeggebracht in de houding ten opzichte van de economische ontwikkeling der onderontwikkelde landen. Hetzelfde geldt ten opzichte van de belangrijkheid van handel, de belangrijkheid van industriële ontwikkeling en onderwijs. Wat de bestrijding van hongersnood betreft is het Wereldvoedselprogramma een goed voorbeeld van het werk van de Verenigde Naties. Het Kinderfonds en al het werk op het gebied van arbeidsorganisatie leidt tot vrede op industrieel gebied enzovoort. De Wereldgezondheidsorganisatie heeft in landen als het mijne malaria vrijwel overwonnen. In mijn land was malaria een algemeen voorkomende ziekte. Nu hoort men er bijna even zelden van als van de pest. Dat zijn allemaal dingen die door internationale samenwerking zijn bereikt.

V. U roert hier een interessant onderwerp aan. Geen enkel land wil oorlog; geen enkel land wil honger; geen enkel land wil armoede; geen enkel land wil ziekte. Hoe komt het dan dat de Verenigde Naties vooruitgang maken op sociaal, industrieel en economisch gebied en dat ze niet in staat zijn tot vorderingen op politiek terrein?

A. Ik geloof dat dit een weerspiegeling is van de wezenlijke, wat zal ik zeggen, aard van de mens en van staten. Oe Thant heeft gesproken over de noodzaak van een dubbele loyaliteit — één tegenover de menselijke gemeenschap en één tegenover het eigen land. In principe boeken we succes als het gaat om verwickelingen die boven het belang van soevereine staten uitgaan. In gevallen waarbij de belangen van soevereine staten nauw zijn betrokken, zijn wij niet in staat doeltreffend op treden.

V. Als we de geschiedenis van de wereld nagaan, de gedurende duizenden jaren geboekstaafde geschiedenis, dan blijkt duidelijk dat het geen enkel land gelukt is hun problemen met betrekking tot oorlog en vrede op te lossen. Bestaat er, gezien de zojuist door u genoemde hedendaagse situatie werkelijk hoop op een doorbraak op dit gebied?

A. Mijn gedachte hierover is dat de Verenigde Naties twee of drie functies kunnen hebben. Ze kunnen doorgaan met voor brandweer te spelen. Ze kunnen water op het vuur gooien en de brand binnen de perken houden. Het vuur kan blijven smeulen, maar de Verenigde Naties houden het onder controle. Dat is één van de functies. Zonder een einde te maken aan de feitelijke oorzaken van het conflict zou dat tot een staakt-het-vuren kunnen leiden. En een staakt-het-vuren betekent altijd tijdwinst. Maar als de politieke wil er niet is, zoals in het Midden-Oosten en tot op zekere hoogte bij de toestand op Cyprus, waar we nu al zeven jaar lang een leger hebben om de vrede te bewaren, dan is er geen oplossing mogelijk. We hebben de mensen op Cyprus zeven jaar lang de tijd gegeven om zelf een oplossing te vinden, maar ze zijn er niet toe in staat gebleken.

V. Hoe komt dat?

A. Hierop moet ik u hetzelfde antwoord geven als ik daareven gaf. Het schijnt een van de tekortkomingen van de mens te zijn. Ze beschouwen zich als Turken, of als Grieken, of zus of zo. Ze willen dit niet en ze willen dát niet. Ik zeg niet dat de een gelijk heeft en de ander niet. Het is niet aan mij te oordelen. Maar het is een feit dat deze houding het de beide gemeenschappen onmogelijk maakt in vrede en eensgezindheid samen te leven. De bevolking van het eiland bestaat voor 80% uit Grieken en voor 20% uit Turken. Beide groepen bestaan uit mensen die in broederschap geloven. Waarom zouden zij niet kunnen samenleven, met behoorlijk gewaarborgde minderheidsrechten en culturele, economische en politieke rechten, enzovoort?

V. Waarom is dat niet mogelijk?

A. Het behóórt mogelijk te zijn! Maar het blijkt niet mogelijk omdat er iets aan het menselijk ras schijnt te mankeren. Anderzijds, wat de economische ontwikkeling van Cyprus betreft, is er geen enkel probleem.

V. Als het kan zou ik u graag een speciale vraag willen stellen betreffende — laten we zeggen — het Midden-Oosten. Welke rol kunnen de Verenigde Naties daar in de toekomst spelen en zou u me kunnen zeggen wat daar volgens u op den duur zal gebeuren?

A. Het spijt me dat ik u mijn opinie over deze zaak niet kan geven. Ik wil u er slechts op wijzen dat Oe Thant in zijn laatste openbare optreden

verklaarde dat de uitvoering van resolutie 242 de sleutel is tot de oplossing van het probleem in het Midden-Oosten. Zolang de resolutie niet ten uitvoer gebracht wordt, blijft het gevaar in het Midden-Oosten bestaan. De uitvoering kan niet een-twee-drie gebeuren, dat kost tijd. Maar als de eerste stappen daartoe gedaan konden worden, zou de spanning ogenblikkelijk verminderen. Die eerste stap is nog niet gedaan.

V. Men zegt soms dat we een wereldregering nodig hebben. Hebben we die werkelijk nodig? Moeten de mensen in de eerste plaats niet van houding veranderen? Of is zowel het een als het ander nodig?

A. Die vraag is heel moeilijk te beantwoorden. Regeringen en volken beseffen dat vrede beter is dan oorlog. En op de lange duur wordt geen enkel probleem door geweld opgelost. De problemen die voorgoed opgelost worden zijn de problemen die op democratische manier zijn opgelost, door tot een soort van overeenstemming te komen. Ik geloof dat wanneer de wil tot samenwerking er is, of de duidelijke noodzaak daartoe, de problemen verdwijnen. Neem bijvoorbeeld de luchtvaart. Waarom kan ieder vliegtuig overal heengaan? Er worden nu vliegtuigen gekaapt. Maar niemand geeft het daarmee op, iedereen veroordeelt het. Een vliegtuig waar ik kortgeleden in zat was bijna gekaapt. Ik merkte dat de reactie van sommige passagiers was: „Maak hem af! Vermoord hem!” Plotseling kwamen er mensen tot het besef hoe kwetsbaar het systeem is dat we opgebouwd hebben. Als dit systeem geweld aangedaan wordt en je bent erbij betrokken noem je het „een ernstige zaak”. Anders is het gewoon een gebeurtenis waarover je in de krant leest en het is wel amusant erover te lezen. Maar als je er zelf bij bent betrokken, besef je hoe ernstig het is. Hoe dan ook, voordat ongeveer drie jaar geleden het kapen begon, was de lucht vrij. Je kon overal ter wereld reizen zonder je zorgen te maken. Hoe dat kon? Omdat de mensen begrepen hebben dat coöperatie beter is dan non-coöperatie. Het leven zou heel moeilijk worden voor de mensen als we deze vrijheid niet hadden. We moeten allemaal dezelfde geestelijke instelling krijgen en beseffen dat samenwerking op de lange duur veel meer zin heeft dan enig tijdelijk voordeel dat door geweld in het een of andere deel van de wereld behaald kan worden. □

Raakt het huwelijk uit de tijd?

door Herbert W. Armstrong

Is het huwelijk aan het verdwijnen? Of is overspel nog steeds verkeerd? Veel deskundigen beginnen ter discussie te stellen of het huwelijk thans als een gebruik uit de mode raakt. Wat is er gebeurd met de eeuwenoude instelling van het huwelijk dat men heilig noemde?

SCHOKKENDE VOORSPELLINGEN worden geuit door psychologen en andere deskundigen. „Zijn wij”, zo vraagt de Londense *Observer*, „de laatste gehuwde generatie?”

De Britse psycholoog James Heming voorspelt in *Marriage Guidance*, het officiële orgaan van de Engelse Raad voor Huwelijksvoorlichting, dat verlovingsringen gedoemd zijn te verdwijnen en bruiloften tot rites uit het verleden zullen gaan behoren. Een andere Londense krant publiceerde een reeks artikelen, die begon met een schreeuwende kop van twee kolommen breed: „IS HET HUWELIJK UIT DE TIJD?”

Wat is er aan de hand?

Iemand die enkele tientallen jaren geleden een dergelijke voorspelling uitte zou voor gek of idioot versleten zijn. Zelfs nu nog zijn zulke verklaringen schokkend.

Tot een jaar of tien, twintig geleden was het huwelijk de van oudsher bestaande vanzelfsprekende gewoonte. Het zou ondenkbaar zijn geweest het ter discussie te stellen. Natuurlijk bleven sommige mensen ongetrouwd. Maar in het algemeen was het voor de mens een van de drie grote gebeurtenissen van het leven: geboorte, huwelijk en dood. Jonge mannen en vrouwen die bijna volwassen waren, keken net zo vanzelfsprekend naar trouwen uit als ze normaal adem haalden. Welk meisje wilde een „oude vrijster” blijven?

Wat is er gebeurd?

De veranderingen die hiertoe geleid hebben, hebben zich niet in een periode van 50 dagen voorgedaan, maar zijn wel in een tijd van vijftig jaar tot ontwikkeling gekomen! De zedelijke opvattingen en normen zijn gedurende die halve eeuw zo geleidelijk en voortdurend veranderd, dat men zich over het algemeen er nauwelijks van bewust was wat er gebeurde. En de omstandigheden gedurende deze jaren zijn nog verergerd door de ontwrichtende uitwerking van twee wereldoorlogen, een langdurige „koude oorlog” en het belanden in het machinetijdperk, het atoomtijdperk, het straaltijdperk en nu in het tijdperk van de ruimtevaart!

De samenleving heeft dit alles ongechokt over zich heen laten gaan. En niemand schijnt zich er thans van bewust te zijn hoe ontstellend dit zedelijk verval, wat bedriegelijk met „nieuwe seksuele moraal” bestempeld wordt, eigenlijk is. Het is alsof de samenleving onder narcose is gebracht om zonder vragen te stellen een gedegenereerde houding jegens seks en het huwelijk te aanvaarden die, ware die *plotseling* geïntroduceerd, als schokkend en weerzinwekkend ervaren zou zijn.

Toen ik in 1917 trouwde, hield het huwelijk stand „totdat de dood ons scheidt”. Kuisheid was nog de ethische eis van de samenleving. Elk meisje dat aan voorechtelijk geslachtsverkeer toegaf, had „haar verloren”.

Ouders hielden zich aan de traditie van „houd je kinderen door onwetendheid onschuldig en zuiver tot aan het huwelijk — en dan”, zo veronderstelden zij, „zal hun instinct hun wel leren wat ze moeten doen”. Maar hun instinct leerde hun niets. Mensen worden niet met instinct geboren. Mensen moeten onderricht worden. Maar ze werden niet onderwezen. Hún ouders waren niet onderricht en waren waarschijnlijk zelf hun huwelijk aan het verprutsen. En bovendien, zelfs al hadden de ouders geweten wat ze hun kinderen moesten leren, dan zou het hen te zeer geshockeerd hebben. Seks werd verondersteld schandelijk, zo niet uitgesproken zondig te zijn.

Toen wij trouwden, probeerden mijn jonge vrouw en ik tevergeefs een boek te kopen met technische informatie over seks, zwangerschap en bevallingen. Maar het was toen in strijd met de wet om voorlichting op het gebied van seks en huwelijk in gedrukte vorm

uit te geven, te verkopen en te verspreiden.

De sluisen opengezet

Na de Eerste Wereldoorlog werden de wettelijke beperkingen opgeheven en gingen ook de zeden overstag. De sluisen werden geopend voor een stortvloed van literatuur over seks. Langzamerhand verslaptte de preutse moraal en de samenleving werd ingeënt met de immorele „nieuwe moraal”.

Er was op misdadige wijze iets mis met deze vloedgolf van literatuur over seks. Slechts de *helpt* van de kennis waar zo dringend behoefte aan was, werd onthuld — de lichamelijke, biologische helpt. En zelfs dat nog vanuit een materialistische, zinnelijke benadering. De „deskundigen” die deze nieuwe vloed van seksuele voorlichting produceerden, waren zelf onkundig van de ware betekenis en ZIN van seks en het HUWELIJK!

Eigenlijk werd de stoot voor heel dit snelle dalen van het zedelijk peil waarschijnlijk gegeven door Sigmund Freud, de grondlegger van de psychoanalyse. Freud schreef neurosen en vele nerveuze en geestelijke stoornissen toe aan seksuele verdrukking en onwetendheid. De oude seksuele moraal die door de middeleeuwen heen was blijven voortbestaan, beschouwde seks als schandelijk, ontaard en zondig. Niet alleen het VERKEERDE GEBRUIK ervan buiten het huwelijk — maar het menselijk lichaam op zichzelf stond onder verdenking.

Natuurlijk moest voortplanting binnen het huwelijk getolereerd worden. Maar de kuisen „kerkvaders” uit de tweede en derde eeuw na Christus vroegen zich verwonderd af waarom de Schepper niet een *fatsoenlijker* en minder zinnelijke manier had kunnen bedenken om het menselijk ras in stand te houden. In de westerse wereld werd seks dus verdrukt. Vrouwen, onkundig gehouden van de juiste kennis inzake seks, werden vaak letterlijk verkracht door hun evenmin voorgelichte mannen. Boze en gefrustreerde echtgenoten beschuldigden hun vrouwen ervan frigide te zijn. Miljoenen vrouwen gingen gebukt onder een schuldgevoel als ze gedwongen werden hun mannen ter wille te zijn, en beschouwden alle mannen als bruten. Natuurlijk waren de mannen geen bruten. Ze waren slechts onwetend.

Deze verdrukking en onwetendheid waren er de oorzaak van dat ongeveer negen van de tien huwelijken ongelukkig waren. Dit had zelden een echt-

scheiding tot gevolg, dank zij godsdienstige overtuigingen en de economische afhankelijkheid van de vrouw van haar man.

Freud schreef dus de neurose en de nerveuze en geestelijke stoornissen toe aan deze seksuele verdrukking en onwetendheid. Zijn idee voor een oplossing was de omschrijving van seks om te keren. Aangezien de „seks is zondig”-houding al de problemen veroorzaakte, waarom niet de omschrijving *omgekeerd* en seks GOED genoemd? — *elke* vorm van seks, binnen of buiten het huwelijk! Als verdrukking, onthouding en onwetendheid neurotische onevenwichtigheid veroorzaken, zo redeneerden Freud en zijn navolgers, laten we dan de mensen vrijmaken van hun beperkingen — een „NIEUWE moraal” creëren en de mensen *onderwijzen* in seksuele kennis.

Gedurende één generatie is de beschaving met één slag naar het andere uiterste van de zedelijke balans doorgeslagen. Het experimenteren met voorechtelijke seks wordt niet langer ontraden. Moderne tienermeisjes worden „bevrijd” van de oude taboes.

Nergens is thans méér behoefte aan dan aan een stem in de woestijn die *zich openlijk uitspreekt* tegen dit zedelijk verval en die de wereld voorlicht over de ONTBREKENDE HELFT van de kennis inzake seks en het huwelijk. De wereld heeft de lichamelijke en biologische helpt ontvangen. Maar het ontsproot aan een materialistisch standpunt, ONKUNDIG van de ware ZIN en BETEKENIS van seks en het HUWELIJK!

Noch de oude verdrukkende moraal noch de zogenaamde „nieuwe” — die immoraliteit is — is de ware seksuele moraal. De ware seksuele moraal brengt geluk, vreugde en zegeningen! De wereld heeft dringend behoefte aan de *ware* kennis die tot nu toe door geen enkele auteur beschikbaar is gesteld. Men heeft niet alleen behoefte aan de lichamelijke en technische bijzonderheden over seks, maar tevens behoefte aan kennis over de ZIN van seks — en van het HUWELIJK!

Maar onkundig van deze ZIN — en van de juiste TOEPASSING ervan die rijke zegeningen, vreugde en verukkingen schenkt — stellen de psychologen thans zelfs de door de eeuwen heen geheiligde instelling van het huwelijk ter discussie! Zo Freud, zijn collegas en directe navolgers de wenselijkheid van het huwelijk als een algemeen aanvaarde instelling al in twijfel trokken, gingen ze toch niet zo overijld te

werk om een openbare kruistocht voor de afschaffing ervan te houden. Nu pas beginnen psychologen hun ontstellende voorspellingen dat het huwelijk uit de tijd raakt, in druk te laten verschijnen. Dit ter discussie stellen van de wenselijkheid en bestendigheid van het huwelijk is slechts het logisch gevolg van de radicaal veranderde zedelijke opvattingen en gedragingen.

De Freudiaanse „voorlichting” heeft het snelle dalen van het zedelijk peil aan de gang gebracht. Dit meedrijven met onzedelijkheid is zó toegenomen, dat de huidige zedelijke verwording ontstellend is en alle verbeelding schier te boven gaat. Het is snel op weg een grotere bedreiging voor het voortbestaan van beschaving te vormen dan de waterstofbom.

Ongelofelijk? Nee, het is waar!

Het huidige zedelijk peil is bijna ongelofelijk! Men begint meestal niet in het volle licht der openbaarheid aan onzedelijke handelingen. De bestaande situatie is derhalve veel erger dan gerapporteerd wordt. Maar de feiten die bekend zijn, lijken ongelofelijk.

Niemand zou vijftig jaar geleden geloofd hebben dat het ooit mogelijk zou kunnen zijn. Misschien hebben twee wereldoorlogen en veranderende omstandigheden onze zedelijke gevoeligheid afgestompt. Maar wat hieronder volgt, behoort zelfs vandaag schokkend te zijn! Want, of u het beseft of niet, deze trend luidt de doods-klok over de beschaving.

Als „remedie” tegen wat er aan de huwelijkse staat schort, volgen hier serieuze suggesties van deskundigen: „Overspel met wederzijdse toestemming” om het huwelijk dragelijker te maken; een proefhuwelijk gedurende een periode van vijf jaar; of een voorechtelijke „stage” om te zien of men wel bij elkaar past. Deze „serieuze suggesties” werden ongeveer enkele jaren geleden gelanceerd door twee sprekers op de bijeenkomst te Washington D.C. van de American Psychological Association.

De suggestie dat overspel juist datgene kan zijn wat het gezinsverband nodig heeft om het „enigermate verdragelijker” te maken, werd gelanceerd door een psycholoog uit New York. „Overspel met wederzijdse toestemming”, zei hij, „is beter dan kaarten of televisie kijken”.

En wat precies is „overspel met wederzijdse toestemming”? Naar de psycholoog zei, is zo'n overspeler in

staat een buitenechtelijke verhouding te hebben zonder zijn huwelijks- en gezinsverhouding te verstoren. „Masa's echtgenoten en vrouwen die dit van elkaar weten,” voegde hij er aan toe „raken verwickeld in buitenechtelijke affaires”. Klaarblijkelijk vermeldde hij niet wat vaak de tragische gevolgen ervan zijn.

Echtscheiding

Eén van de fundamentele oorzaken van het toenemen van het aantal echtscheidingen is de ontaarding in de moderne omgang tussen jongens en meisjes. Toen ik als jongeman met een meisje uitging, wilde ik haar leren kennen. Gewoonlijk ontstond er dan een sprankelende conversatie. We praatten over dingen die de moeite waard waren. Heden ten dage bestaat een afspraakje maar al te vaak uit een kant-en-klare dagdroom in een bioscoop over je heen te laten gaan, geslachtsdrift opwekkend „gevrj”, of het najagen van andere zinneprikkelende en tijdverspillende genoegens.

Naar welke eigenschappen moeten jongens en meisjes bij elkaar zoeken? Zijn er bepaalde factoren zoals leeftijd, achtergrond, geloof en ontwikkeling die beide toekomstige partners in aanmerking moeten nemen? Een vlot geschreven handboekje in het Engels, *Modern Dating*, geeft het antwoord op deze en vele andere vragen. Schrijf ons om een gratis exemplaar ervan. Laat het er niet van komen dat je later van je eigen mislukt huwelijk moet zeggen dat het een onsmakelijke maaltijd was die volgde op het dessert — na de voorechtelijke seks!

Een nieuwe internationale ziekte!

Thans gaat er een nieuwe internationale ziekte als een storm over de wereld — homoseksualiteit!

Deze weerzinwekkendste van alle onzedelijke praktijken verspreidt zich, is *georganiseerd*, en streeft ernaar openlijk geaccepteerd te worden!

Toen er in het Engelse Hogerhuis gedebatteerd werd over een verandering in de Britse wetgeving, die homoseksuele handelingen tussen volwassenen met wederzijds goedvinden en in afzondering plaatsvindend, niet langer als een strafbaar feit zou beschouwen, sprak de toenmalige aartsbisschop van Canterbury, dr. Geoffrey Fischer, zich ten gunste daarvan uit. De aartsbisschop zei dat het recht een eigen zedelijke gedragsnorm te bepalen en eraan te gehoorzamen, zelfs indien het

de mens kwaad doet, „een elementair recht van de mens” was „dat hem door God geschonken is en dat nauwgezet geëerbiedigd moet worden door de samenleving en door het wetboek van strafrecht”.

Dr. Fisher zou hebben moeten weten dat volgens de Bijbel de ZONDE het overtreden van GODS onverbiddelijke geestelijke wet is, zoals die in het kort in de tien geboden is samengevat — dat één hiervan homoseksualiteit, onttucht, overspel of enig andere seksuele handeling buiten het huwelijk als ZONDE bestempelt. Hij zou hebben moeten weten dat de Bijbel het de MENS nergens toestaat te beslissen WAT goed of kwaad is. GOD heeft geopenbaard WAT zonde is. Hij staat de mens toe te beslissen AL DAN NIET te zondigen — onder de verzekering dat wat de mens zaait, hij ook zal oogsten!

Sommige geestelijken voeren ten onrechte aan dat de Bijbel nergens onttucht (voorechtelijke seks) of homoseksualiteit (sodomie) veroordeelt. Herhaaldelijk veroordeelt de Bijbel deze dingen met de krachtigste bewoordingen — zoals elke geestelijke behoort te weten!

Ik haal hier een van de véle dergelijke veroordelingen uit de Bijbel aan: „Dwaalt niet; noch hoereerders, noch afgodendienaars, noch overspelers, noch onttuchtigen, noch die bij mannen liggen [homoseksuelen]... zullen het Koninkrijk Gods beërven” (1 Cor. 6:10). Leden van de geestelijke stand behoren te weten waarom Sodom en Gomorra verwoest werden.

Uit betrouwbare bron wordt vermeld dat bv. in de VS homoseksuelen GEORGANISEERD zijn — en dat ze een doelbewuste campagne voeren om kleine jongens op te sporen, ze te verleiden en te „bekeren” tot deze walgelijke perversiteit.

In *Human Events* van 29 september 1960 vermeldt een verslag door R.G. Waldeck: „Homoseksuelen behoren door de aard van hun zedeloos gedrag... tot een onheilspellende, geheimzinnige en efficiënte Internationale. Verbonden door hun identieke verboden begeerten, hun vreemde, trieste behoeften, gewoonten, risico's, om maar te zwijgen van hun uitermate onzinnige woordkeus, vormen de leden van deze Internationale een wereldomspannende samenzwering tegen de samenleving. Deze samenzwering heeft zich over de gehele aarde verspreid, is in alle rangen en standen doorgedrongen; is actief in legers en gevangenis-

is doorgedrongen in de pers, films en regeringskabinetten, en overheerst volkomen de beeldende kunsten, de letteren, het theaterwezen, de wereld van de muziek en de televisie."

Het is hoog tijd dat ook het Nederlandse publiek WAKKER GESCHUD wordt door deze toenemende, zich snel verbreidende PERVERSITEIT. De *St. Petersburg Times* (Florida) van 11 mei 1966 rapporteerde een georganiseerde beweging in Dade County, Florida, die jongens van pas 12 jaar als homoseksuelen aanwierf. Er zijn souteneurs die over lijsten met jongens beschikken. Deze worden ter beschikking gesteld van rijke homofielen uit steden over gehele Amerika. Sommige schooljongens zijn „prostitués". Jongens die zo ver gebracht worden dat ze niet meer terug kunnen, zitten „vast" aan iets dat erger is dan verslaving aan drugs. Het is een soort kanker die DOODT!

Ik zou zoveel nieuwsberichten over deze weezinwekkende perversiteit kunnen aanhalen dat dit hele blad ermee gevuld zou kunnen worden. Maar het is slechts één van de hedendaagse zedelijke onheilen, die de beschaving te gronde richten!

Partnerruil

In Amerika komen miljoenen gevallen van „partnerruil" voor — en ongetwijfeld in veel andere, zo niet de meeste westerse landen.

De partnerruilers komen in groepjes van twee tot twee dozijn echtparen op het weekend bij elkaar in de huiskamer van een van de leden. Ze drinken en praten wat, ruilen van echtgenoten voor een overspelig experiment — en gaan dan naar huis naar hun kinderen die onder de hoede van een babysitter waren achtergelaten.

Ze beschouwen deze „sport" als veilig en zeker. De echtgenote van de man kan er niet „achterkomen" en beschuldigingen uiten — zij was net zo schuldig als hij. Ze beschouwen zichzelf als de zelfverzekerde voorlopers van een nieuw en beter tijdperk. Deze praktijken begonnen in 1963 en 1964 al uit te groeien tot een populaire perversiteit. Het schijnt dat het zich begon te verspreiden omstreeks de tijd dat de „pil" in algemeen gebruik kwam.

Waarom zouden we trouwen?

Deze zedelijke verwildering die tot het peil van het riool is afgezakkt heeft de omstandigheden tot het punt gebracht waar het HUWELIJK ter discussie wordt gesteld.

Zoals een Londens zondagsblad als commentaar gaf: „Nu wordt voor de

eerste keer het huwelijk doorgelicht op een mogelijk onverenigbaarheid met de menselijke aard".

Waarom trouwen we? Hoe en wanneer is het begonnen? Heeft de huwelijksverhouding uiteindelijk enige werkelijke zin — een bedoeling?

INDERDAAD!

Maar zo *velen*, verward door de naoorlogse golf van zedelijke verworping, zijn zich momenteel tragisch genoeg niet bewust van de heerlijke gelukzaligheid die de hunne zou kunnen en moeten zijn!

Het antwoord is een verbluffende, zelfs schokkende waarheid, die volkomen over het hoofd is gezien door de wetenschap, de godsdienst, het onderwijs en zelfs door de samenleving!

Hoe het komt dat van al deze juist de godsdienst in gebreke is gebleven deze onthullende waarheid te bevatten, is iets dat moeilijk te begrijpen valt. In dit artikel hebben wij de FEITEN weergegeven zoals ze heden ten dage liggen, en de veranderende omstandigheden die tot de huidige toestand van verworping hebben geleid.

In dit artikel heb ik het gehad over de „ONTBREKENDE HELFT" van de seksuele kennis, die nooit eerder gepubliceerd is. Ik heb gesproken over een juiste en WARE seksuele moraal, die *verschilt* van de middeleeuwse seksuele moraal, of de zogenaamde „nieuwe moraal".

Onlangs publiceerde Ambassador College, als een openbare dienstverlening — niet om verkocht te worden — een ZEER BELANGRIJK BOEK. Het is een boek van 236 bladzijden in het Engels, getiteld *The Missing Dimension in Sex*.

Dit belangrijke boek maakt de ONTBREKENDE DIMENSIE in kennis inzake seks en het huwelijk duidelijk. Het maakt duidelijk waarom deze belangrijke kennis tot nog toe ontbrak.

Het geeft openhartig antwoord op vragen die u misschien uit verlegenheid niet heeft durven stellen! Het is een verrassend boek dat u de ogen zal openen. Het is een boodschap van begrip in de woestijn van verwarring. Verder hebben wij voor u, eveneens gratis, een kleinere brochure in het Nederlands beschikbaar, getiteld *Ieder huwelijk kan gelukkig zijn*. Schrijf ons ook om een exemplaar hiervan!

Wij moeten tot onze spijt weigeren het boek *The Missing Dimension in Sex* aan ongehuwde minderjarigen te sturen, maar wij hopen dat ouders de dringende noodzaak zullen inzien om dit nuttige en leerzame boek aan te vragen en het in handen van hun opgroeiende kinderen te geven. □

MEDEDELING VAN DE UITGEVER

Vele enthousiaste lezers hebben ons gevraagd een reeds betaald abonnement aan één of meerdere van hun kennissen te geven en hebben ons namen en adressen opgegeven.

Deze lezers zijn natuurlijk van mening dat hun kennissen evenveel interesse in het tijdschrift zullen hebben als zijzelf.

En wij zijn het ermee eens dat dit zo zou horen. Maar het ligt nu eenmaal in de menselijke natuur zich niets te willen laten opdringen wat men niet zelf heeft aangevraagd.

Natuurlijk willen wij onze abonnees die wensen dat hun vrienden *De ECHTE WAARHEID* zouden ontvangen, graag tegemoetkomen. Maar vaak wanneer wij zulke verzoeken inwilligen, ontvangen wij brieven van die vrienden en kennissen die zich ergeren omdat hen iets opgedrongen wordt.

Maar al te vaak weigeren deze kennissen van onze abonnees het tijdschrift zelfs maar in te kijken om te zien waar het om gaat. Dikwijls nemen zij er aanstoot aan, gooien het in de prullemand en schrijven ons een niet al te vriendelijke brief.

Wij willen evenwel noch onze abonnees ergeren die graag willen dat hun kennissen het tijdschrift lezen, noch hun kennissen die niet weten wat dit nu voor een tijdschrift is.

Het is niet onze gedragslijn te proberen iemand tegen wil en dank met waarheid en kennis vol te stouwen. Wij willen graag oprecht *dienen en helpen* zonder daarbij iemand te kwetsen.

Wanneer u ons natuurlijk verzekerde te weten dat uw vrienden dit abonnement zelf *wensen* en dat zij u gevraagd hebben er voor hen om te schrijven, dan is het ons uiteraard een genoegen aan uw wens gehoor te geven.

In het andere geval voelen wij ons verplicht ons beleid uiteen te zetten dat niemand een proefexemplaar of een reeds betaald abonnement gegeven wordt die er niet zelf om gevraagd heeft. In plaats van ons namen en adressen op te geven met het verzoek deze aan onze abonneelijst toe te voegen, zouden wij u willen voorstellen uw vrienden een van uw eigen exemplaren van dit tijdschrift te laten zien en hen dan te bewegen hun eigen abonnement aan te vragen. Op die manier hoeft niemand zich te ergeren.

HARTELIJK DANK!

WERELD HANDEL *ten dienste van vrede?*

„Multinationale ondernemingen“ hebben een ware revolutie ontketend in de naoorlogse economie en de internationale betrekkingen... en intussen flinke winsten opgestreken. Door sommigen wordt nu naar deze wereldomspannende ondernemingen gewezen als zijnde een nieuwe macht ten gunste van vrede en stabiliteit in een politiek verdeelde wereld.

door Gary Alexander

SHELL GASOLINE . . . Kiwi Shoe Polish . . . Vita Pak Orange Juice . . . Lever Brothers . . . Penguin Books . . . Nestlé's Chocolate . . . Norelco Shavers . . . Good Humor Ice Cream . . . Bic Pens . . . Bayer Aspirin . . .

In de Verenigde Staten zijn dit allemaal vertrouwde namen, doch paradoxaal genoeg zijn zij slechts enkele van de vele duizenden produkten die in de VS worden vervaardigd door buitenlandse ondernemingen die hun hoofdkantoor in Europa hebben.

General Motors . . . American Telephone and Telegraph . . . Standard Oil . . . Ford Motor Company . . . Sears, Roebuck & Co . . . General Electric . . . IBM . . . Mobil Oil . . . Chrysler . . . IT & T . . .

Deze grootmachten van de Ameri-

kaanse industrie zijn eveneens begrippen in Europa, en feitelijk over heel de wereld. Elk ervan doet jaarlijks voor miljarden dollars zaken op vreemde bodem. Indien elk van de tien hier genoemde giganten een natie zou kunnen worden, zouden ze tot de *vijftig RIJKSTE landen* ter wereld behoren.

Zulke 'multinationals' zijn een soort van internationale diplomaten geworden. In plaats van een enghartig nationalisme hebben zij een mentaliteit ontwikkeld die — samen met andere onmisbare factoren — de oorlogsdreiging zou kunnen tegenhouden.

Wereldhandel in het verleden

In de geschiedenis van onze wereld zijn multinationale ondernemingen niets nieuws.

De Londense bankiers van de 19e eeuw financierden de ontwikkeling van vele, later machtig geworden naties en wel door hun multinationale banken en concerns. Europese investeringen in de uitbreiding van het Amerikaanse spoorwegnet leidden tot de transformatie van de Verenigde Staten van een landbouweconomie tot 's werelds grootste industriële macht. De Europese bijdrage tot de VS in de 19e eeuw was in verhouding zelfs groter dan de Amerikaanse investering in het hedendaagse Europa.

De Nieuwe Wereld was in de vorige eeuw niet het enige gebied dat van Europees kapitaal geprofiteerd heeft. Het is interessant dat in de twintig jaren vóór 1912 Rusland evenveel kapitaal uit West-Europa ontving als de Verenigde Staten met hun Marshall-plan in het naoorlogse Europa hebben gepompt. Zodoende was multinationale hulp verantwoordelijk voor de meest dramatische industrialisatie uit de geschiedenis, waardoor Rusland inééns vanuit de middeleeuwen in de 20e eeuw terechtkwam. Noch socialisme, noch de Eerste Wereldoorlog, noch Stalin kan de eer opeisen Ruslands macht als moderne staat te hebben gevestigd. Nee, het was vooral de multinationale hulp van Europa die tot het Russisch wonder bijdroeg.

Sinds 1950 hebben multinationale concerns niet alleen geholpen bij de integratie van Europa — iets waarin Napoleon, Hitler en alle andere autocraten hadden gefaald — maar ook een grotere bijdrage geleverd tot de ontwikkeling van de door armoede geteisterde Derde Wereld dan internationale bijstand, de Wereldbank of welke vorm van ontwikkelingssteun ook.

De leiders van morgen worden gevormd door de zakenwereld van vandaag. De door het winstmotief in gang gezette motor die de ontwikkeling van de mensheid dient en multinationale onderneming heet, heeft méér bijgedragen tot hogere inkomens, betere woon- en leeftoestanden, goedkopere gebruiksgoederen en de bevrediging van vele andere menselijke behoeften, dan al die honderden miljarden dollars aan internationale hulp ooit hebben gedaan.

Als regel werd internationale hulp eerder verleend ter bestrijding van *problemen* (droogte, oorlog en epidemieën), dan dat het in *mogelijkheden* die een zakenman zoekt, werd gestoken. Sinds 1945 hebben 150 miljard dollar aan Amerikaanse hulpverlening meer bijgedragen tot politieke corruptie dan tot fundamentele economische vooruitgang. Omvangrijke steun aan zulke uiteenlopende gebieden als Zuid-Vietnam, de Appalachen en India hebben aangetoond dat „hulp” (of sociale steun) alléén het initiatief ter plaatse doodt. Wereldhandel biedt daarentegen over het algemeen genomen de betrokkenen in de ontwikkelingslanden de mogelijkheid *zichzelf* te helpen.

Kort gezegd: „De wereldeconomie heeft de multinationale onderneming nodig”, heeft bedrijfs econoom Peter Drucker geschreven. „Die wereldeconomie is een machtige prestatie, maar eerder van de zakenwereld dan van de overheid. Ze is het enige positieve wat de periode volgend op de Tweede Wereldoorlog te zien geeft” (Drucker, *The Age of Discontinuity*, blz. 101).

Een vredesmacht

Behalve dat zij arme landen tot ontwikkeling brengen, winst overmaken en overal waar ze opereren welkome vormen van dienstverlening scheppen, leveren multinationale ondernemingen toevalligerwijze hun grootste bijdrage op het gebied van wereldvrede.

We zeggen „toevalligerwijze” omdat het bevorderen van de vrede bepaald niet de primaire bestaansreden van de multinationale ondernemingen is. Die bestaansreden is enkel het produceren en verkopen van goederen. Maar om dat te kunnen doen, hebben ze een wereld nodig waar vrede heerst. Multinationale ondernemingen zoals IBM en Shell hebben overal ter wereld *het grootste belang* bij vrede en welvaart. Aldus dragen zij, onbewust, alleen al door hun bestáán bij tot vrede.

Lonen, pensioenen en de levensstandaard worden door deze activiteit in vele landen geëgaliseerd, hoewel helaas de kloof tussen de arme en de rijke landen op velerlei gebied nog altijd breder wordt. Op nationale hebbelikheden en nationalistische trots wordt zo min mogelijk nadruk gelegd. Technologische ontwikkelingen worden aan alle naties doorgegeven.

Voorbeelden van het gemeenschappelijk profiteren van technologie en ontwikkeling in de luchtvaart zijn de Brits-Franse Concorde en de Europese luchtbus. In de automobiellindustrie zijn Buick-Opel en de Chrysler-Simca gangmakers wat de Amerikaans-Europese samenwerking betreft. In 1963 fuseerde Chrysler met de op de rand van een faillissement zwevende Simca en tegen 1970 exporteerde Simca in Europa meer wagens dan Renault, Peugeot en Citroën samen. In breder verband gezien, betekende deze fusie een machtige steun voor de Franse frank en stemde zij de Franse regering heel wat gunstiger jegens de Amerikaanse zakenwereld.

De multinationale onderneming is „de enige grote, niet-nationalistische instelling in een wereld die tot in haar voegen trilt vanwege een nationalistisch delirium”, aldus Peter Drucker. „Misschien is dit wel precies wat we nodig hebben om het monster van het nationalisme z'n slagstanden uit te rukken” (Drucker, *Men, Ideas and Politics*, blz. 43).

Zoek geld, géén strijd

De internationale zakenwereld beweert allerminst dat ze altruïstisch of zelfverloochenend is, noch komt ze aandragen met gemeenplaatsen over het bevorderen van de vrede. Ze wordt gedreven door het verlangen iets te *krijgen* — in dit geval *winst* te maken. Maar om daarin te slagen moet zij van haar kant iets *geven*, hetgeen erop neerkomt dat zij streeft naar politieke stabiliteit. Omdat multinationale ondernemingen *meer verdienen* bij vrije handel en wereldvrede, zijn ze wel genoodzaakt die twee te bevorderen.

Van onrustige sociale verhoudingen, politieke onzekerheid en nationalisering moeten deze ondernemingen niets hebben. Om hun werk naar behoren te kunnen doen, hebben ze behoefte aan stabiliteit. In onstabiele landen als Cuba, Noord-Ierland, Pakistan, Libië, Chili en andere zijn daarom de activiteiten van de multinationale ondernemingen tot stilstand gekomen, tot

schade van *alle* betrokkenen, doch bovenal van de plaatselijke bevolking.

In wat voor multinationale ondernemingen de donkere jaren waren — de periode van 1930-'50 — maakten sociale en politieke woelingen bijna een einde aan de tendens tot multinationalaal zakendoen. In die periode raakte General Electric in zowel Duitsland als China fabrieken kwijt. Dergelijke ervaringen maken een grote onderneming uitermate huiverig opnieuw aan zoiets te beginnen. Oliemaatschappijen in het Midden-Oosten, zowel als mijnbouw- en visserijconcerns in Zuid-Amerika laten in geval van uitbreiding van hun activiteiten vóór alles hun keus vallen op landen die een permanente stabiliteit doen verwachten.

Eén factor die oorlog kan bezweren, vormen de enorme investeringen die de ene grootmacht *binnen* de grenzen van een andere grootmacht heeft. Een Verenigd Europa bij voorbeeld heeft miljarden dollars geïnvesteerd in fabrieksinstallaties en menselijk kapitaal in de VS, zoals ook het omgekeerde het geval is. Voor het geval de betrekkingen tussen zulke grootmachten vijandig dreigen te worden, doen de grote concerns dienst als „wederzijdse gijzelaars”.

Een dergelijke verwevenheid van economische activiteiten *begint* thans te ontstaan tussen het Westen en het communistische blok. Weliswaar is dat

nog geen enkele garantie tegen oorlog, maar gaat deze ontwikkeling dóór, dan zou ze binnen een jaar of tien weleens een belangrijke, de vrede tussen Oost en West bevorderende factor kunnen worden.

Oost ontmoet West

De avances van Ford achter het IJzeren Gordijn waren de inleiding tot een zich misschien verder ontwikkelende samenwerking op zakelijk gebied tussen Oost en West. Henry Ford II zei er dit van: „De onderlinge verwevenheid van de Westeuropese economieën na de Tweede Wereldoorlog heeft het voor de eerste maal in de geschiedenis ondenkbaar gemaakt dat het ene westerse land een oorlog tegen het andere zou beginnen”. Hij hoopt nu bij te kunnen dragen tot eenzelfde samenwerking tussen de Sovjetunie en de Verenigde Staten, maar voegt er wel aan toe: „De internationale handel maakt een oorlog weliswaar niet *onmogelijk*, doch wel *minder waarschijnlijk*”.

Benepen nationalisme, godsdienstroebelen en ook de hoogst grillige neiging van de mens zich te laten meeslepen door de geest van vrees en haat, kunnen nog altijd de volkeren tot oorlogswaanzin drijven. Toch kan wereldhandel ertoe bijdragen dat te voorkomen. Om een voorbeeld te noemen: Amerikaanse en Russische onder-

danen hebben bewezen op het persoonlijke vlak uitstekend met elkaar overweg te kunnen waar het muziek, sport en niet te vergeten toerisme betreft. Handelsbetrekkingen tussen Oost en West zouden de deur *veel wijder* openen voor onderlinge samenwerking, verdraagzaamheid en uitwisseling van ideeën. Naar men hopen mag zouden de politici dan de gewone man in dit wederzijds begrip volgen.

Ondernemingen met vestigingen over de gehele wereld hebben vreedzame condities in de politieke arena nodig, zoals vrije en open handelsroutes, een gemeenschappelijke handelscode, gemeenschappelijke commerciële normen en punctueel werkende posterijen, om slechts enkele van de politieke situatie afhankelijke zaken te noemen. Wanneer twee nationale economieën door multinationale ondernemingen met elkaar worden verbonden, hebben die ondernemingen belang bij de welvaart van *beide* naties en van de wereld, niet alleen bij die van het land waar toevallig hun hoofdkantoor is gevestigd.

Aldus brengen de multinationale ondernemingen, zonder dat dit de opzet is, de naties ertoe te handelen overeenkomstig gedragsregels die bijdragen tot het handhaven van de vrede. Met menselijke maatstaven gemeten vormen deze wereldondernemingen, onder

EXTRADIVIDEND — Vertegenwoordigers* van Siemans verlenen medische hulp aan de Afrikaanse bevolking en brengen hen hygiëne bij.

Foto: Siemens Pressebild

de huidige politieke structuur in de wereld, een grote hoop op vrede.

En nu de critici

Doordat ze het bruto wereldprodukt helpen opbouwen, tasten de multinationale concerns de economische autarkie van een land aan. Dat ontbreken van materiële onafhankelijkheid kan verontrustend zijn voor een natie. Hoe komt dat? Een land dat zélf alles bezit wat het — economisch gezien — nodig heeft, is méér dan een ander land in staat een agressieve of althans een defensieve rol in de internationale politiek te spelen. Zulke autarkische naties hebben ook geen nationaal eigenbelang (in de vorm van hun buitenlandse vestigingen) bij de economieën van andere landen.

Sommige nationalistische beweren dat Amerikaanse wereldconcerns alleen maar een verlengstuk van Amerikaans „imperialisme” zijn. Maar de Amerikaanse regering beperkt de investeringen van deze grote concerns, belast ze zwaar, brengt ze voor de rechter wegens overtreding van de trustwetten en duldt zelfs dat hun overzeese bezittingen worden onteigend zonder zelfs maar met vergeldingsmaatregelen te dreigen.

De Amerikaanse vakbeweging voert aan dat de multinationale werkgevers Amerika's superieure technologische kennis en organisatietalent aan vreemde landen cadeau doen. Ook beschuldigen de bonden deze ondernemingen ervan dat ze arbeidsplaatsen die de Amerikanen toekomen, „exporteren” en ze buiten de landsgrenzen laten innemen door goedkope, buitenlandse arbeidskrachten.

Volgens de Amerikaanse commissie voor internationale handel en investeringspolitiek, gaan de Amerikaanse multinationale concerns alleen naar het buitenland indien „produktie in de VS zélf geen uitvoerbaar alternatief is”. De Amerikaanse markt is zó verzadigd met laten we zeggen computers, dat niemand ze zou afnemen indien men ze *toch* in Amerika ging maken. Daarom worden er in het buitenland dochterondernemingen opgericht. En de werknemers in die landen ontvangen dan een loon dat ongeveer twee maal zo hoog ligt als het gemiddelde loonpeil in hun land, wat te danken is aan de grote rijkdom van de Amerikaanse wereldondernemingen. Slechts 8% van de produktie van alle Amerikaanse multinationale concerns wordt naar de VS geëxporteerd om op de binnenlandse markt mee te concurreren.

Multinationale concerns scheppen zelfs meer Amerikaanse arbeidsplaat-

sen doordat ze ongeveer \$8 miljard aan winst naar de VS overmaken (dat is de grootste op zichzelfstaande „plus”-post op de Amerikaanse betalingsbalans), welke gelden dan weer worden geïnvesteerd in Amerikaanse bedrijven. Zoiets betekent duizenden nieuwe arbeidsplaatsen in de VS zelf. Bovendien zijn vele buitenlandse dochterondernemingen alleen maar assemblagebedrijven van in Amerika gevestigde bedrijven waar de eigenlijke produktie plaatsvindt. Toegegeven, er bestaat geldige kritiek op enkele multinationale concerns. Vele ervan dragen bij tot een „brain-drain” of een achterstand in technologie. Duitse en Japanse kartels hebben in feite bijgedragen tot het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog. Maar de algehele uitwerking — behoudens *politieke* inmenging in de handelswereld — is ten gunste van *vrede*.

De „Amerikaanse uitdaging”

In het buitenland echter wordt de stem der kritiek steeds luider.

In 1967 schreef een juist in de politiek gestapte Fransman, Jean-Jacques Servan-Schreiber, een Europese bestseller: *De Amerikaanse uitdaging*. Daarin beschreef hij de VS als economische invasietroepen in Europa, die dit continent van zijn knapste koppen, voordeligste markten en beste methoden beroofden om daarmee de economische kolos aan de overzijde van de Atlantische Oceaan te voeden.

„Het zou best kunnen zijn”, zo beweerde hij, „dat over vijftien jaar niet Europa de derde industriële mogendheid ter wereld is na de Verenigde Staten en de USSR, maar de *Amerikaanse industrie in Europa*”. Daarbij haalde hij indrukwekkende statistieken aan om zijn beweringen te staven. Amerikaanse wereldondernemingen in Europa produceerden 80% van de computers in dat werelddeel, 95% van alle geïntegreerde circuits en 50% van de halfgeleiders. Percentages voor andere strategische industrieën waren eveneens aan de hoge kant.

Voor zijn eigen vaderland, Frankrijk, kwam Servan-Schreiber tot de conclusie dat reeds in 1963 tweederde tot driekwart van alle materiaal voor de telecommunicatie, landbouwwerktuigen, filmmateriaal, papier en ingeblikte etenswaren afkomstig was van bedrijven die hun hoofdkantoor in Amerika hebben, en dit ondanks de uiterst strenge voorwaarden die Frankrijk de Amerikaanse multinationale concerns toendertijd stelde.

En deze invasie van de Amerikaanse

economie vertoont nog steeds geen tekenen van verzwakking. Tussen 1960 en 1965 liepen de Amerikaanse investeringen in Europa op van 6 tot 12 miljard dollar en tussen 1965 en 1970 werden ze nóg eens verdubbeld, tot 24 miljard dollar. Voor 1972 verwacht men een stijging tot \$30 miljard!

Maar bij een nadere beschouwing van de „Amerikaanse uitdaging” voelt men toch de neiging opkomen te vragen: „Wie daagt nu eigenlijk *wie* uit?”

De Europese uitdaging

Een Amerikaans schrijver zou gemakkelijk een goed gedocumenteerd boek kunnen samenstellen in de geest van dat van Servan-Schreiber, maar dan met de titel: *De Europese uitdaging*. In een dergelijk (hypothetisch) boek zou een Amerikaan de namen kunnen opsommen van de aan het begin van dit artikel genoemde producten. Zo zou hij kunnen stellen: „Binnen *x* jaren zullen we niet langer in staat zijn 'Amerikaans fabrikaat' te kopen, omdat buitenlandse 'slavenarbeid' onze eigen produktie op alle markten te duur heeft gemaakt. Het is hoog tijd dat hier iets tegen gedaan wordt!”

Laten we hopen dat een dergelijk boek nooit zal worden geschreven, of zo het al mocht worden geschreven, dat het niet door een goedgelovig publiek zal worden gekocht. Maar de „bewijzen” zijn er. Een recent overzicht toonde aan dat 766 industriële bedrijven in de Verenigde Staten geheel of gedeeltelijk het eigendom zijn van 491 buitenlandse ondernemingen. Daar komt nog bij dat Europese beleggingen via de Amerikaanse effectenmarkt die van de VS in buitenlandse aandelen verre overtreffen. Sinds 1967 zijn de snelstgroeiende multinationale landen Duitsland, Zweden en Japan geweest, niet de Verenigde Staten.

Europese investeringen in de VS zijn op het ogenblik groter dan die van de VS in Europa, volgens het Amerikaanse blad *Fortune*. Groot-Brittannië, dat 29% van al deze buitenlandse beleggingen in de VS bezit, dankt 6% van de arbeidsplaatsen in eigen land, 10% van haar produktie en 20% van haar export aan multinationale ondernemingen.

Maar dergelijke argumenten en statistieken hebben de neiging de zaak waar het om gaat te verdoezelen: zijn zulke multinationale ondernemingen nu *goed* of *slecht*? Als ze goed zijn, zoals de meeste economen beweren, als ze wérkelijk de grootste macht ter bevordering van de vrede op deze aarde

Foto: IBM

JACQUES GASTON MAISONROUGE, president-directeur van de IBM World Trade Corporation, is het prototype van de „wereldburger” der 21e eeuw. Hij is een man zonder „vaderland” en is daarmee bijzonder ingenomen. Ofschoon in de VS woonachtig, is hij van geboorte Fransman en in elk opzicht een gecultiveerd man.

Maisonrouge zwaait de scepter over de multinationale afdeling van IBM, een onderdeel dat meer dan een derde van IBM's totale omzet voor z'n rekening neemt en meer dan 50% van IBM's totale inkomen. Deze dochtermaatschappij is in 117 landen werkzaam en heeft 116 000 mensen in dienst, beheert 22 fabrieken, beschikt over 451 verkooppunten, 260 datacentra, 8 ontwikkelingslaboratoria en een totaal van acht hoofdkantoren (cijfers voor 1971). Haar aandeel in de internationale computermarkt bedraagt ongeveer 70%.

Maisonrouge spreekt vier talen, brengt de helft van zijn tijd door in de VS en de andere helft in de rest van de wereld. Hij is een groot voorstander van de multinationale onderneming en een man die door geen nationale banden wordt gremd. Ondanks een overvolle agenda weet hij toch nog de tijd te vinden om jaarlijks tientallen spreekbeurten voor zakenlieden te vervullen, die de multinationale concerns tot onderwerp hebben.

In een van deze toespraken, gehouden op 16 september 1971 voor de Rotary Club van New York, gaf hij een uiteenzetting „hoe de internationale handel het wederzijds begrip tussen de naties kan bevorderen”. Hier volgen enkele citaten uit zijn speech:

JACQUES MAISONROUGE – de nieuwe „wereldburger”

„Internationale handel heeft een politiek van toenadering tussen de naties in praktijk gebracht... als het ware onbewust... louter en alleen door te doen wat bij het nastreven van zijn zakelijke oogmerken heel gewoon en logisch is.

„Zonder verontschuldigheden, voorafgaand overleg of zelfs maar een verklaring voor zijn daden te geven, heeft de internationale handel over grenzen heen gereikt, niet alleen om meer goederen te verkopen, maar ook om ze op een internationale wijze te produceren. In Duitsland is het de gewoonste zaak van de wereld om laten we zeggen, een Canadese tractor te kopen, waarvan de wielassen in Mexico zijn gemaakt, de versnellingsbak in Frankrijk en die in de Verenigde Staten is geassembleerd...

„En terwijl een *politiek* verdeelde wereld volhardt in oude vetes en rivaliteiten, bouwt de internationale handel nieuwe, gecompliceerde economische structuren, die ettelijke nationale economieën omvatten en met elkaar verbinden.

„Deze nieuwe structuren injecteren de kennis en de kunde van de ene natie in de geïndustrialiseerde economieën van weer andere naties. Zij scheppen nieuwe welvaartsbronnen — industrieën en werkgelegenheid — en bevorderen onopvallend de algehele economische groei, zodat overal de levensstandaard stijgt.

„In een multinationale onderneming hebben nationale kenmerken de neiging snel te vervagen en te verdwijnen als gevolg van persoonlijke contacten. Wij die voor internationale ondernemingen werken, komen er al heel snel achter dat Zuid-Amerikanen *niet* per se opgewonden standjes zijn... dat niet *iedere* Zweed koppig is en niet *alle* Britten gereserveerd zijn... en ga zo maar door.

„Integendeel: wij hebben ervaren dat intelligentie, talent en creativiteit op een democratische manier over heel de aarde zijn verspreid.

„Loyaliteit jegens een bepaalde onderneming maakt plaats voor loyaliteit jegens een functie die geen politieke grenzen kent. Wanneer een man in staat was het vertrouwen van zowel Amerikanen als Europeanen te verwerven, dan deed het er niet toe waar hij vandaan kwam. Zijn capaciteiten en zijn persoonlijkheid, niet zijn paspoort, gaven de

doorslag... en als zoiets eenmaal gebeurt, dan zijn zulke mensen als het ware 'beroepswereldburgers' geworden.

„Voor het ogenblik is er eenvoudig geen andere mogelijkheid dan te denken in nationale begrippen. Want er is nog altijd een wereld waarin de nationale belangen elkaar doorkruisen en daardoor met elkaar in botsing komen. Die nationale belangen zijn uiterst wezenlijke belangen en wanneer de nood aan de man komt, zullen alle zich van hun verantwoordelijkheid bewuste regeringen voor hun eigen bevolking opkomen.

„Misschien zie ik het ál te eenvoudig, maar wie de wereldgeschiedenis bestudeert, zal zien dat oorlogen altijd werden veroorzaakt door:

— verschil in economische ontwikkeling

— verschil in godsdienstige overtuiging

— verschil in ras

— verschil in idealen,

terwijl internationale ondernemingen eenzelfde niveau van technologische ontwikkeling voor alle volkeren scheppen door:

— uniforme methoden toe te passen waardoor de bedrijfsvoering geëgaliseerd wordt

— toepassing van een uniform personeelsbeleid voor hun werknemers over de gehele wereld, hetgeen nivellering van de levensstandaard bevordert

— migratie over de grenzen te bevorderen, waardoor hun personeel in staat gesteld wordt hun blik te verruimen en te ontdekken dat wat anders is, daarom nog niet per se slechter hoeft te zijn.

„Wie de inderdaad zeer ernstige vraagstukken van deze tijd bestudeert, komt onvermijdelijk tot de conclusie dat ze alleen op mondiaal niveau kunnen worden opgelost. Geen enkele natie kan in haar eentje wereldproblemen van hongersnood, milieubederf en geboorte-explosie oplossen, ja, zelfs niet haar eigen economische problemen. We moeten leren samenwerken ten einde het nationalisme van vroeger de baas te blijven. We dienen ons te gedragen als wereldburgers. Het is mijn vaste overtuiging dat internationale handel en internationale ondernemingen hebben bewezen dat zoiets mogelijk is. Zo gezien staan ze model voor de wereld van morgen.”

vormen, dan zou de omzet of de beleggingen van het ene land in het andere, volstrekt geen reden zijn tot opruiende politieke retorica. Men zou het verschijnsel veeleer als een waardevol voordeel beschouwen.

Welke opvatting zal zegevieren?

Nog altijd beschikken de staten van deze wereld over de macht om, wanneer hun dat zint, de wereldhandel gewoon af te knijpen.

„Misschien halen we ons wel de ergste economische crisis op de hals die de wereld ooit beleefd heeft — en dat grotendeels door ons gebrek aan politieke moed, door onze trots en ijdelheid”, schreef Peter Drucker. Volgens hem is wat we nodig hebben: „een organisatie die *zelf* een groot belang bij een bloeiende wereldeconomie heeft. Doordat de wereld strikt genomen een economische gemeenschap is, zal de organisatie die haar vertegenwoordigt, eerder van *economische* dan van *politieke* aard moeten zijn” (Drucker, *The Age of Discontinuity*, blz. 91).

Wat overigens niet wegneemt dat de economische diplomaat — de buitenlandse zakenman — altijd de zondebok is geweest. In de twintigste eeuw is voor ongeveer \$2,5 miljard aan Amerikaanse bezittingen onteigend door revolutionairen uit arme landen in Zuid-Amerika en andere delen van de Derde Wereld. Maar *niet één natie met belangrijke ondernemingen in de VS heeft ooit een Amerikaans bedrijf genaast!* Het eerder genoemd systeem van „wederzijdse gijzelaars” schijnt dus wel te werken, ook al neemt het niet noodzakelijkerwijs de *oorzaken* van oorlogen weg, doch verkleint het alleen de kans op het uitbreken ervan. Een land, gemotiveerd door louter zelfzuchtige belangen, zou nog steeds tot oorlogshandelingen kunnen overgaan in dit tijdperk van multinationale handel.

Maar nationalisme *tart* bij tijd en wijle alle gezond verstand!

Multinationaal handelsverkeer oefent in deze 20e eeuw een geweldige invloed uit ten gunste van vrede. Het is ertoe gedwongen geworden die aspecten van de menselijke natuur te bestrijden die twist en onenigheid veroorzaken. De drijfveer van wereldhandel is uiteraard voor beide partijen winst te maken, maar wat haast een bijproduct zou kunnen worden genoemd, is dat de wereldhandel een gemeenschap van mannen heeft voortgebracht met een loyaliteit die nationale grenzen overschrijdt.

HOE uw abonnement op De ECHTE WAARHEID betaald wordt

Velen vragen zich af: „WAAROM kan ik zelf mijn abonnement niet betalen? HOE kunt u een tijdschrift van zo'n gehalte uitgeven zonder advertentie-inkomsten?”

Deze organisatie werkt op een manier die niemand ooit toegepast heeft. Dit gehele wereldomvattende werk is zeer klein begonnen. De hoofdredacteur had in 1933 in Eugene, Oregon, VS, een serie lezingen gehouden over de wetten voor succes in het leven. Het mislukken van de enkeling én de collectieve problemen van de gehele wereld zijn de resultaten van verkeerde principes, die de drijfveren van onze menselijke samenleving uitmaken.

De levensopvatting van deze wereld werkt volgens de filosofie die het *ik* in het middelpunt zet — de filosofie van het krijgen, verwerven, nemen; van afgunst, jaloersheid en haat. De lezingen keerden deze aanpak geheel en al om en lieten zien dat de weg naar *werkelijk succes* — vrede, geluk en overvloedig welzijn — *de weg* is van onbaatzuchtige belangstelling voor anderen gelijk aan die voor het ego, m.a.w., de weg van geven, dienen en samenwerking.

De reactie hierop was verrassend en enthousiast. Een aantal levensondering een radicale ommezwaai. Het radiostation KORE en ongeveer een twaalfal andere mensen met zeer beperkte middelen, boden aan regelmatig bij te dragen om via de radio meer mensen van deze kennis op de hoogte te stellen.

Zeven jaar lang had de hoofdredacteur zich een maandblad voorgesteld met de naam *The PLAIN TRUTH*. Door het op een mimeograaf te „drukken” lag de weg daartoe nu open.

De eerste week van januari 1934 kwam het programma *The WORLD TOMORROW* (*De WERELD VAN MORGEN*) voor het eerst in de ether. Op de eerste februari van

dat jaar maakte *The PLAIN TRUTH* haar heel bescheiden debuut. De reactie erop was verheugend. Het was iets *anders* — iets *goeds* — iets wat *broodnodig* was — iets dat sprankelend van leven was!

Er werd niet om bijdragen gevraagd. Het verkondigde de weg van het *geven* en het programma moest toepassen wat het voorstond. Een klein aantal financiële medewerkers sloot zich *vrijwillig* bij ons aan. Langzaam maar zeker werden luisteraars en lezers *vrijwillige Medewerkers*. Zij wilden graag een aandeel hebben in het uitbreiden van dit unieke en zo nodige Werk.

De groei scheen langzaam, maar hij was regelmatig en ononderbroken, en bedroeg ongeveer 30% per jaar. Die groei heeft 36 jaar lang aangehouden. Wij stonden de WEG van het GEVEN voor, niet die van het nemen. Voor ons tijdschrift of andere literatuur een prijs te bedingen leek ons hiermee niet in overeenstemming te zijn en daarom hebben wij het nooit gedaan.

Hoewel u niet voor uw eigen abonnement kunt betalen, aanvaarden wij in dank bijdragen die vrijwillig gegeven worden. Wij verzoeken het publiek echter nooit om geldelijke steun.

Wij *geloven* in wat we doen en in DE MANIER waarop het gedaan wordt. Onze steeds groeiende kring van *vrijwillige Medewerkers* gelooft er ook in en geeft blijmoedig van hun inkomen, opdat wij, met hen, deze waardevolle geheimen voor succes aan een steeds groter aantal lezers, luisteraars en kijkers kunnen GEVEN. Deze activiteiten oefenen nu een dynamische invloed uit op 150 miljoen mensen over de gehele wereld.

Onze Medewerkers sluiten zich bij ons aan in een oprecht DANK U WEL omdat u ons het genoegen gunt u van dienst te kunnen zijn. Het schenkt ons een blijvende voldoening.

Kunnen wij dit principe ook op het gebied van internationale politiek toepassen? Kunnen alle naties boven zelfzuchtige national aspiraties uitrijzen en *wé*kelijk samenwerken voor wereldvrede — voor het gemene goed van de gehele mensheid?

De geschiedenis laat zien dat natio-

nale belangen altijd de overhand hebben gehad over de belangstelling die men voor internationale ontwikkeling aan de dag heeft gelegd. Zonder een fundamentele wijziging in individueel en nationaal gedrag blijft „wereldvrede door wereldhandel” een irrealistische verwachting. □

Het Britse parlement heeft onlangs de jaarlijkse uitkering aan de koningin verdubbeld en de toelagen voor andere leden van het koninklijk huis drastisch verhoogd. Bij opiniepeilingen bleek dat meer dan de helft van de Engelsen deze „salarisverhogingen” te hoog vond. Velen van hen staken hun kritiek niet onder stoelen of banken. Maar wat zijn de werkelijke feiten?

door Raymond F. McNair

IS DE Britse monarchie een belachelijke, „ouderwetse” instelling die maar niet wil verdwijnen?

In Engeland beschouwen sommige mensen de monarchie als een „show” — niets dan nutteloze praal en ceremoniële humbug, een „koninklijke poppenkast”. Zij beschouwen de monarchie als een overblijfsel van de pronk en praal uit de tijd dat Engeland nog een wereldrijk bezat — en als een geduchte aanslag op de portemonnaie van de Engelse belastingbetaler.

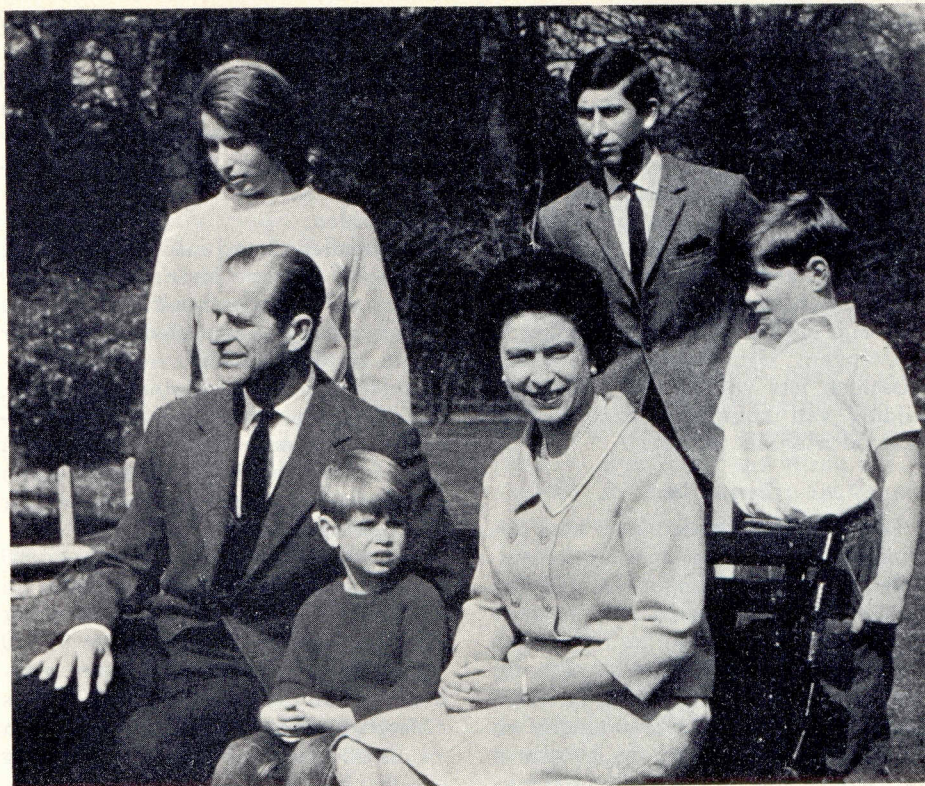
Is dat echter wel zo?

Vervult het Engelse koninklijk gezin in deze moderne 20e eeuw een belangrijke en wezenlijke, zij het geenszins benijdenswaardige en (vaak) ondankebare rol in Engeland?

Geboren om te dienen

Sommige Engelsen die er helemaal geen benul van hebben, klagen dat het koninklijk gezin „geen steek uitvoert”. Zulke onwetende lieden zijn waarschijnlijk zelf te *lui* of te *dom* om zich van de werkelijke feiten op de hoogte te stellen.

Er zijn namelijk maar weinig mensen die een zo groot plichtsgevoel hebben, zo'n toewijding om hun plicht te doen

WAT DE BRITSE KONINKLIJKE FAMILIE VOOR ENGELAND BETEKENT

en die goed te doen als koningin Elizabeth II van Engeland. Zij is een ernstige, hardwerkende vorstin, die veel meer eerbied en lof verdient dan zij van sommigen van haar onderdanen ondervindt.

Reeds als jonge prinses besefte Elizabeth dat eens de loodzware verantwoordelijkheden van soeverein op haar schouders zouden komen te rusten. Als vermoedelijke troonopvolgster werd zij in haar opvoeding grondig op deze taak voorbereid.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog gaf zij als prinses blijk van haar loyaliteit en dienende geest door opgeleid te worden voor chauffeur in de Auxiliary Territorial Service.

In 1947, op de dag dat zij meerderjarig werd, richtte zij zich in een

belangrijke radioboodschap tot het Britse Gemenebest. Zij herinnerde daarin aan de zinspreuk van haar familie, *Ich Dien*. Zij beloofde in het openbaar dat zij haar leven zou wijden „aan de dienst voor onze grote Gemeenebest-familie”.

Toen, op 6 februari 1952, toen zij met prins Philip in Kenya vertoefde, kwam onverwacht het bericht van het overlijden van haar vader, koning George VI.

Een bedroefde koningin Elizabeth keerde naar Londen terug voor de rouwdienst voor haar zo geliefde vader. Hoewel zij onmiddellijk na zijn dood koningin was geworden, vond de kroningsplechtigheid eerst in juni 1953 plaats. Koning George VI had tijdens de Tweede Wereldoorlog een prachtig

voorbeeld van vaderlandsliefde, van toewijding en dienst aan Groot-Brittannië gegeven door herhaalde malen bezoeken aan de strijdkrachten en aan de gebombardeerde wijken van Londen te brengen. Ondanks het gevaar bleef hij gedurende de gehele oorlog in Londen. Het is bekend dat hij pertinent weigerde een bevoorrechte positie in te nemen en dat hij erop stond, net zoals zijn onderdanen, distributiekaarten voor zijn levensmiddelen en kleding te ontvangen. Dit voorbeeld verklaart misschien iets van de volstreekte toewijding van koningin Elizabeth aan haar plichten als vorstin!

Zware last

Veel Engelsen hebben geen idee hoe drukkend de last van haar werkzaamheden voor hun koningin eigenlijk wel is. Zo gaf bijvoorbeeld een Engelse hippie onlangs blijk van zijn volslagen onwetendheid in dit opzicht toen hij opmerkte: „Mijn vrienden en ik zitten de hele dag niets te doen en omdat wij *niet werken*, noemen ze ons *langharig werkschuw tuig*. Maar de koningin en de rest hebben sinds hun geboorte nog nooit een klap uitgevoerd en dáárvan wordt niets gezegd! Die behoren tot een bevoorrechte kaste. Onze generatie vindt het hele koningschap niets dan geldverspilling.”

Maar *zijn* de leden van het koninklijk gezin uitsluitend nietsnutten? Zijn de bedragen die aan de monarchie worden besteed, inderdaad weggegooid geld?

De simpele waarheid is dat Elizabeth (evenals trouwens de andere leden van het koninklijk gezin) een zeer drukbezet leven heeft. Het verbaast telkens weer dat zij tegen die grote druk is opgewassen — een druk waaronder menig man zou bezwijken.

Wat heeft de koningin in de twintig jaren van haar koningschap zoal gedaan? Om maar een paar dingen te noemen: In die twintig jaar heeft zij 29 landen van het Gemenebest en 19 naties daarbuiten bezocht (en er staat in de naaste toekomst een tweede staatsbezoek aan Frankrijk op het programma). In die tijd heeft zij bijna een half miljoen kilometers gereisd. Canada, Australië en Nieuw-Zeeland heeft zij zelfs meerdere malen bezocht.

In Engeland heeft zij het druk met haar vele plichten. Zo heeft zij in de twintig jaar van haar regering 112 fabrieken, 70 scholen, 41 hospitalen en meer dan honderd vliegskaders, regimenten en andere militaire eenheden bezocht. Zij heeft ook bezoeken gebracht aan vele steden en graafschap-

pen in Engeland en officiële bezoeken aan 33 eilanden voor de Engelse kust.

Elke dag krijgt zij minstens 120 brieven, wat betekent dat zij gedurende de twintig jaren van haar regering bijna een miljoen brieven heeft ontvangen die allemaal beantwoord moesten worden.

Bovendien is zij als hoogste gast aanwezig geweest bij meer dan 1000 diners en recepties voor buitenlandse hoogwaardigheidsbekleders. Verder heeft zij 5600 officiële audiënties gehouden voor diplomaten, ministers, bisschoppen, enz. Tot haar sociale plichten behoort ook het ontvangen van 50 000 gasten per jaar, hetgeen neerkomt op een miljoen gasten in haar 20 regeringsjaren!

In deze periode heeft zij ongeveer 800 toespraken moeten houden en heeft zij ongeveer 600 keer de Britse premier ontvangen. Verder heeft zij zo'n 31 000 adelbrieven en onderscheidingen uitgeleerd — van hertogdommen tot MBE's (Member of the British Empire) — en in die 20 jaar heeft zij naar schatting 250 000 handen moeten schudden!

Twee keer per dag krijgt koningin Elizabeth van het ministerie van Buitenlandse Zaken een doos met rapporten van ambassadeurs, telegrammen van Hoge Commissarissen, ambassadeurs en buitenlandse hoogwaardigheidsbekleders.

Ook krijgt zij elke dag een exemplaar van de Handelingen van het parlement, allerlei memoranda van haar ministers, de notulen van kabinetszittingen alsmede rapporten uit Gemenebestlanden.

Voorts leest zij plichtsgetroouw alle regeringsstukken door en vindt zij het absoluut nodig dat zij dagelijks kennis neemt van de verschillende nieuwsberichten in de nationale pers.

Naast deze vele plichten moet Hare Majesteit toezicht houden op persoonlijke details in verband met het decorum en het onderhoud van verscheidene paleizen en residenties, en zij moet zich natuurlijk ook bezighouden met het wel en wee van haar 375 man personeel in vaste dienst en de 100 personen die „part-time” in dienst van het hof zijn.

En behalve deze dingen waardoor zij het al druk genoeg heeft, is Elizabeth ook nog *echtgenote* en *moeder* van vier kinderen. Beide functies eisen een groot deel van haar tijd op, want het is bekend dat zij haar plichten als vrouw en moeder allerminst verwaarloost.

Haar man, prins Philip, heeft ook een drukbezet leven met al zijn spreekbeurten, vergaderingen en andere verantwoordelijkheden — om niet

te spreken van zijn privé-zaken en gezinsleven.

De andere leden van het koninklijke gezin vervullen eveneens nuttige functies en dienen hun land op een geheel eigen wijze.

Koningin of president?

Maar zou een president niet net zo goed kunnen doen wat de koningin doet? De huidige Britse monarch is staatshoofd, Hoofd van de Anglicaanse Kerk en van het Gemenebest; maar de monarch wordt louter beschouwd als een „figurehead”, zo iets als een titulair hoofd. Zou Engeland dan, meent men, de monarchie niet door iets anders kunnen vervangen?

Misschien wel! Maar zou een president zonder uitvoerende macht het land even goed kunnen dienen als een monarch? Men moet niet vergeten dat een president meestal niet veel macht bezit. Zijn werkzaamheden liggen voornamelijk op het ceremoniële vlak. Het is de premier die de werkelijke macht in zijn of haar handen heeft, zoals bijvoorbeeld in India.

Het Britse staatshoofd kan alle ceremoniële plichten vervullen die tot de taak van een president behoren, maar kan daarenboven als *een symbolisch verzamelpunt* van de natie en het Gemenebest fungeren in een mate die een president niet kan bieden.

Wanneer de Britse monarch eenmaal goed op zijn of haar taak is voorbereid, kan hij (zij) met al dit werk overweg, en kan het land tientallen jaren dienen, terwijl de ambtstermijn van een president in de regel zeer beperkt is. Dit is een punt dat pleit voor een vorst boven een president zonder uitvoerende macht.

De onschatbare waarde van Englands monarchie

De vraag is wel eens gesteld: „Is de Britse monarch nog wel nodig? Heeft het koningshuis nog wel zin in deze tijd? Waarom zouden de Engelsen een monarchale instelling in stand moeten houden die al lang uit de tijd is — een anachronisme in deze moderne wereld?”

In de afgelopen vijftien jaar heb ik met duizenden Engelsen over de waarde van de Britse monarchie gesproken en ben tot de slotsom gekomen dat de overgrote meerderheid (misschien wel meer dan 90 procent) van de Engelsen unaniem vóór de monarchie is. Zeker, er zijn er ook die alle overheidsuitgaven voor het koninklijk huis weggegooid geld, een extra last of onzinnig vinden. Ik woon nu al vijftien

jaar in Engeland, heb het hele land bereisd en in die tijd vastgesteld dat veel Engelsen (vooral van de oudere generatie) diepe gevoelens van bewondering en eerbied voor hun vorstin koesteren.

Voorbeeldig gezinsleven

Behalve de bovengenoemde voordelen voor Engeland is het koninklijk gezin een *voortreffelijk voorbeeld* voor de bevolking van Engeland en het Gemenebest. In een tijd waarin „alles geoorloofd is” — waarin elke onzinnige rage direct wordt nagevolgd en overgenomen (lang haar voor mannen en minirokken voor vrouwen) — vormt het koninklijk gezin een krachtig tegenwicht tegen zulke dwaze excessen.

De koningin is een uiterst beminlijke persoon van wie een natuurlijke charme en waardigheid uitgaat — iemand die bij bijna iedereen in en buiten Engeland geliefd is en door iedereen wordt gerespecteerd en bewonderd.

Zowel de koningin als prins Philip zijn voor hun onderdanen toonaangevend door de ingetogen, gepaste en tijdloze stijl waarmee zij zich kleden en verzorgen, een stijl die nog gangbaar zal zijn wanneer de kortstondige excessen van tegenwoordig al lang museumstukken zullen zijn geworden.

De koningin geeft een voortreffelijk voorbeeld door haar manier van kleden en spreken, haar houding, haar volstreekte toewijding aan haar werk en door haar opgewekte glimlach.

Velen in en buiten Engeland bewonderen prins Philip om zijn openhartigheid — zijn mannelijke manier om geen blad voor de mond te nemen, ook al is de waarheid niet altijd even prettig om te horen. Bij herhaling heeft de prins zich gekeerd tegen de maar al te vaak voorkomende luiheid en laksheid in de Britse industrie. Hij wil de Engelsen zo ver krijgen dat zij de achterstand wegwerken die Engeland op het gebied van de produktiviteit op landen als Japan, de Verenigde Staten en West-Duitsland heeft.

Het gezinsleven van de koninklijke familie is voor iedereen een bewonderenswaardig voorbeeld. De koningin vindt respect en bewondering — niet alleen als vorstin, maar ook omdat zij een echt vrouwelijke vrouw is, een echte lady, een voorbeeldige moeder en een toegewijde echtgenote. Ondanks haar drukke werkzaamheden weet zij nog voldoende tijd vrij te maken voor haar *gezin*.

En prins Philip wordt door zijn vrouw en kinderen gerespecteerd, niet-

tegenstaande het feit dat hij bij officiële gelegenheden enige passen achter de koningin moet lopen. Hoewel hij bij ceremoniële functies minder op de voorgrond treedt, is iedereen in Engeland ervan overtuigd dat hij thuis, in Buckingham Palace, op een wijze manier de scepter zwaait.

Prins Charles is zeer over zijn beide ouders te spreken en geeft blijk van een voorbeeldige opvoeding. Enige tijd geleden werd hem in een televisieprogramma dat overal in Engeland op het scherm te zien was, de vraag gesteld: „Hoeveel invloed heeft uw vader op u gehad? Is hij in het paleis net zo streng en op discipline gesteld als hij soms buiten het paleis lijkt te zijn?”

Kennelijk enigszins verrast vroeg prins Charles: „Maakt hij werkelijk zo'n strenge indruk?”

De televisie-interviewer haalde toen een voorval op waarbij prins Philip tegen een paar onordelijke jonge mensen had gezegd dat zij hun mond moesten houden en zich volwassen moesten gedragen, en vroeg toen aan prins Charles: „Heeft hij ooit zo iets tegen u gezegd?”

„Ja zeker, dat zegt hij de hele tijd. En dat is, geloof ik, heel goed voor me”, antwoordde de prins. „Hij heeft erg veel invloed op mij gehad, vooral toen ik jonger was... mijn vader is voor mij een enorme steun geweest... hij heeft een matigende en zeer wijze invloed.”

Ook over zijn moeder, koningin Elisabeth, spreekt prins Charles in dezelfde bewoordingen. „Zij is in één woord een *fantastische vrouw* en een *fantastische moeder*. Ik denk dat als ik zo aan mijn ouders denk, ik ze beschouw als heel bijzondere mensen... De koningin heeft een verrukkelijke zin voor humor en zij is ontzettend wijs.”

Het lijdt geen twijfel dat prins Charles van zijn ouders houdt, ze respecteert en eert — een bijzonder verfrissende ervaring vergeleken bij de oneerbiedige houding van een groot deel van de tegenwoordige jeugd.

Het doet inderdaad verfrissend aan om te zien dat het koninklijk gezin het gezonde verstand en de innerlijke kracht bezit om in te gaan tegen wat tegenwoordig „in” is en een stuk degeneratie dreigt te worden. Zij geven een prachtig voorbeeld dat navolging verdient in een tijd waarin gevestigde waarden, zeden en normen door een losgeslagen, krankzinnige samenleving die alle zelfbeheersing heeft verloren, overboord zijn gegooid — een wereld die geen absolute waarden, geen vast

begrip van goed en kwaad meer heeft, een wereld waarin „alles mag”, waarin een vrije moraal (drugs, vrije seks) aan de orde van de dag is.

Wij mogen dankbaar zijn voor het hartverwarmende, *voorbeeldige gezinsleven*, het plichtsgevoel, de *trouw* en de toewijding waaraan deze leden van het koninklijk huis tegenover hun onderdanen blijk geven.

Wat de betekenis van het koninklijk gezin als *inspirerend* voorbeeld in feite is, laat zich moeilijk naar waarde schatten. Maar één ding is zeker — zonder dit prachtige voorbeeld en deze gezonde, verstandige opvatting van de verantwoordelijkheden van het koningschap zou Engeland veel armer zijn.

Elk jaar wordt Engeland door miljoenen toeristen bezocht. Waar gaat hun belangstelling het meest naar uit? Naar alles wat te maken heeft met de monarchie: Buckingham Palace, Windsor Castle, Trooping the Colour, de kroonjuwelen en dergelijke aloude, door traditie omgeven praal en pracht van de monarchie.

Deze en dergelijke attracties zijn, volgens de British Tourist Authority, goed voor een groot deel van de nagenoeg 600 miljoen Pond die het toerisme elk jaar inbrengt.

's Werelds belangrijkste troon

Enige tijd geleden schreef de Londense *Sunday Times* over het Britse koninklijke huis als „de beste en langdurigste monarchie ter wereld”.

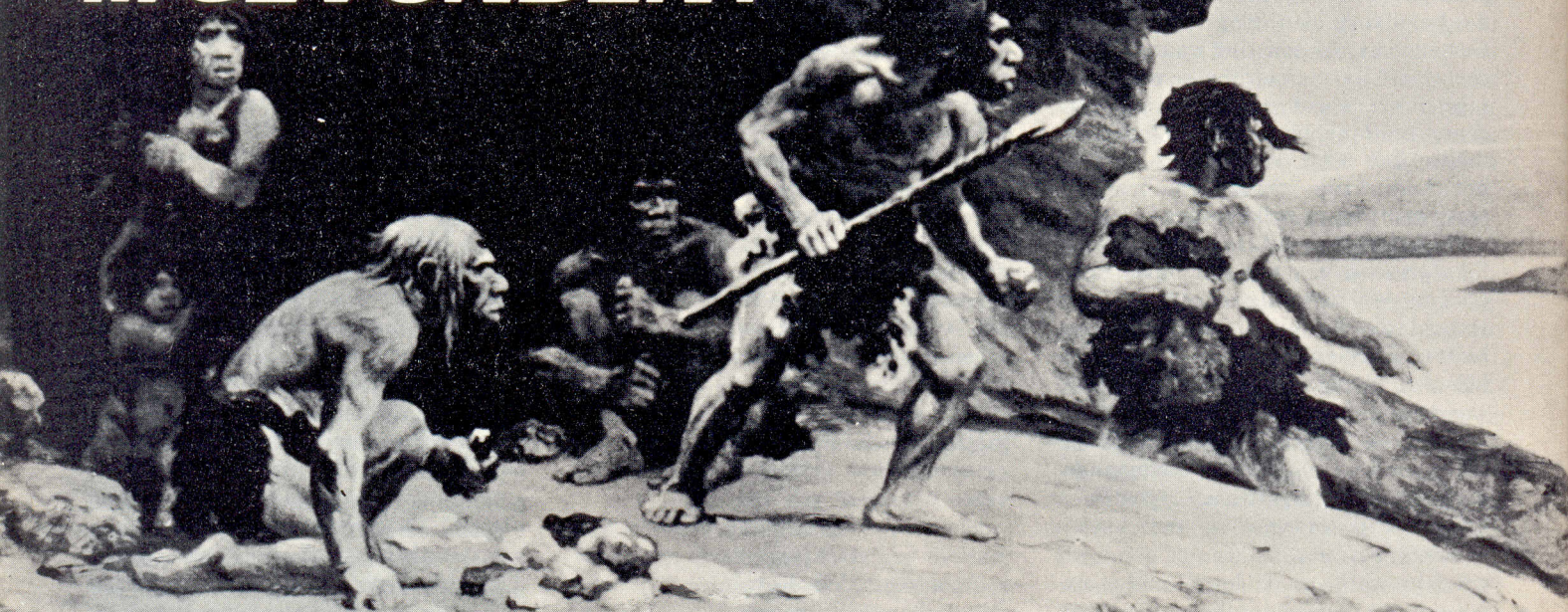
Koningin Elizabeth moge dan slechts in naam het hoofd van Groot-Brittannië en het Gemenebest zijn, zij en andere leden van het koninklijk huis hebben een grote invloed op hun onderdanen. De grote invloed die van de pracht en praal van het koningschap uitgaat, is voor Groot-Brittannië, het Gemenebest, ja de hele wereld eigenlijk iets onmisbaars.

Veel vreemdelingen voelen het ontbreken van praal en ceremonieel in hun eigen land wel degelijk als een gemis en zij benijden heimelijk de Engelsen om de pracht die hun monarchie omringt. Sommige mensen in en buiten Engeland becritisieren — misschien uit jaloezheid — de monarchie als iets dat *verouderd* is, een *anachronisme* in deze tijd, een waardeloos en kostbaar, zo niet onzinnig overblijfsel uit de tijd toen Engeland nog een wereldrijk was.

Zoals de pauw niet buiten de weelde kan van de prachtige veren die hij bezit, zo betekenen de pracht en praal

(Zie verder *achterpagina*)

De „ontbrekende schakel” ... **GEVONDEN!**

Met toestemming van het American Museum of Natural History

Honderd jaar lang hebben antropologen naar de „ontbrekende schakels” in de afstamming van de mens gezocht. Vele mogelijkheden zijn geopperd, maar de „ontbrekende schakel” — door de geleerden lang over het hoofd gezien — is bekend. Lees het bewijs hiervan in dit verbazingwekkende artikel.

door Paul W. Kroll en Gene R. Hughes

HEBT U zich niet vaak afgevraagd waar u vandaan kwam? Met andere woorden, wie uw voorouders waren — niet van honderd of tweehonderd jaar geleden, maar van twee- of vijfduizend jaar geleden?

En hoe staat het met de mogelijkheid dat uw voorgelacht 35 000, 600 000 jaar, of zelfs drie miljoen jaar teruggaat?

Tot voor ongeveer honderd jaar geleden was men algemeen van opvatting dat het menselijk geslacht pas circa zesduizend jaar bestond. Sommige mensen hadden echter andere ideeën.

De geboorte van de evolutieleer

Charles Lyell, een geoloog, was zo iemand. Hij had een paar toegewijde aanhangers. Lyell beweerde dat er een groot tijdsverloop in het geologische

bewijsmateriaal te zien was — véél meer tijd dan men vroeger aangenomen had.

Charles Darwin was een andere gigant met uitgesproken ideeën uit Lyells tijd. Hij stelde voor dat *evolutie* het proces was waardoor alle dingen zoals ze nu zijn tot stand kwamen.

Toentertijd verzetten de meesten zich heftig tegen Darwin. Maar de generatie van bestrijders stierf uit. Jonge geleerden, vervuld met de revolutionaire voorstelling van de evolutie der mens zaten nu in de leerstoelen van de universiteiten, deden onderzoeken en schreven boeken.

Tegenwoordig geloven maar weinig geleerden van naam in het letterlijke verslag van Genesis. Slechts weinig mensen geloven dat het leven en de mens geschapen werden. Een populair boek over het onderwerp vat dit denkbeeld als volgt samen:

„Het verhaal van de schepping, zoals het in de Bijbel verteld wordt, is een goed ter zake dienend voorbeeld. Het wordt nu nog maar zelden letterlijk genomen” (F. Clark Howell, *Early Man*, New York: TIME-LIFE Books, 1968, blz. 10).

Er zijn tegenwoordig honderden archeologische vindplaatsen over de gehele wereld. En dikwijls worden de fossielen bij hopen gevonden. Wie heeft er bijvoorbeeld niet gehoord van de Neanderthaler, van de Peking-mens, van de Java-mens, van *Zinjanthropus*, van de Heidelberg-mens, of van de Cro-Magnon-mens?

Naar het schijnt heeft een dergelijke berg van beenderen, artefacten en nieuwe methoden van ouderdomsbepaling de Bijbel begraven. De auteur Philip van Doren Stern kon in 1969 zelfverzekerd vaststellen:

„In de jaren zestig van de 19e eeuw was de prehistorie op weg en marcheerde in de pas met Darwin en zijn aanhangers. De aarde die vrij kwam van de ene opgraving na de andere, bedolf degenen die nog steeds volhielden dat de Bijbel de enige betrouwbare gids voor de ouderdom van de mensheid was” (Philip van Doren Stern, *Prehistoric Europe*, New York: W.W. Norton, 1969, blz. 108).

Wat hebben de fossiele overblijfselen van de voorhistorische mens ons te zeggen? Wie zijn onze voorouders?

Wat Darwin in verlegenheid bracht

In Darwins tijd was er praktisch geen fossiel bewijsmateriaal voor de evolutie van de mens. Misschien is dat de reden wel waarom Darwin in zijn werk *The Origin of Species* slechts ÉÉN KEER melding maakte van de oorsprong van de mens.

En deze vermelding bestond, volgens een ander boek, uit een „enkele schuchtere zin”. Darwin schreef: „Veel licht zal worden geworpen op de oorsprong van de mens en zijn geschiedenis” (*Het ontstaan der soorten door natuurlijke teelkeus, of bewaard blijven van bevoorrechte rassen in den strijd om het bestaan*, 3 delen, Uitgevers Gebr. E. & M. Cohen, A'dam).

Dit gebrek aan fossiel bewijsmateriaal voor zijn theorie zat Darwin behoorlijk dwars. Toch geloofde hij dat alleen fossielen het ene mogelijke directe bewijs zouden kunnen leveren dat evolutie inderdaad had plaatsgevonden.

Door zijn hele werk *Het ontstaan der soorten* heen maakte Darwin steeds weer aan verontschuldiging grenzende erkenningen zoals:

„Doch daar er volgens deze leer een ontelbare menigte overgangsvormen moeten bestaan, *waarom vinden wij dan niet talloze overgangsvormen in de lagen der aardkorst begraven? ... hier wil ik slechts zeggen, dat ik MEEN dat het antwoord op bovenstaande vraag voornamelijk daarop neerkomt, dat wij nog veel minder weten van de wezens, die in vroegere tijdperken leefden, dan algemeen wordt ondersteld*” (*id.*, Deel I, blz. 226; nadruk van ons door het gehele artikel).

Hij zinspeelde natuurlijk op het ontbreken van overgangsvormen — op „ontbrekende schakels” — in zijn theorie van opeenvolging in de evolutie. Deze overgangsvormen hadden in sommige gevallen feitelijk in GROTERE mate aanwezig moeten zijn dan het eindproduct.

Er werden echter geen overgangsvormen gevonden — zelfs niet in de planten- en dierenwereld die hij beschreef. Wat de evolutie van de mens betrof, daar vertoonde zich een VOLSLAGEN *hiaat*. Er was niets.

De schaarste aan fossiele overblijfselen

Darwin beschikte gewoonweg over GEEN fossiel bewijsmateriaal voor de evolutie van de mens. De fossiele

overblijfselen waar men toen over beschikte wezen er juist op dat de mens — en ook planten en dieren — NIET geëvolueerd waren.

Darwin stond voor een groot raadsel. Waarom ontbraken de tussenvormen?

Op dit punt was Darwin heel openhartig:

„Ofschoon het geologisch onderzoek ons ongetwijfeld het vroeger bestaan heeft bewezen van vele tussenvormen, die talrijke levensvormen met elkaar verbinden, levert het ons toch niet de oneindig talrijke fijne schakels tussen de vroegere en de tegenwoordige soorten, en dat is *een der meest voor de hand liggende en grootste tegenwerpen*, die men tegen mijn theorie kan maken” (*id.*, Deel II, blz. 251).

„Ik kan op al die vragen en ernstige bedenkingen slechts antwoorden met de ONDERSTELLING, dat onze geologische gedenkstukken veel onvolkomener zijn dan de meeste geologen geloven” (*id.*, Deel II, blz. 252).

Tot besluit stelde hij vast: „Degenen die geloven dat de geologische vondsten ook maar enigszins volledig zijn, zullen de theorie ongetwijfeld meteen VERWERPEN” (*Origin of Species*, blz. 334).

Nieuwe vondsten komen aan het licht

Sinds de ontdekking in 1865 van een schedel in het Neanderthal in Duitsland, hebben de beenderen en andere bewijsstukken van de voorhistorische mens zich geleidelijk opgehoopt. Als de evolutie van de mens waar was, dan moet er overtuigend en onweerlegbaar bewijs zijn. Maar de vraag is: Zijn de „ontbrekende schakels” gevonden? Wat is de oorsprong van de mens?

Laten we eens teruggaan naar sommige van de oudste ontdekkingen.

In 1856 werd er in een klein rivierdal bij Düsseldorf een schedelkap ontdekt met zware wenkbrauwbogen, maar zonder voorhoofdsbeenderen. Dat was de eerste ontdekking van de raadselachtige Neanderthaler. In 1886 werden in een grot bij Spy in België nog twee gelijksoortige schedels opgegraven.

Sindsdien zijn er op ongeveer 50 plaatsen, verdeeld over West-Azië, Europa en Noord-Afrika overblijfselen gevonden, waarvan men aanneemt dat ze tot meer dan 60 individuen van *Homo-Neanderthalensis* behoren.

Daarna werd er in 1908 een bijna compleet geraamte bij La Chapelle-aux-Saints in Frankrijk gevonden. De overblijfselen werden voor onderzoek verstuurd naar de anatoom-paleontoloog Marcellin Boule.

Boules *interpretatie* van deze bewuste skeletresten legde de beschrijvin-

gen van alle Neanderthaloïde overblijfselen die nog gevonden zouden worden, eens voor altijd vast. De skeletbouw van de nieuwe „voorvader” beantwoordde aan wat de paleo-anthropologen *verwachtten* te vinden en werd daarom als zeer bevredigend beschouwd.

De geboorte van een valse voorstelling

Zo verscheen 's werelds eerste aanvaardbare „ontbrekende schakel”. De manier waarop het imago van de Neanderthaler werd gepresenteerd, zodat hij universeel herkend werd, was een prestatie, waarop zelfs de tegenwoordige moderne pers- en reclamebureaus jaloers kunnen worden.

De Australisch-Britse hersenanaatoom Sir Elliott Smith was iemand die bij de beschrijving van de „vreemde en afstotende” Neanderthaler een grote eloquentie aan de dag legde:

„Zijn korte, gedrongen en grof gebouwde lichaam was enigszins naar voren gebogen en werd door korte, krachtige en halfgebogen benen van een ongewoon plumpe vorm gedragen. Zijn dikke nek liep vanaf de brede schouders schuin naar voren om het massieve afgeplatte hoofd op te houden dat vooruit stak, waardoor een onafgebroken gebogen lijn van nek en rug gevormd werd.”

Tot besluit stelde Smith vast dat de „zware wenkbrauwbogen, het terugwijkende voorhoofd en het ontbreken van een kin” allemaal „bijdroegen om het onaantrekkelijke beeld te vervolmaken dat *eerder wél dan niet* nog door een ruige haargroei over het grootste deel van het lichaam onderstreept werd” (G. Elliott Smith, *The Evolution of Man*, London: Oxford University Press, 1924, blz. 69-70).

Meer dan veertig jaar lang werd de Neanderthaler over de hele wereld in talloze musea, in geschiedenis- en antropologieleerboeken, alsmede in karikaturen, als een dierlijk wezen met een gebogen houding en een vooruitstekend hoofd afgebeeld — een beeld dat helemaal op Boules *interpretatie en reconstructie* van de beenderen van La Chapelle-aux-Saints gebaseerd was.

Tegenwoordig weten de geleerden echter dat Boule zich in vele belangrijke aspecten van de Neanderthaler vergist had.

Boule was hier evenwel niet geheel aan schuldig. De werkelijke schuldige was de pers die een interpretatie van Boules analyse gaf. Journalistische bijdragen legden vaak te zeer de nadruk op de meer sensationele aspecten van Boules rapporten.

Zoals zo vaak het geval is, kreeg de

grote massa haastige verslagen van journalisten voorgeschoteld. Zulke verslagen roepen verkeerde voorstellingen op die vaak diepe indruk maken. De doorsnee mens stelt zich de Neanderthaler ongetwijfeld nog steeds als ruw, stompzinnig en primitief voor.

De Neanderthaler is geen „bruu“

In 1955 onderwierpen twee hoogleraren in de anatomie, William Straus van de Amerikaanse Johns Hopkins University en A.J.E. Cave van St. Bartholomew's Hospital Medical College te Londen, het skelet van La Chapelle-aux-Saints dat in het *Musée de l'Homme* in Parijs bewaard wordt, opnieuw aan een onderzoek.

Volgens hun rapport, dat later in het „Quarterly Review of Biology“ XXXIII (1957) gepubliceerd werd, heet het:

„Het skelet, dat aan een 40-50-jarige man toebehoord had, was ernstig verrot door artritis [gewrichtsontsteking]. Deze ziekte had de gewrichtskom van de onderkaak van La Chapelle, zijn nek en een groot gedeelte van zijn lichaam aangetast. De door Boule vastgestelde voorovergebogen houding van zijn hoofd was tenminste gedeeltelijk te wijten aan een verdraaide hals, en de korte gestalte, alsmede de gebogen rug waren een gevolg van door artritis veroorzaakte beschadigingen van de wervelkolom. In zijn jeugd was La Chapelle even groot als de gemiddelde Fransman die tegenwoordig in Dordogne woont.”

De antropoloog Carleton Coon was van mening:

„Volgens het traditionele Neanderthal-concept was hij een korte, gedrongen figuur van ongeveer 1,55 meter. Aan de hand van zorgvuldige berekeningen van zijn pijpbeenderen [de beenderen van armen en benen] was La Chapelle-aux-Saints 1,64 m lang, ongeveer 1,3 centimeter groter dan de Fransen die in de buurt van zijn grot woonden ten tijde dat zijn overblijfselen opgegraven werden.

„Met grote hoofden, ruime borstkasten, zware beenderen en grote voeten moeten de westerse Neanderthalers voor hun lengte vrij zwaar, waarschijnlijk een goede 72 kg of zwaarder, geweest zijn.

„Zij vormden uitstekende voorbeelden van wat degenen die een studie van de menselijke constitutie maken mesomorfe lichaamstypen noemen [overheersing van beender- en spierstelsel; stevig, rechte houding]. . . *Mensen die min of meer zoals Neanderthalers gebouwd zijn, kan men tegenwoordig*

in de bergen van Abruzzo, in de Alpen en in Beieren aantreffen” (Carleton Coon, *The Origin of Races*, New York: Alfred A. Knopf, 1962, blz. 546-548).

Een andere factor die gemakshalve over het hoofd wordt gezien was de aanzienlijke herseninhoud van de Neanderthaler. Terwijl de gemiddelde hersenen van de tegenwoordige mens 1300 cc groot zijn, komen de hersenen van de Neanderthaler gemiddeld op 1450 cc (vaak zelfs tot 1600 cc) — wel een merkwaardig goede uitrusting voor een „primitieve“ ontbrekende schakel!

De Neanderthaler zou dus pienterder geweest zijn dan de tegenwoordige gemiddelde European! Cultureel gezien was de Neanderthaler meer ontwikkeld dan sommige inwoners van Nieuw-Guinea in de 20e eeuw!

Een opvallende figuur

De huidige stand van zaken is zó dat men over de gehele wereld beenderen van de Neanderthaler heeft gevonden. Hun onderlinge variatie was tamelijk groot. Soms zag de Neanderthaler er heel modern uit. Zo zeer dat:

„Gestoken in een C & A pak en naar de supermarkt gestuurd om inkopen te doen . . . zou hij volkomen onopgemerkt kunnen blijven. Hij zou misschien iets korter zijn dan de bediende die hem hielp, maar hij zou beslist niet de kleinste persoon in de winkel zijn. Hij zou misschien grovere gelaatsstreken hebben, zijn gestalte zou misschien gedrongener en gespierder zijn dan die van de meeste mensen, maar aan de andere kant zou hij in dit opzicht wellicht niet te onderscheiden zijn van de man die achter in het magazijn met de bierkratten aan het sjouwen is” (F. Clark Howell, *Early Man*, New York: TIME-LIFE Books, 1968, blz. 123-124).

Wat er misschien als een dierlijke voorvader van de mens uitzag, ontpopte zich als een heel moderne verschijning.

Evolutie in omgekeerde richting

Hoe meer Neanderthal-beenderen er ontdekt werden, des te verwarder het beeld werd dat de evolutie geacht werd te bieden.

De antropoloog Frank Hibben verklaarde het als volgt: „Het lijkt erop alsof de Neanderthaloiden in de loop van hun ontwikkeling er hoe langer hoe meer uitgesproken Neanderthaloid uit gingen zien, in plaats van juist minder”. Inderdaad scheen een aantal van als *jonger* aangemerkte Neanderthal-skeletten „er primitiever uit te zien dan de vroegere” (Frank C. Hibben, *Prehistoric Man in Europe*, University of Oklahoma Press, 1958, blz. 33).

De antropologen waren de kluts kwijt. Sommigen speculeerden dat de Neanderthaler als het ware een doodlopende straat in de menselijke evolutie was — dat hij „primitiever” werd naarmate hij evolueerde.

Nog kritieker was het probleem van de *plotselinge* verschijning en dito *verdwijning* van de Neanderthaler. Dit trof de prehistorici als een schok. Ondanks het feit dat de bewijsstukken zich begonnen op te stapelen, viel er GEEN keurige overgang van de Neanderthaler naar de moderne mens te bespeuren. Zou het kunnen zijn dat de Neanderthaler GEEN „ontbrekende schakel” was?

„De Neanderthaler . . . verdween plotseling”, zegt antropoloog Clark Howell, „de ontwikkelingstendenzen [waren zij dat wel?] die hij gedurende deze periode aan de dag legde, zijn bijzonder raadselachtig. Hij schijnt namelijk steeds 'primitiever' te zijn geworden in plaats van minder primitief. . . Hij onderscheidde zich opmerkelijk van de hedendaagse mens en dit versterkte zich in de loop der tijd . . .

„Hierbij komt nog dat de klassieke Neanderthaler, nadat aan zijn bestaan een abrupt einde kwam, al even abrupt door mensen zoals wij vervangen werd. Er is GEEN SAMENSMELTING, geen geleidelijke overgang van het ene type naar het andere” (F. Clark Howell, *Early Man*, New York: TIME-LIFE Books, 1968, blz. 126).

Geen wonder dat de deskundigen de Neanderthaler als een rechtstreekse verbindingsschakel uit de zogenaamde reeks die tot de huidige mens leidt, verwijderd hebben.

Hoe staat het dan eigenlijk met de „moderne” mens? Wat weten we van zijn ontstaan?

Meer informatie — meer verwarring

Darwin beweerde dat de vondsten van beenderresten niet volledig waren. Hij nam aan dat zijn theorie gerechtvaardigd zou worden naarmate er meer bewijsmateriaal aan het licht kwam. Maar het *tegenovergestelde* is gebeurd!

Meer bewijsmateriaal heeft geleid tot meer verwarring. Als u met dit raadsel geen weg weet, de deskundigen weten het evenmin!

De antropoloog William Howells, een gewezen voorzitter van the American Anthropological Association, besprak ditzelfde probleem.

„Nu komen we aan het veel omvattende vraagstuk van de oorsprong van *homo sapiens* [de moderne mens].

„Het is het grootste probleem in onze

evolutie. Natuurlijk worden we met hiaten geconfronteerd, maar het gaat hier NIET om een gebrek aan fossielen... Het vraagstuk blijft zich hardnekkig tegen een oplossing verzetten.

„Wie zijn wij — wij mensen — en wat hebben we met de Neanderthalers te maken? Wat voor verband bestaat er tussen de twee soorten mensen? Hier lopen de meningen der antropologen uiteen” (William Howells, *Mankind in the Making*, New York: Doubleday, 1967, blz. 215).

Dit brengt ons tot de tweede categorie van vondsten. Vondsten van beenderen die er precies zo uitzien als die van de huidige mens. Dergelijke fossielen worden de Cro-Magnon-mensen genoemd — een generische term voor de eerste duidelijk herkende exemplaren van het soort dat antropologen de volledig ontwikkelde *homo sapiens* noemen — mensen zoals wij.

Sommige antropologen zien geen werkelijk pertinent verschil tussen de Cro-Magnon-mens en de Neanderthaler. Men mag niet vergeten dat de Neanderthaler in de ware zin van het woord een MENS was.

In ieder geval werden de eerste als zodanig erkende Cro-Magnon-mensen in het voorjaar van 1868 ontdekt. Dit was precies negen jaar na de publikatie van Darwins werk *The Origin of Species*.

Bij het afgraven van grond voor de aanleg van een spoorweg in het Franse landschap Périgord in het departement Dordogne, werden vijf skeletten en enige stukjes kinderbeenderen in de vrijgekomen rotsschuilplaats blootgelegd.

Deze beenderen brachten een mens aan het licht, die volgens Europese begrippen geheel „modern” was — groot, goed gebouwd, regelmatige gelaatstreken, hoog voorhoofd, vooruitstekende kin, kleine tanden, dunne schedel, zonder de zware wenkbrauwbogen die karakteristiek zijn voor de klassieke Neanderthaler.

Sindsdien zijn er talrijke overblijfselen van Cro-Magnon-mensen over heel Europa gevonden — van het zuiden van Engeland tot in Rusland toe. Vooral Frankrijk is rijk aan zulke overblijfselen.

Wat is de status van de ontwikkelingsgeschiedenis van de Cro-Magnon-mens? Vormt hij een schakel met oudere, primitievere „mensen” of met aapachtige mensen?

Kunnen we werkelijk een verband vinden tussen de modern uitziende Cro-Magnon-mens en het een of andere meer primitieve wezen?

Het antwoord, zo geven de prehistorici toe, is „nee”.

Geen verbindingsschakels

Hier volgt wat de deskundigen van de Cro-Magnon-mens zeggen: „Steeds wanneer wij denken dat wij op het punt staan enkele van de schakels te ontdekken waarnaar het bewijsmateriaal schijnt te wijzen, worden wij teleurgesteld. Het bewijs zelf verdwijnt in het niets... wij hebben slechts Neanderthalers... .

„Volgend op en voorafgaand aan het verschijnen van de Neanderthalers zijn periodes waarin het materiaal zich op nog ARMZALIGER PEIL bevindt. De menselijke overblijfselen zijn spaarzaam en slechts bij stukjes en beetjes voorhanden; zij zijn daarom geheel ongeschikt de meeste vragen die zij oproepen, te beantwoorden.

En het hoofdprobleem is nog steeds de geboorte van *homo sapiens*. (William Howells, *Mankind in the Making*, New York: Doubleday, 1967, blz. 343, 344).

Er wordt natuurlijk steeds aangenomen dat het bewijs nog gevonden zal worden. Maar zal het gevonden worden? Er zijn nu al meer dan honderd jaar na de publikatie van *The Origin of Species* verstreken.

Verdere vondsten van Neanderthalers hebben het beeld echter vertroebeld. Evenmin is er een voorvader — „een ontbrekende schakel” — voor de Cro-Magnon of huidige mens gevonden.

Is de huidige mens geëvolueerd?

De moderne mens gelooft dat hij sinds de dagen der „holbewoners” in geestelijk opzicht een lange weg heeft afgelegd. Dit is tenminste de populaire opvatting.

Maar is het menselijke brein werkelijk geëvolueerd?

Wat de Cro-Magnon-mens betreft, hebben we een maatstaf, die ons KAN aantonen hoe intelligent hij in werkelijkheid precies was. Wij hebben zijn kunst. Degenen die haar bestudeerd hebben staan verbaasd. Zij beseffen dat de paleolithische mens een veel meer ingewikkelde denkwijze bezat dan gewoonlijk wordt aangenomen.

Een wetenschappelijk onderzoeker aan het Peabody Museum of Archeology and Ethnology van de Harvard universiteit, Alexander Marshack, publiceerde twee jaar geleden een artikel over enige interessante studies van de Cro-Magnon-„kunst”. Hij heeft er zes jaar aan besteed de prehistorische kunstschaten van Europa met behulp van nieuwe microscooptechnieken opnieuw te onderzoeken. Wat hij ontdekte is verbazingwekkend.

Marshack bestudeerde bijvoorbeeld de Baton van Montgaudier. Het is een korte staf van rendiergewei die ongeveer 37 cm lang is. Aan beide zijden van de staf waren op prachtige wijze vele verschillende diersoorten gegraveerd.

Marshacks microscoop onthulde echter ook wat de kleinste afbeeldingen voorstelden — waarvan er enige slechts ongeveer één centimeter hoog zijn. Eén bepaalde afbeelding, zo merkte Marshack op, zag eruit „alsof zij er met behulp van een horlogemakersloep ingegraveerd was” (Alexander Marshack, „The Baton of Montgaudier”, *Natural History*, 89e jaargang, nummer 3, maart 1970, blz. 58).

Men zou zich kunnen afvragen hoe „primitief” deze mensen eigenlijk wel waren? Wat we over de prehistorische kunst weten weegt op tegen de voorstelling dat de voorhistorische mens een woeste bruto was.

„Kunstuitingen kwamen in een vlag,” zei John Pfeiffer, „in die zin dat er *van meet af aan* onder de vondsten werken voorkomen die in een rijpe stijl zijn uitgevoerd”.

Dat wil zeggen, er is geen trapsge wijze ontwikkeling van primitieve naar verfijnde kunst. De kunstwerken die als de oudste uitingen beschouwd worden, zijn verfijnde en prachtige stukken. Er zijn geen „overgangs”-vormen te vinden. De evolutionisten beweren natuurlijk, zoals gewoonlijk, dat er een „leemte” in de tot nu toe gevonden informatie bestaat.

„Dit betekent niet dat de kunst zich meteen in volle bloei vertoonde, maar dat er hier een belangrijke leemte in onze kennis bestaat” (John Pfeiffer, *The Emergence of Man*, New York: Harper and Row, 1969, blz. 220).

Maar bestaat er werkelijk een „leemte” in onze kennis? Of diende de kunst zich inderdaad — zoals de vondsten aantonen — rijp en hoogontwikkeld aan? Het is gevaarlijk zich te beroepen op veronderstelde feiten die nog niet ontdekt zijn. Wat er ontdekt is, wijst erop dat verfijnde kunst PLOTSELING op het toneel verscheen. Dat dient de conclusie te zijn tot dat er feiten, indien die bestaan, aan het licht komen die het tegendeel bewijzen!

Problemen in tekeningen

Hoe staat het met de Cro-Magnon-kunst?

Het feit dat de paleolithische tekeningen zo verfijnd van aard en van zo'n hoog peil waren, was er juist de oorzaak van dat ze aanvankelijk werden afgevoerd. De tekeningen waren veel te goed om met de toen heersende

voorstellingen van de geestelijke gesteldheid der Cro-Magnon-mens overeen te stemmen.

En opnieuw kwam de kwestie van tijd ter sprake. De toegeschreven data gaan zo ver terug als 35 000 jaar geleden. Het pigment in de kleurstoffen was echter *verbazingwekkend fris!*

De prehistorici werden vaak door de onderwerpen van de tekeningen in de war gebracht. De in de paleolitische tekeningen voorgestelde mannen waren dikwijls gladgeschoren. Zelfs hun haar is kortgeknipt. De vrouwen hebben zorgvuldig opgemaakte kapsels. Maar hoe was dat nu mogelijk? Metalen waren toentertijd verondersteld ONBEKEND te zijn. Dit is één van de vele problemen die de prehistorici plagen.

Carleton Coon, de reeds eerder geciteerde antropoloog van naam, heeft nog een paar andere verontrustende vragen over de evolutie van de mens gesteld. Hij gelooft uiteraard dat de mens geëvolueerd is. Hij heeft echter enige problemen over de veronderstelde evolutie van de mens aangeroerd, waarop andere prehistorici schijnbaar geen acht geslagen hebben.

„Als alle rassen een gemeenschappelijke oorsprong van recente datum hadden,” vraagt Coon, „waarom leefden de bewoners van Tasmanië en vele van de Australische inboorlingen dan in de negentiende eeuw nog op een wijze die met die van de Europeanen van meer dan 100 000 jaar geleden vergeleken kan worden?” (Carleton S. Coon, *The Origin of Races*, New York: Alfred A. Knopf, 1962, blz. 4.)

Dit probleem gaat nog dieper.

Kunnen we zeggen dat iets „primitiefs” EERDER in de loop der tijden moet voorkomen? Tegenwoordig vinden we in de uithoeken van de aarde volken met *allerlei* cultuurniveaus — van volkomen naaktheid tot Stijlgroep Groningen-kostuums, van stenen hakgereedschap tot elektrische blikopeners, van eenvoudige beschuttings van bladeren tot wolkenkrabbers.

„In technologisch opzicht”, zegt Coon, sprekend over de verschillende stammen en volken van vandaag, „vertegenwoordigen zij *alle niveaus* van vaardigheid die door archaeologen ontdekt zijn” (*id.*, blz. 91).

Een opeenvolging van culturen is dus GEEN bewijs voor evolutie! Let verder eens op het volgende:

Het raadsel der taal

„Als de voorouders van de nu levende rassen”, zo schrijft Coon, „een paar duizend jaar geleden één enkel volk waren en zij allen één enkele taal spraken, hoe komt het dan dat er

duizenden talen op de wereld bestaan, waarvan er honderden geen relatie met elkaar vertonen?” (*id.*, blz. 5.)

Coon schat dat het ongeveer 20 000 jaar in beslag zou nemen voordat *twee verwante talen* alle schijn van verwantschap met elkaar verliezen.

Hiervan uitgaand zegt Coon: „Indien alle talen van één enkele moedertaal afkomstig zijn, moet de oorspronkelijke scheiding dus *een veelvoud* van dat aantal jaren teruggaan.

„Het enige alternatief is dat meer dan één lijn van de prehistorische mens onafhankelijk van elkaar het spraakvermogen ontdekte” (*id.*, blz. 5).

De antropologen staan dus voor een dilemma.

Zelfs volgens de schattingen der evolutie wat tijdperiodes betreft, is er nog BIJ LANGE NA NIET genoeg tijd verlopen voor de ontwikkeling van de talen op aarde.

Een ander alternatief volgens de evolutietheorie is dat de mensen onafhankelijk van elkaar VELE MALEN achter het fenomeen „spraak” kwamen. Dit vergt echter iets te veel van de lichtgelovigheid der meeste geleerden.

Volgens weer een ander alternatief zou de oorsprong van ECHTE MENSEN *miljoenen jaren* in het schemerige verleden der voorhistorische tijd teruggaan. Maar dit zou de huidige datering volgens de evolutietheorie in de war sturen. Bovendien is hiervoor *geen fossiel bewijsmateriaal* aanwezig — zelfs niet volgens de maatstaven van de evolutieleer.

De prehistorici zijn dus niet in staat het onverklaarbare probleem op te lossen hoe het komt dat de talen zich in zo'n ontzettend korte tijdspanne konden ontwikkelen. Er is wel een verklaring voor, maar de meeste geleerden hebben die van de hand gewezen.

Gissen doet missen

We moeten wel bedenken dat geen enkele paleontoloog de zogenaamde evolutie van de mens heeft meegeemaakt. Geen mens weet wat er in die tijd gaande was. Men kan op grond van studies wel een vermoeden van bepaalde toestanden hebben — of de temperatuur hoog was of welke plantengroei overheersend was.

Niemand was er echter bij om de gebeurtenissen als op een film te zien afspeelen. *De paleontoloog bezit evenmin als u en ik een bijzonder, aangeboren inzicht* in voorbijgegangene gebeurtenissen! Hij moet rondtasten om te kunnen begrijpen wat er zich in het verleden afspeelde. Hij beschikt over GEEN ENKELE maatstaf om vast te stellen of hij gelijk heeft.

Zó begrensd is wetenschappelijke kennis nu eenmaal. Geleerden zoals W. Le Gros Clark zien in „dat het uiteindelijk volkomen onmogelijk is een wetenschappelijk hypothese te bewijzen — het beste wat men kan hopen te doen is haar te WEEERLEGGEN”.

Clark gaat verder met te zeggen: „Gebeurtenissen in het verleden die nooit aan een directe observatie onderworpen kunnen worden, moeten uit gegevens afgeleid worden, die het tegenwoordige bestaande materiaal oplevert (zelfs wanneer het uit relikwieën uit het verleden bestaat)” (W.E. Le Gros Clark, artikel „The Crucial Evidence for Human Evolution” in *Physical Anthropology*, bewerkt door Peter B. Hammond, New York: MacMillan, 1964, blz. 25).

De prehistorici geven zelf toe hoe uitermate moeilijk het is om het verleden te doorgronden. Wat ze eigenlijk nodig hebben, is een soort schets van waaruit gevolgtrekkingen gemaakt kunnen worden.

Antropologen gebruiken tegenwoordig de evolutieleer als een soort van wegenkaart voor het verleden. Met andere woorden: prehistorici gebruiken de evolutietheorie als een blauwdruk die de waarheid van de evolutietheorie moet bewijzen! Dit is redeneren in een vicieuze cirkel.

En hoe doen ze dit? Heel eenvoudig. Zij „pikken” fossielen uit die geschikt lijken om hun ONBEWEZEN theorie te staven. De andere fossielen die niet in de theorie passen worden terzijde geschoven.

Hier volgt in het kort hoe de methode in praktijk wordt gebracht. Het antwoord komt uit een populair leerboek. Sprekend over een primate die mogelijk de voorouder van de mens had kunnen zijn, redeneert een antropoloog als volgt:

„Van de vier soorten [staartloze] apen — de gibbon, orang-oetan, gorilla en chimpansee — *beschouwt* men de gibbon als het minst en de chimpansee of de gorilla als het MEEST op de mens lijkend. *Vandaar* dat wanneer wij op een chimpansee- of gorilla-achtige fossiel uit het Mioceen stuiten, wij dan *waarschijnlijk* te doen hebben met iets dat de menselijke voorouders nog nader staat” (F. Clark Howell, *Early Man*, New York, TIME-LIFE Books, blz. 36).

Lees het bovenstaande citaat eens nauwkeurig. De zaak speelt zich in de praktijk als volgt af.

Ten eerste werd er AANGENOMEN dat de mens evolueerde. Dan onderzoeken antropologen aan de hand van analogieën — die op zichzelf geen bewijs zijn

— welke kenmerken menselijk en welke niet-menselijk zijn.

Vervolgens wordt er WILLEKEURIG beslist dat dit of dat type een goede voorouder zou zijn. Daarna wordt er een passende laag uitgezocht om dit schepsel in te vinden — waarbij men alweer als bewezen aanneemt wat nog bewezen moet worden. Wordt het gezochte schepsel in de betreffende laag gevonden, dan wordt het als weer een „ontbrekende schakel” verwelkomd. Maar is het dat werkelijk? Waren prehistorici aanwezig om het verloop der evolutie gade te slaan? Natuurlijk niet! Zij hebben het er enkel uit afgeleid.

Beginnt het u duidelijk te worden?

Antropologen kunnen *niet* „zien” hoe evolutie in z'n werk gaat. Zij nemen aan dat die plaatsgevonden heeft. Zij leggen deze veronderstelling in de fossiele vondsten.

Neem eens één voorbeeld — *Australopithecus* — die door sommigen als een schakel in de veronderstelde evolutie van de mens gezien wordt.

Een nieuwe ontbrekende schakel?

In 1959 werd door dr. L.S.D. Leakey bij Olduvai in Tanganyika fossielen gevonden van een schepsel dat *Australopithecus* genoemd werd. Dichtbij de fossielen lagen rolstenen die door de antropologen voor werktuigen aangezien werden, z.g. „pebble tools”.

Hier, zo beweerden de antropologen, hadden we met een echte werktuigmaker en -gebruiker te maken. Dit was een schepsel op weg naar *homo sapiens*. De identificatie werd door de meeste antropologen aangenomen.

Sommige deskundigen aarzelden evenwel de gevolgtrekkingen te accepteren. Zij konden moeilijk geloven dat wezens met zulke kleine hersenen in staat waren werktuigen te vervaardigen. Deze deskundigen hadden de indruk dat de werktuigen met meer gevorderde hominidae met grotere hersenen afkomstig waren.

Carleton Coon schreef: „Wij weten niet of de *Australopithecinae* werktuigen maakten. Wij weten alleen dat er iemand in het land van de *Australopithecinae* werktuigen vervaardigde toen deze hominidae daar leefden . . . Als de *Australopithecinae* de stenen werktuigen in kwestie niet vervaardigd hebben, dan kunnen ze alleen maar door echte mensen, waarvan nog geen zichtbaar spoor gevonden is, gemaakt zijn” (Carleton S. Coon, *The Origin of Races*, New York: Alfred A. Knopf, blz. 237).

Dat *Australopithecus* recht op liep schijnt vast te staan. Het was een vreemdsoortig wezen. *Australopithecus*

kan in feite een paar honderd jaar geleden nog geleefd hebben. Misschien bestaat er nu nog wel een dergelijk vorm van.

De Chinese filosoof Hsoen-Tsjoe, die omstreeks 400 v.Chr. leefde, schreef dat „er in zijn dagen een aap zo groot als een mens en met haar overdekt in het dal van de Gele Rivier leefde en ook dat hij recht op stond” (*id.* blz. 17).

Aan het einde van de achttiende eeuw werd er in Peking een in Tibet geschreven boek uitgegeven getiteld „Anatomisch woordenboek ter herkenning van verschillende ziekten”. Het bevat een systematische beschrijving van de fauna van Tibet en de omliggende gebieden.

„Vele soorten zoogdieren, vogels, reptielen, vissen, enz.”, zo bericht Carleton Coon, „zijn erin opgenomen en elk ervan is duidelijk herkenbaar in een houtsnede afgebeeld.

„Niet één van de dieren ziet er fantastisch, samengesteld of mythisch uit. Op één afbeelding wordt onder een groep apen een staartloze, tweevoetige primaat getoond die op een rots staat en één arm omhoogsteekt” (*id.*, blz. 207-208).

Daar de evolutietheorie *uitgaat* van een NOODZAAK tot verandering, zouden we kunnen vragen: „Wat ter wereld zoekt *Australopithecus* in recente tijden als hij verondersteld wordt zich al MILJOENEN jaren geleden in iets anders ontwikkeld te hebben?”

Vormt *Australopithecus* een passende „schakel” tussen voorouders en nazaten? Het antwoord is een onomwonden „NEE!”

W. Le Gros Clark, anatoom te Oxford zegt: „Het is een feit dat het bedenkelijkste hiaat dat nu in de evolutie der hominidae voorkomt de leemte is die het geslacht *Australopithecus* van de fossiele hominidae scheidt . . .

„Het is waar” — lees nu het volgende nauwkeurig — „dat wij door terugwerkende *extrapolatie* en door ANALOGIE met wat over de paleontologische geschiedenis van andere zoogdiergroepen bekend is, een THEORETISCHE voorstelling kunnen *verzinnen* van die fasen die *vermoedelijk* als tussenstadia op deze plaatsen Zouden moeten voorkomen . . .

„Maar bij *gebrek* aan concreet bewijsmateriaal van fossiele overblijfselen is dit geen bevredigende procedure” (W.E. Le Gros Clark, *The Fossil Evidence for Human Evolution*, University of Chicago Press, 1964, blz. 175).

Let op de woorden die gebruikt worden: „*extrapolatie*”, „*analogie*”,

„*verzinnen*”, „*theoretische voorstelling*”, „*vermoedelijk*”, „*zouden moeten*” en „*gebrek aan concreet bewijsmateriaal*”!

Ziet u het? Antropologen zitten gewoon te gissen. De zogenaamde evolutie van de mens is een voortbrengsel van levendige menselijke fantasie.

Hierin komt het „geloof” van de evolutietheorie tot uiting. Volgens dit geloof „*schiep*” blinde, redeloze „*natuurlijke selectie*” miljoenen jaren geleden voortdurend nieuwe levensvormen. En dat alles zonder plan of doel.

De ware ontbrekende schakel

Overtuiging in de juistheid van de evolutie vereist *geloof*. Maar wat is moeilijker te geloven — de *theorie* der evolutie of het verslag in Genesis?

De Bijbel openbaart een Wezen van oneindige intelligentie — de Almachtige God — Die neerbukte en met overleg uit aarde de mens vormde. Hij deed dit slechts één keer.

Wat is er nu eigenlijk moeilijker te geloven? Wat is nu eigenlijk „*theologie*”?

De ene methode — redeloze, ongerichte, natuurlijke selectie. De andere methode — doelbewust en intelligent — een Schepper die met overleg het menselijk geslacht vormde.

De wetenschap zegt dat zij niets wil accepteren dat niet in het laboratorium „bewezen” kan worden. Zij wil zich ook niet op het vlak der „*theologie*” begeven. Wij hebben echter gezien dat het onmogelijk is de evolutie te bewijzen. Er zijn beenderen. Of ze echter in een reeks van evoluerende vormen gepast horen te worden, kan niet worden aangetoond.

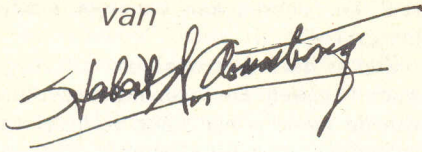
De geleerden moeten „*afleiden*” dat evolutie plaatsgevonden heeft. Zij kunnen het niet zien. God zegt dat Hij *getuige* van de schepping is geweest. Hij was persoonlijk aanwezig (Gen. 2:7). Wat is nu de primaire bron van informatie? Speculaties door evolutionisten die duizenden jaren na de gebeurtenis leven? Of de Schepper van het heelal die ter plaatse was en ons heeft meegedeeld wat Hij deed?

Wie is dus de „ontbrekende” schakel in de afstamming van de mens? *De Schepper-God* — de Architect die de mens uit het stof der aarde schiep met een doel van zeer grote betekenis voor ogen.

U kunt op eenvoudige, maar wetenschappelijke wijze bewijzen dat God bestaat. Indien u belang stelt in dit bewijs, schrijf dan om ons gratis boekje *Bestaat God?* □

Persoonlijk

van

(Vervolg van pagina 1)

dat enkelingen, landen en de mensheid kwelt.

Het moest een tijdschrift voor BEGRIP worden! Ik was ontzet vast te stellen dat er zo weinig BEGRIP in de wereld is — zo weinig kennis van de ECHTE WAARDEN — van OORZAKEN — van de WEG naar VREDE niet alleen tussen landen, maar ook tussen groeperingen en enkelingen. Ik wenste een communicatiemiddel om VRIJE UITING TE GEVEN aan deze GRONDBEGINSELEN van het leven — aan de bedoeling en de werkelijke zin van het leven. Ik wilde de wetten en oorzaken aanwijzen die leiden tot SUCCES met geluk en waarachtige overvloed.

Jarenlang had ik met enquêtes baanbrekend werk verricht om de gedachten, opvattingen en ideeën van mensen van elke rang en stand te weten te komen. Ik werd mij wel bewust van de onrust en ontevredenheid in de wereld, het zich in toenemende mate overgeven aan immoraliteit, de groeiende desintegratie van gelukkig gezinsleven, het kwade in deze zieke, zieke wereld. Ik had deze toestanden bestudeerd, ik had de OORZAKEN leren kennen.

En ik had een jarenlange ervaring op het gebied van kranten en tijdschriften achter mij liggen.

Ik wist heel goed dat er een werkelijk tragische behoefte bestond aan zo'n stem in deze wildernis van verkeerde kennis, onkunde over de OORZAKEN — een stem die niet bang was VRIJUIT TE SPREKEN met een weerklink — niet tegen mensen of groeperingen — maar met een positief geluid ten behoeve van het GEMEENSCHAPPELIJK WELZIJN — door DE WEG te wijzen! En ik wilde dat het een pakkend, interessant gezinsblad zou worden, dat het leven, de zin ervan en waar het allemaal om gaat, zou verklaren — en hoe het leven gelukkiger gemaakt kan worden! Ik wist heel goed dat dit tijdschrift deze wereld niet zou veranderen — maar het zou DUIZENDEN tot steun zijn.

Ja, maar hoe zou ik het van de grond kunnen krijgen?

Hoe uitgegeven krijgen?

Hoe abonnees werven?

Hoe, op grond van het principe van „GEVEN”, zonder iets te koop te hebben — want dit onbaatzuchtige principe van „GEVEN” was, naar ik wist, de enige mogelijke OORZAK die de vrede, het

geluk en de overvloed waar iedereen naar verlangt, tot stand zou brengen!

Hoe zou ik mij omringen met een ervaren, bekwame redactie die op de hoogte was met het wereldgebeuren, met de menselijke aard — en die zelf beschikte over INZICHT in de oorzaken van het kwaad in de wereld, alsmede inzicht in de oorzaken van geluk en vrede en de dingen waarnaar we allemaal verlangen — waar zo weinig mensen DE WEG naar de verwerving ervan kennen?

Hoe zou *u* eigenlijk te werk gaan om zo'n tijdschrift op te richten? En ik wilde dat het een hoogstaand tijdschrift van subliem gehalte zou worden!

Een onpraktisch idealisme, zult u zeggen? Een altruïstische wensdroom? Welnu, het wérd bereikt!

Maar niet meteen.

In die eerste opwelling van opwindende en impulsieve aandrang, maakte ik toen (in 1927) een ruwe schets voor een „dummy” die overeenkwam met mijn ideeën. Ik legde dit zelfs voor aan een typografisch ontwerper, die een vakkundig opgestelde „dummy” van *The PLAIN TRUTH* voor mij ontwierp.

Ik heb deze voorgeschiedenis al eens eerder geschreven. In het februari-nummer van 1962, kondigde ik in deze rubriek *Persoonlijk* ter gelegenheid van de 28e jaargang van *The PLAIN TRUTH* nog een stap voorwaarts aan. Dat nummer breidden we toen uit met 8 pagina's, waarmee we van 32 op 40 pagina's kwamen — plus de omslag. In mijn *Persoonlijk* gesprek gaf ik als toelichting dat deze stap voorwaarts was bereikt „na 28 jaar van beproevingen, strijd, tegenwerking, zware arbeid en volharding”. Die jongste uitbreiding gaf mij, en mevrouw Armstrong, die zich die jaren van beproevingen aan mijn zijde had ingespannen, „een zeer bevredigend gevoel van voldoening”. En ik verhaalde hoe mevrouw Armstrong in die jaren van beproevingen en noeste ijver mij onafgebroken loyaal terzijde had gestaan.

Verder heb ik hier voor me liggen de rubriek *Persoonlijk* van vijf jaar later in het nummer van juli 1967. We hadden een *bijzonder hoge piek bereikt wat het aantal abonnees betrof*. De droom van de MASSA-oplage was verwezenlijkt — EEN MILJOEN ABONNEES — 1 000 000 exemplaren per maand! Op dat tijdstip was het uitgegroeid tot een uitgave in vierkleurendruk — een *tijdschrift van hoog gehalte* in elk opzicht. En het werd in drie wereld-delen gedrukt — op onze eigen enorme drukpersen!

Maar dit tijdschrift kwam niet met

enige ophef tot stand. Zeven jaar lang kwam het helemaal niet van de grond — en toen als het allerbescheidenste „tijdschrift” dat mogelijk was, met een oplage van slechts 250 exemplaren!

Zoals ik hierboven al zei, kwam het idee om eens *The PLAIN TRUTH* uit te geven, in 1927 bij me op. Er bestond toen geen mogelijkheid het op te richten, maar het idee had wortelgeschoten en liet mij nooit meer los. Ik was toen begonnen te werken aan een „dummy” van dit tijdschrift waarvan ik droomde, die ik door een typografisch ontwerper had laten vervaardigen. Ik werkte zelfs titels voor artikelen uit — schreef er twee of drie — die toen niet gepubliceerd werden.

Er bestond GEEN MOGELIJKHEID het op te richten — tóen. Maar het spreekwoord zegt: „Waar een wil is, is een WEG”; Ik had het idee — de visie en de wil. Maar DE WEG vergde meer tijd — zeven jaar!

Ik had de OORZAK van al het kwaad dat deze zieke wereld kwelt, leren kennen. Er zijn slechts twee algemene levenswijzen. Ik wil dit graag heel eenvoudig stellen: De weg die in de afgelopen 6000 jaar of zo gevolgd is noem ik de weg van het „NEMEN” — van de menselijke natuur. Het is de EGOCENTRISCHE weg. Het is de weg van zorg uitsluitend voor HET ZELF, vaak inclusief datgene wat ook maar deel kan uitmaken van het zelf of eigenbelang — hetgeen zou kunnen insluiten iemands gezin, club, maatschappelijke of godsdienstige groepering, sportploeg of land. Het is de weg van wedijver, zijn naaste te slim af zijn, van krijgen, vergaren en wegnemen van anderen; een gebrek aan belangstelling voor het welzijn van de naaste en een aangeboren geest van afgunst, nijd en soms haat.

De andere weg loopt in tegenovergestelde richting. Men kan het de GODCENTRISCHE weg, of de LIEFDE-centrische weg noemen. Liefde in haar eigenlijke betekenis is geen *zelfzucht*, maar een innerlijke bezorgdheid voor het welzijn en de voorspoed van de naaste overeenkomstig iemands zorg voor zichzelf. Het is de weg van helpen, dienen, samen delen en samenwerken — de instelling van geduld en verdraagzaamheid.

In de zomer van 1933 had ik te Eugene, Oregon en omgeving een serie lezingen gehouden over de wetten voor succes in het leven, waarbij ik deze levenshouding of *levenswijze* toelichtte. Ik was uitgenodigd om een paar keer voor het plaatselijke radiostation KORE te spreken. De reactie was

enthousiast geweest. Frank Hill, de eigenaar van Radio KORE, stelde voor dat ik wekelijks een radioprogramma van een half uur zou verzorgen. Feitelijk gaf hij vrijwillig een bijdrage door de kosten per tijdseenheid van zijn station lager te stellen dan zijn eigen exploitatiekosten ervan — \$2,50 per half uur. Ongeveer een dozijn andere mensen die de lezingen hadden bijgewoond, zegden toe, geregeld kleine bedragen te storten om het programma in de ether te krijgen.

Dat was het begin van het heden-daagse wereldomspannende programma de WERELD VAN MORGEN, op ongeveer 500 stations over de gehele wereld, zeven dagen per week op de meeste stations.

Het programma kwam in de ether in de eerste week van januari 1934.

Eindelijk was de weg vrij om met het uitgeven van *The PLAIN TRUTH* te beginnen. Maar zoals ik al zei, er was bepaald geen ophef! Er was nog steeds geen geld. Ik leende een schrijfmachine. Ik kocht enige stencils bij een plaatselijk handelaar. Ik sneed de koppen voor het gestencilde „tijdschrift” met de hand en tikte de stencils op de schrijfmachine uit. Van de handelaar leende ik een stencilmachine. Ik had verder heel goedkoop papier gekocht — goedkoper dan het gewone stencilpapier. Tijdens de maand januari 1934 werkte ik aan de eerste jaargang, nummer 1 van *The PLAIN TRUTH*. Ik meen dat er ongeveer 250 exemplaren werden afgedraaid. In het radioprogramma had ik aangeboden *The PLAIN TRUTH* gratis toe te zenden, zonder abonnementsgeld.

Misschien had geen enkele publikatie ooit zo'n bescheiden start! Maar de radio bood me tenslotte een mogelijkheid abonnees te werven. Het beleid is echter altijd geweest — ieder moet voor *zichzelf* een abonnement aanvragen.

The PLAIN TRUTH bleef bestaan. Er waren maanden waarin ik het niet kon uitbrengen. Later sloegen we zelfs twee volle jaren over. Maar het kleine „tijdschrift” bleef bestaan.

In 1947 werd te Pasadena, in Californië, Ambassador College opgericht. Het is ons instrument geweest voor de opleiding van onze eigen redactie, die voortdurend werd verbeterd, vergroot en uitgebreid naarmate het tijdschrift zich omhoog werkte.

Vandaag de dag bieden we geen verontschuldigheden aan voor *The PLAIN TRUTH*, die nu in vijf talen verschijnt! Het werd te zijner tijd een respectabel, écht tijdschrift. Het groeide, en groeide, en GROEIDE!

Tegenwoordig is de oplage 2 250 000. Wij vinden het op het ogenblik het beste tijdschrift ter wereld, en honderd-duizenden abonnees zijn het hiermee eens.

Het gehele relaas van de ongelooflijk kleine start en de groei van het blad zal worden verhaald in de herziene uitgave van mijn autobiografie, waar ik nu aan werk wanneer ik maar een ogenblik aan vrijmaken. Ik hoop de herziene uitgave van deel I, dat we in 1967 publiceerden en onze abonnees gratis aanboden, tegelijk met deel II te publiceren, bijgewerkt tot op heden — VOLLEDIG — naar ik hoop in één band. Het zal ruim 1000 bladzijden bevatten en alleen in de Engelse taal verschijnen. Er kunnen misschien drie, zes of zelfs meer maanden verlopen voordat het gereed kan zijn, maar ik werk eraan. Ik zal onze lezers laten weten wanneer het gereed is. □

MENSELIJK VERSTAND

(Vervolg van pagina 6)

worden verklaard als voortbrengselen van de fysieke hersenen. Zoals te verwachten viel, bevindt de niet-materialist zich in de tegenovergestelde hoek en betwist deze opvatting ten sterkste.

Hoe zit dat dan eigenlijk? Zijn geheugen, persoonlijkheid en bewustzijn nu wél unieke attributen van het menselijk verstand, of worden zij ook in het dierenrijk aangetroffen? Nogmaals: dat hangt af van wat men precies onder deze uitdrukkingen verstaat. Zo beweert de materialist bijvoorbeeld dat men geheugen, persoonlijkheid en bewustzijn kan *simuleren* (d.w.z. kunstmatig *imiteren*) door middel van een systeem van elektromechanische apparaten — bouten en moeren (robots), transistors en draden (computers). En gelijk heeft hij! Het is inderdaad mogelijk — het hangt er alleen maar van af hoe de begrippen in kwestie omschreven worden.

Als dus een robot en een computer die taak aankunnen, hoeveel té meer dan de levende hersenen van een dier! Geheugen? Persoonlijkheid? Bewustzijn? Er is hier niets dat uniek is voor de mens.

Waar blijft nu de niet-materialist — zoals de traditionele godsdienstige piëtist? Helemaal nergens!

Men dient dan ook de onnozele *benadering* van die goedwillende, godsdienstig gezinde mensen te verwerpen die eenvoudig niet op de hoogte zijn van recent wetenschappelijk inzicht en

methodiek. Maar dat betekent niet noodzakelijkerwijs dat wij nu alle conclusies van deze religieus georiënteerde mensen dienen te verwerpen — omdat het menselijk verstand wel degelijk radicaal verschilt van dierlijke hersenen — zoals in ons artikel van de volgende maand zal worden aangetoond.

Tot hiertoe hebben wij voorbeelden aangevoerd van wat *niet* bruikbaar is om mensen van dieren te onderscheiden. Maar hoe kunnen we dat dan WEL doen?

Het unieke karakter van het menselijk verstand

Het wordt tijd om het bewijsmateriaal eens goed onder de loep te nemen en om duidelijk te maken wat in het verleden slechts zonder bewijzen kon worden gesteld: *dat de unieke, onbepaalde geestelijke activiteit van de mens zich ondubbelzinnig onderscheidt — en volkomen losstaat — van het instinctief-automatisch functionerende dierlijke brein.*

Dat VERSTAND iets heel anders is dan HERSENEN.

En dat mensen GEEN dieren zijn.

De materialist wacht af — hij weet dat wij ons niet kunnen beroepen op intelligentie, geheugen, gedragspatroon, bewustzijn enz.

Wat heeft hij over het hoofd gezien?
(Wordt vervolgd)

KONINKLIJKE FAMILIE

(Vervolg van pagina 25)

waarmee het Engelse koninklijk huis omringd is, voor Engeland een verrijking.

Het leven in Engeland is al saai, kleurloos en eentonig genoeg, en een tikje vorstelijke pracht op zijn tijd maakt het vrij grauwe dagelijkse leven voor de gemiddelde Engelsman dragerlijker en interessanter.

En in feite betekent het ook voor een groot deel van de wereld een verrijking — het schouwspel van de pracht en praal van het Engelse koningshuis bij belangrijke staatsaangelegenheden zoals de inhuldiging van prins Charles in Caernarvon Castle in juli 1969, toen naar schatting vijfhonderd miljoen mensen, dank zij de televisie, getuige waren van de middeleeuwse pracht van deze ontroerende plechtigheid.

Het Engelse koninklijk huis is *goed voor Engeland* en goed voor de wereld.

De vraag: „Is het koningshuis al dat geld wel waard?” is een domme vraag. □

IN DIT NUMMER

★ **WAAROM ZO'N GROOT VERSCHIL TUSSEN DIERLIJK BREIN EN MENSELIJK VERSTAND?**

Het dierlijke brein staat (speciaal bij de hogere diersoorten) in afmetingen en kwaliteit slechts **HEEL WEINIG** ten achter bij het menselijk verstand. Maar waaróm is dat menselijk verstand dan zo **VERRE SUPERIEUR**? Met behulp van gevorderde studies op het terrein van het hersenonderzoek is grote voortgang gemaakt bij de ontsluiting van de laatste geheimen van het ontzagwekkende menselijk intellect. Zie pagina 2.

★ **WAT DE WERELD NU NODIG HEEFT IS VREDE**

We verlangen naar vrede, maar zijn voortdurend in oorlog. Kunnen we de weg vinden waarlangs we uit de hedendaagse, verscheurde wereld tot een vredige wereld van morgen kunnen komen? Zie pagina 7.

★ **RAAKT HET HUWELIJK UIT DE TIJD?**

Vele deskundigen beginnen ter discussie te stellen of het huwelijk thans als een gebruik uit de mode raakt. Wat is er gebeurd met de eeuwenoude instelling van het huwelijk dat men heilig noemde? Zie pagina 13.

★ **WERELDHANDEL TEN DIENSTE VAN VREDE?**

„Multinationale ondernemingen” hebben een ware revolutie ontketend in de economie en de internationale betrekkingen. Nu wordt naar deze wereldomspannende ondernemingen gewezen als een nieuwe macht voor vrede en stabiliteit in een verdeelde wereld. Zie pagina 17.

★ **WAT DE BRITSE KONINKLIJKE FAMILIE VOOR ENGELAND BETEKENT**

Het Britse parlement heeft onlangs de jaarlijkse uitkering aan de koningin verdubbeld. Bij opiniepeilingen bleek dat meer dan de helft van de Engelsen deze „salarisverhogingen” te hoog vond. Velen van hen staken hun kritiek niet onder stoelen of banken. Maar wat zijn de werkelijke feiten? Zie pagina 23.

★ **DE „ONTBREKENDE SCHAKEL” . . . GEVONDEN!**

Honderd jaar lang hebben antropologen naar de „ontbrekende schakels” in de afstamming van de mens gezocht. Vele mogelijkheden zijn geopperd, maar de „ontbrekende schakel” — door de geleerden lang over het hoofd gezien — is bekend. Zie pagina 26.